



**Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom
prispeli k úspešnému priebehu súťaže
Literárne Košice Jána Štiavnického**

organizátori súťaže

ISBN 978-80-89161-63-8

Slová na úvod

XXIV. ročník Literárnych Košíc Jána Štiavnického máme úspešne za sebou. Aj tento rok pre nás pripravovala témy Mgr. Markéta Andričíková, PhD. Pozrite sa, ktoré to boli: „Niekde sa stala chyba“, „Vstúpil som do svojho obľúbeného filmu“ a „Nohy mi vrástli do zeme“. V tomto ročníku sa zapojilo až 310 súťažiacich, ktorí napísali 353 literárnych prác.

Vysoká účasť oproti minulým ročníkom potešila nás a samozrejme aj porotcov, ktorí pracovali a hodnotili v zložení Mgr. Markéta Andričíková, PhD., pracuje na katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácií na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach. Prof. PhDr. Marián Andričík, PhD. pracuje na katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácií na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach. Doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. pracuje na Inštitúte slovakistických a mediálnych štúdií na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. PhDr. Peter Karpinský, PhD. pracuje na Inštitúte slovakistických a mediálnych štúdií na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove.

Písaný a následne čítaný text dáva deťom odpovede na mnohé otázky a zároveň im dáva podnety na rozvoj svojej fantázie. Všetky víťazné príbehy si môžete prečítať, prežiť ich a stotožniť sa s postavou príbehu, zahĺbiť sa do básní a zapnúť svoju predstavivosť na plné obrátky.

Do krásneho čítania a dovidenia o rok.

PhDr. Kamila Prextová

poverená riaditeľka Knihnice pre mládež mesta Košice

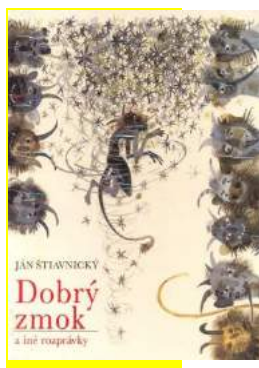
Ján Štiavnický

* 11. júl 1937, Spišské Vlachy

† 9. august 1993, Košice

Prozaik, spisovateľ pre deti a mládež, dramatik. Narodil sa v r. 1937 v Spišských Vlachoch. Po maturite na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktoré pre chorobu nedokončil. Pracoval ako vedúci laboratória v kúpeľoch vo Vyšných Ružbachoch, neskôr pôsobil v Slovenskej televízii v Košiciach ako vedúci literárno-dramatického vysielania, redaktor Lastovičky a Magazínu pre deti. Literárnej tvorbe sa začal venovať od r. 1961 a debutoval knihou sociálne ladených poviedok a rozprávok *Šaty malej Dominiky*. Tematicky s obľubou čerpal zo svojho rodného kraja.

Radíme ho medzi najproduktívnejších slovenských spisovateľov pre deti a mládež (vydal okolo 30 knižných titulov). Za svoju literárnu činnosť získal Cenu Slovenského literárneho fondu 1985 za *Povesti z dávnych vekov, II.* Cenu literárnej súťaže v zobrazení skutočnosti v r. 1985, Cenu mesta Košíc za literárnu činnosť 1986, Cenu Mladých liet za knihu *Šaty malej Dominiky* 1971. Zomrel v r. 1993. Pochovaný je v Spišských Vlachoch.



Posudok básnických prác od Jána Gavuru

Témy: *Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu a Nohy mi vrástli do zeme*

Milé poetky a milí básnici v zácviku

Ešte dobre, že témy tohtoročnej súťaže nie sú spojené do jednej. Keby som totiž ja vstúpil do svojho obľúbeného filmu a nohy mi pritom vrástli do zeme, tak by ma celkom určite zjedol tyrannosaurus rex alebo prišliapol nejaký nešikovný dinosaur. Mojím obľúbeným filmom je totiž Jurský svet a keby ma T-rex zbadal, tuším by po mne ostali iba moje okuliare...

Našťastie literatúra je takmer vždy iba akoby, vychádza z našej fantázie, ktorá robí náš svet pestrejší a zaujímavejší. Ako ste však napísali viacerí, literatúra vie byť aj naozaj, veď situácie, keď vám nohy vrástli do zeme boli z toho najskutočnejšieho skutočna. Najčastejšie to bolo v škole, keď učiteľ neomylným inštinktom kobry indickej vycítil, že práve na dnes ste sa nenaučili novú látku, alebo keď mama či otec prišli domov presne vo chvíli, keď ste chceli schovať črepy z rozbitej vázy.

Súťaž, aj tá literárna, má svoje pravidlá a má svoje prekážky, veď ak by bolo všetko ľahké, prekonávanie prekážok by nás nebavilo a výhra by nemala cenu. Z dvoch tém vás viacerej potrápila téma *Vstúpil som do svojho obľúbeného filmu*. Aj napriek tomu, že máte filmy radi, účinkovanie v nich vám dalo zabráť. Najmä, keď ste museli dávať pozor, aby ste na konci krátkeho verša nespádli, aby vás nepotkol hrkotavý rytmus, alebo aby ste sa nepošmykli na nejakej potvore – metafore. V druhej téme vám to naopak išlo jedna báseň. Zdá sa, že všetci máte dostatok skúsenosti s tým, že zdúpniete a skameniete, že vám občas zamrzne úsmev či vrastú nohy do zeme.

V jednom aj v druhom prípade však básňam pomohlo, ak ste prišli s originálnym nápadom a keď ste sa pozorne započúvali, ako vám rytmus diktuje to správne tempo. Dôležité tiež bolo, že ste sa dokázali vyhnúť hneď prvému nápadu, ktorý sa vám ponúkal. Veľmi často sa totiž s podobným nápadom vytasil aj spolužiak či spolužiačka. Nebojte sa hľadať čosi nové, možno aj čosi bláznivé, nechajte za vás pracovať vašu intuíciu a nebojte rozmýšľať nahlas.

Tieto slová hovorievam ako čitateľ častejšie a je to moja rada, ako pri písaní byť úspešný: nehľadajte tú najľahšiu cestu, ale skúste nájsť čosi, čo nikto pred vami nenašiel a aj keď sa to niekedy nepodarí, zakaždým sa pritom dá čosi naučiť. Hľadajte teda, skúšajte, experimentujte a nebojte sa čítať už napísané knihy. Pozrite si, ako to pred vami urobili

iní. Nie preto, aby ste to od nich odpisovali, ale aby ste sa popri nich dozvedeli, čo všetko sa ešte pri písaní dá urobiť. Do budúcnosti sa tiež skúste zamyslieť, čo nové a neošúchané by ste mohli k téme povedať. Buďte aj naďalej osobní, niet nad vlastnú skúsenosť. Keď báseň alebo poviedku dopíšete, pamätajte si, že vaša práca ešte nie je hotová. Skúste sa na ňu po čase pozrieť a prečítať si ju nahlas. Tak si urobíte skúšku správnosti, či každé slovo je to najlepšie a na tom najsprávnejšom mieste.

Možno poznáte obľúbený film Ako básnici prichádzajú o ilúzie. Chcem veriť, že ako poetky a básnici ste o ilúzie neprišli, práve naopak, že ste sa niečo zaujímavé dozvedeli a že dokonca môžete niečo získať. Prinajmenšom ceny, ktoré sú tu pre vás teraz pripravené a po ktoré si o chvíľu prídete. Teda za predpokladu, že vám nohy zasa nevrástli do zeme.

Ján Gavura

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Inštitút slovakistických a mediálnych štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok básnických prác od Mariána Andričíka

Téma: *Niekde sa stala chyba*

Ako vidieť z počtu súťažných príspevkov v tejto kategórii, ktorých bolo vyše deväťdesiat, téma *Niekde sa stala chyba* zaujala mladých autorov, a ani nečudo, keďže v sebe obsahuje dostatočnú mieru neurčitosti či tajomnosti a zároveň priestoru na to, aby do nej každý vedel vložiť svoju vlastnú životnú skúsenosť s tým, ako sa kedy čo pokazilo a nefunguje.

Kvantita však nemusí znamenať kvalitu a mnohé príspevky to svojím začiatočným charakterom dokazujú. Stáva sa totiž, že v tej či onej básni sa miľne pekný nápad, ktorý následne autor niečím „pokazí“. V dobrej básni musí zafungovať všetko naraz. V jednej z básní jej autor – šiestak – síce ponúka zaujímavý spôsob opravy rozbitej vázy: „zlepil vázu medom z rožka“, na druhej strane využije refrén s tým najbanálnejším málo invenčným rýmom (chyba – ryba). Inde zas sľubný nápad prekryje ťažkopádny jazyk, popisnosť alebo mentorovanie v závere básne. Tu vidím priestor na dobrú radu alebo usmernenie zo strany učiteľov, ktorí – ak sú dostatočne zapálení – môžu žiakov výrazne posunúť. Mnohým básňam chýbala originalita po tematickej stránke – motívy prebudenia zo sna, šialeného dňa, keď je všetko naopak, či školských trampôt, zdá sa, možno napasovať na akúkoľvek tému. Na druhej strane je pravda, že očakávať tematickú originalitu od každej básne nemožno; inventár tém má svoje „stále jadro“ a dôležité je skôr to, ako autor danú tému uchopí.

Podme však k tým pozitívnejším stránkam príspevkov. Ak sa spojí vtipný nápad, solídny tvar s novátorským odkazom na literárnu tradíciu, môže vzniknúť báseň ako *Vlk vegetarián*, akási ponáška na klasickú rozprávku o Červenej Čiapočke, pripomínajúca politicky korektné rozprávky Američana Jamesa Finna Garnera. Hodno sa zmieniť aj o pekne vystavanej básni *Nevydarená rybačka* zakončenej vtipnou pointou s vyloveným hrncom a nenásilne pôsobiacim ekologickým motívom či básňou *Superbabke*, v ktorej čitateľa najprv môže priam premknúť závisť z takej babky, o akej sa v básni píše, vzápätí však príde pointa, ktorá závisť zruší.

Ak som na čestné uznanie tentoraz navrhol viac básní, neznamená to, že by boli bez chýb - v každej z nich však bolo čosi, čo ma zaujalo, a súčasne čosi, čo v nej chýbalo alebo naopak, prekážalo. Želal by som si, aby toto ocenenie bolo pre autorov povzbudením do ďalšej

tvorivej práce, lebo tá – ako už iste sami zistili – prináša radosť, aká sa inde zažiť nedá.

Marián Andričík

prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.
Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Posudok prozaických prác od Petra Karpinského

Téma: *Niekde sa stala chyba*

Niekde sa stala chyba, tak znela jedna z tém v tohtoročnej súťaži Literárne Košice Jána Štiavnického. Zaujímavá téma, ale ja som sa spočiatku trochu zľakol. Prečo? Mailom som totiž z Knižnice pre deti a mládež mesta Košice dostal súťažné práce mladých literátov, pekne som si ich stiahol do počítača, no keď som sa chcel pustiť do čítania, odrazu vidím na ploche nápis: „Niekde sa stala chyba!“ Ejha, vari sa mi súbor nepodarilo stiahnuť, alebo som do počítača chytil vírus, či mi nebudaj „odišiel“ celý komputer. V čom tá nešťastná chyba spočíva? Zisťoval som, premýšľal som, no na nič som neprišiel, až kým som si nevšimol, že je to len aprílový žartík môjho počítača a chyba nie je v mojom prijímači, ale ukryla sa v poviedkach a rozprávkach súťažiacich. Vydýchol som si a s chuťou som sa pustil do čítania.

Tak ako každý rok, väčšina textov bola zaujímavá, štylisticky zručne napísaná a originálna, no občas sa vyskytli i také, v ktorých sa ich autori nechali inšpirovať nejakým seriálom prípadne televíznou rozprávkou. Kopírovali teda niečo, čo už ktosi vymyslel. Čo už, máme právo na chyby a na budúci rok už určite všetky súťažné práce budú úplne pôvodné.

Niektorým mladým autorom sa zas stalo, že si vymysleli veľmi komplikovaný príbeh, ale na jeho vyrozprávanie mali iba málo strán, a tak mi ako čitateľovi ponúkli len akýsi stručný obsah, bez dialógov a opisov. Škoda, rád by som textík viac vychutnal. No ako sa zdá, menej je v takýchto prípadoch viac.

Iná chybička, ktorá sa pri niektorých súťažných prácach stala, bolo to, že autori alebo ich pedagógovia prehliadli, že Štiavnického Košice sú literárnou súťažou. Medzi textami sa tak objavili i úvahy, ktoré boli samozrejme veľmi zaujímavé, ale, žiaľ, nie je to literatúra.

Väčšina súťažných textov rozprávala o chybách, ktoré sa literárnym postavám (a možno aj autorom) stali v bežnom živote. Často vyplývali z nepozornosti, lenivosti alebo ich jednoducho spôsobila puberta. Páčilo sa mi, že si dokážete robiť žarty zo svojich chýb. Tak je predsa svet krajší, nemusíme sa za všetko urážať. Hlavne, keď sa z chýb poučíme.

Iné príbehy zas mali vedecko-fantastickú, fantasy, prípadne detektívnu zápletku. V takých prípadoch spôsobila chyba obvykle fatálne následky, no na koniec sa predsa len všetko na dobré obrátilo.

Na záver môžem zdôrazniť, že napriek počiatočnému zľaknutiu a hľadaniu údajnej chyby v počítači, som sa pri čítaní próz na tému Niekde sa stala chyba veľmi dobre bavil. Ďakujem teda všetkým autorom, ich pedagógom a rodičom za príjemný umelecký zážitok.

Peter Karpinský

PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Inštitút slovakistických a mediálnych štúdií
Filozofická fakulta prešovskej univerzity v Prešove

Posudok prozaických prác od Markéty Andričíkovej

Téma: *Vstúpil som do svojho obľúbeného filmu a Nohy mi vyrástli do zeme*

Kto z nás by aspoň raz v živote nechcel vstúpiť do svojho obľúbeného filmu a stať sa jeho hrdinom či hrdinkou? Podľa množstva príspevkov k tejto téme je zjavné, že je nás veľa takých, ktorí by to chceli zažiť. Stať sa Popoluškou, ktorú si vezme za ženu krásny princ, byť múdra a odvážna ako Hermiona, ktorú rešpektuje aj Harry Potter, stať sa pirátskou princeznou, zatancovať svoj najkrajší tanec alebo zdvihnúť nad hlavu koňa ako Pippi Dlhá Pančucha. To sú väčšinou sny dievčat. Chlapci majú trocha iné sny – niektorí by sa chceli stať hrdinami severských ság, iní zasa pirátmi z Karibiku, či dokonca bojovať po boku Alexandra Veľkého so Sparťanmi a Peržanmi.

Z hľadiska výberu filmového žánru si mladí autori volili rôzne filmy: romantické, akčné, tanečné, historické, komédie, rozprávky, špiónážne filmy a mnohé iné.

Do filmu často vstupovali tak, že zaspávali pred televízorom (Takí mladí a už zaspávajú pri filmoch!) a vychádzali z neho tak, že sa na rovnakom mieste zobudili, ale ... Často si z tohto fantazijného sveta niečo priniesli – dôkaz, že tam boli. Napríklad po návrate z detektívky s Poirotom rozprávač našiel rubín medzi cukríkmi. (Ešteže ho nezjedol, bola by to večná škoda.)

Samozrejme, spôsobov vstupu do obľúbeného filmu je veľa. Niekedy stačí len na lavičke v parku stretnúť pána Darcyho a dať sa s ním do reči, inokedy takéto zvláštne prechody môže spôsobiť aj menšia nehoda – človek sa udrie do hlavy a hneď vidí všetko inak.

Niekedy sa stáva, že vstup do filmu je iba stavom mysle, ktorá je maximálne skoncentrovaná – napríklad na tanec alebo nejaký šport.

Je zjavné, že naši mladí autori majú vo filmoch slušný prehľad a ako správni filmoví „fajnšmekri“ sa vedia dať filmom strhnúť. A keď o tom vedia ešte niečo zaujímavé napísať, je to obrovská výhoda.

Téma Nohy mi vyrástli do zeme sa dala v zásade uchopiť dvojakým spôsobom – buď sa tento obraz dal poňať metaforicky – keď niekomu vyrastú nohy do zeme, nevie sa pohnúť (lebo je napríklad zľaknutý, prekvapený); alebo doslovne, a teda v tomto prípade fantasticky – keď niekomu vyrastú nohy do zeme, môže sa z neho stať strom, prípadne iná rastlina. Príbehy so stromami a inými rastlinami mali

v sebe pravidelne aj ekologické posolstvo, čo sa tak trocha dalo aj očakávať.

Tých chvíľkových „skamenení“, keď sa nevieme pohnúť z miesta, bolo však medzi príspevkami viac. Dokonca sa našli aj také, ktoré spojili dokopy obidve témy.

Niektorí mladí pisatelia hovorili o tom, ako ich takto paralyzuje tréma pred všelijakými vystúpeniami. Nuž, všeličo sa pri takej tréme môže stať. Niekomu vrastú nohy do zeme, inému sa zasa zatmie pred očami a katastrofa je blízko. Našťastie, väčšina príbehov sa skončila šťastne.

Veľmi vtipný bol v tejto skupine textov príbeh z vlaku. Rozprávačovi nejaký malý nezbedný spolucestujúci priviazal šnúrky od topánok o sedadlo v kupé a keď bolo treba vystúpiť ... Odporúčam si prečítať, čo sa stalo.

Všetkým mladým oceneným autorom blahoželám a prajem im, nech sa im do cesty pripletú samé milé a veselé zážitky, aby ich mohli potom zaujímavo spracovať. Len pozor – ak vstúpia do nejakého svojho obľúbeného filmu, nech sa nezabudnú vrátiť, aj keby im tam na chvíľu vrástli nohy do zeme.

Markéta Andričíková

Mgr. Markéta Andričíková, PhD.
Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE POÉZIE

Téma *Niekdže sa stala chyba* (hodnotil Marián Andričík)

- 1. miesto:** Natália Krupárová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 2. miesto:** Peter Láncoš
(ZŠ sv. Cyrila Metoda, Bernolákova 18, Košice)
- 3. miesto:** Kamil Kasper
(Spojená škola D. Tatarku 7, Poprad)

Čestné uznanie:

Olívia Bagóová (ZŠ a MŠ Plavnica)
Lenka Danielovičová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Tomáš Hodorovský (ZŠ Drábova 3, Košice)
Tatiana Hrabovská (ZŠ Drábova 3, Košice)
Lucia Chyliková (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Ivana Krušková (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Nina Lukáčová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Lukáš Mikita (ZŠ Drábova 3, Košice)
Matúš Netolický (ZŠ Trebišovská 10, Košice)
Jakub Pikula (ZŠ Požiarnická 3, Košice)

Téma *Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu* (hodnotil Ján Gavura)

Cena bez udelenia poradia:

Katarína Chmeliarová (ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)
Simon Kalinák (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Čestné uznanie:

Adrián Hudák (ZŠ Drábova 3, Košice)
Pavol Moščák (ZŠ Drábova 3, Košice)
Marcel Németh (ZŠ Drábova 3, Košice)
Nina Porubänová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Téma Nohy mi vrástli do zeme (hodnotil Ján Gavura)

- 1. miesto:** Ema Beerová
(ZŠ Drábova 3, Košice)
- 1. miesto:** Olívia Jánošíková
(ZŠ Krosnianska 4, Košice)
- 2. miesto:** Ivana Krušková
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 3. miesto:** Juraj Rejta
(ZŠ Považská 12, Košice)

Čestné uznania:

Zuzana Benčová (ZŠ Trebišovská 10, Košice)

Vanda Kimáková (ZŠ Drábova 3, Košice)

Tibor Kubálek (ZŠ Gemerská 2, Košice)

Zuzana Láncošová (ZŠ sv. Cyrila Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Téma *Niekde sa stala chyba*

1. miesto Natália Krupárová

Vlk vegetarián

Bola jedna dedina, v tej dedine dom,
za dedinou žil vlk, hlad mal ako hrom.
V dome býva dievčatko pekné ako kvet
a chcelo by spoznať celučičký svet.
Na vešiaku visí jej červená čiapka
a v dome za lesom čaká ju dnes babka.
Nedala sa očkovať, chrípka si ju našla,
keby tak dnes Čiapočka s c-čkom ku nej zašla.
Nastavila GPS a už k babke letí,
len nech minie toho, čo tu žerie deti.
Na trhu nakúpila jablká a kiwi,
snáď jej babku nezozerie gaunerisko sivý.
Sadli s babkou k rádiu, počúvajú hity.
Kdeže je ten vlčisko? Vari už je sýty?
Nakukli do kuchyne, ktosi kradne jablká,
to by veru nečakali ani vo sne...od vlka!
Vlk, ty si sa zbláznil? Scenár si nečítal?
Z babky a mňa predsa najesť sa máš dosýta!
Na kastingu zatajil som, že už neživím sa mäsom,
žeriem iba bio-trávu, keď sa túlam lesom.

2. miesto Peter Láncoš

NEVYDARENÁ RYBAČKA

Keď je teplo, slnko svieti,
keď sa vonku hrajú deti.
Každého to niekam láka.
Či sa nájde činnosť dáka,
ktorou vyplní sa čas,
keď je leto u nás zas?

Naša činnosť, moji drahí,
je rybačka, to ma baví!
Zoberiem so sebou všetko,
čo mi radil rybár dedko.
Veľký háčik, udicu
aj rybársku čapicu.

Na brehu sa usadíme,
čakáme, čo vylovíme.
Nahodím si všetko sám,
všetky ryby pochyťám.
Čakám, čakám nedočkavý,
lebo čas sa nezastaví.
No konečne záber mám!
Podberák si prichystám.
Čo to bude? Štuka, kapor?
Ide ťažko, riadny nápor.

Ale zrazu! Čo sa stalo?
Toľko práce mi to dalo.

Stala sa tam niekde chyba,
nebola to žiadna ryba.

Miesto ryby, namojveru!
Starý hrniec v strede dieru
ako oko mal...
Dedo sa mi smial.

Aj keď som nič nechytíl,
rybník som tam vyčistil.
Rybárom sa také stáva.
Prídem opäť! Jasná správa!

3. miesto Kamil Kasper

Superbabka

Moja babka, veľmi milá,
dosť ma toho naučila,
dokonca aj cez švihadlo skákať,
musela na tom dlho makať.

Piekli sme torty, koláče,
niekto si to asi odskáče,
robili sme ražniči,
spoznali nás hasiči.

Stavali sme snehuliaka,
zostala nám z neho mláka,
ak mi dobre rozumiete,
stavali sme ho totiž v lete.

Cestovali sme raz loďou,
nasiakla nám morskou vodou,
za chvíľu už bola na dne,
zaplávať si, dobre padne.

Pri svojom novom pokuse
vypustila slona v cirkuse,
skúšala sa aj s tigrom pretekať,
museli sme odtiaľ rýchlo
utekať.

Učila ma aj bicyklovať,
z potoka som ju musel
vyťahovať,
na moju babku nemá nik,
dokáže ovládať aj vrtulník.

Vždy, keď ma niečo učí,
nespúšťam ju radšej z očí,
skôr ako niečo stihne pokaziť,
sám so sebou musím zápašiť.

Takejto babky na svete niet,
musel som si ju vymyslieť,
niekde sa asi stala chyba,
takáto babka mi doma chýba.

Čestné uznanie

Olívia Bagóová

Niekdde sa stala chyba

Ach, jaj, chyba s mäkkým I?
To sa mi dosť nepáči!
Že vraj je to omyl, mýlka,
to hovorí naša Milka.

Pomýliť sa, je to zvláštne,
pomýliť sa, to je vážne!
Keď ypsilon zatúla sa,
naša Milka nevzdáva sa.

Nakreslila letáky,
pomohli jej aj vtáky.
Ozvali sa lekári,
dokonca aj pekári.

No nik chybu nenašiel,
ypsilon sa vynašiel!
V slove chybu opravil,
hneď si golier napravil.

A tak ypsilon je veľký pán,
čo chybu opravil sám.
Vykríkol pre celý svet:
„Od zajtra mám nový flek!“

Budem veľký pozor dávať,
kde ypsilon sa bude dávať.
Preto všetkým oznamujem,
v slovíčkach sa vyskytujem!

Čestné uznanie

Lenka Danielovičová

Dvojčatá

Rozpoviem vám úmysel
o rodičovskom pláne,
kto by si bol pomyslel,
že sa chyba stane!

Na Vianoce pod stromčekom
mamka tatka zve!
Na bruško si ukazuje:
ony sú tam dve!

Žiadne múdre rady v tomto
štýle:
rady sa majte, ste z jednej
chvíle.

Milá rodina, dajte tipy na mená!
Jedna Jasna? druhá Vesna?
babi kričí: hrôza desná!
Helenka či Elenka?
Budú ako polienka.
Potom - asi osveta -
ako Maťka a Peťka vyskočili
sme do sveta.

Jáj, mamka, nemohla som byť
jediná?
Žila by som si ako bohyňa.

Starať sa mám o seba,
no myslieť mám aj na teba!

Chyba v našom rodinnom
kruhu,
myslieť musí každá na tú
druhú!

Škola, doma pomôcť, práca,
ale žiadne také, že dvakrát
pláca!

Takže pre ňu sem, tam taká
odplata.

Škrabnem, hryznem, kopnem,
strčím ju do blata.

Keď je veľká zvada,
kričím, ja ťa nemám rada!
Ale zas, ak sa jej niečo stane,
pomôcť jej chcem, mám to v
pláne.

Čestné uznanie

Tomáš Hodorovský

Pediculus humanus capitis

Niekde sa stala chyba veľiká,
keď som minule
navštívil kaderníka.

Ostrihal mi polku hlavy.
Vyzerám ako somár malý.

Po príchode domov,
pokračoval môj horor.

Pozrel som sa do zrkadla...
... a otec dookola ostrihal ma.

Teraz všetci kamoši myslia si,
že mám
VŠI!

Napravená chybulienka

Chybulienka sa stala veľiká.

A nastala panika.

Čo sa stalo?

A či kde?

Hľadáme niečo?

Ale nevieme čo?

Čo?

Alebo koho?

Slnko páli na pláži.

Cítim sa ako na stáži.

A nemusím sa učiť.

Všetko viem!

Už mi nateraz nič nechýba.

Mám hlavu v smútku z toho.

Tak sa na dva mesiace

odstránila chyba.

Napadla mi skvelá myšlienka:

Nedám si ju veru do vienka.

Tu pomôže iba dovolenka.

Niekde sa stala chyba

Cez víkendy ľudia snažia sa

ísť načerpať energiu do lesa.

Len tak si voľne chodiť po tráve,
otočiť sa za slnkom, aby svietilo do tváre.

Z diaľky pohľady na hory,
keď zelený pás sa na obzore vynorí,
vzbudzujú dojem veľmi klamlivý,
že zdravé sú tie slovenské končiny.

Už pri vstupe do lesa
Škoda Kodiaq do kopca škriabe sa.
Polomy, kôrovec, holiny a kopy odpadu
človeku pokazia relax a náladu.

Ako gondoly v Benátkach plávajú PET fľaše

po hladine celej Domaše.
A ja si hovorím, že niekde sa stala chyba...
Asi sa v nás nevychovanosť, lenivosť a ľahostajnosť skrýva.

Čestné uznanie **Ivana Krušková**

Niekde sa stala chyba

Jeden, dva, tri, štyri, päť,
že vraj spočítam si všetko hneď.
Rovnice a neznáme, kto to vie?
Pre mňa je to rozhodne
príšerné!

Sedím pri stole a rozmýšľam:
Plus, mínus, krát a delenie,
počítam, rozmýšľam...,
fakt sa snažím, ale bezcieľne.

Rovnice sú pre mňa ako nočná
mora,
radšej by som išla pomáhať
otcovi do dvora.
Tlačíť fúrik, kopať, hrabať,
len nie s matikou sa babrať.

Rovnica sa na mňa mračí,
V duchu kričím: „To už, stačí!“
Matiky mám plné zuby,

privedie ma do zhuby!

Nejaký koeficient a premenná,
veď ani neviem, čo to znamená!
Musí platiť, že ľavá rovná sa
pravá.

Už ma z toho bolí hlava!

Počítam, myslím, že mám koreň
rovnice,
ale nevedomosť, zdá sa, nemá
hranice!

Niekde sa asi stala chyba!
Pravá je päť a ľavej niečo chýba.

Chybné budú asi ekvivalentné
úpravy,
ktoré mi vôbec nejdú do hlavy.
Túžim mať čarovnú paličku
a matiku v malíčku.

Čestné uznanie **Nina Lukáčová**

Niekde sa stala chyba

Dnes je prvý jarný deň,
pomôcť mamke veľmi chcem.
Upratovať, umyť riad,
robím to už po stýkrát.

Ako prvé utriem prach,
keď ho zbadám, poviem: „Ach!
To je ale veľa prachu.“

Hapčí! Z prachu už mám
nádchu.

Povysávam teda byť,
po tej práci budem fit.
Keď vysávač vytiahnem,
po nohe ním dostanem.

A tak idem umyť riad.

Zrazu cítim veľký hlad.
Pred očami kruhy mám
a taniere rozbíjam.

Noha bolí, nos ma štípe
a v bruchu mi žaba škrípe.
Nič to, že je prvý jarný deň.
Upratovať radšej nebudem.

Čestné uznanie Lukáš Mikita

Óda na pokazený budík

Ráno vstávam na zvuk budíka.
Nastavený je tak,
aby zobudil aj tatíka.

No dnes ten zvuk
vôbec nepočuť.
Ten môj budík
nemá dnes zvoniť chuť.

V izbe ticho.

Dnes sa nejde

do školy?

Ako to len prejde?

Niekde sa stala chyba.

Teším sa.
A mlčím pod perinou ako ryba.

Oči zatvorené.
S jediným prianím:
Že mi ten pokazený budík
už nikdy, nikdy
nepomôže so vstávaním.

Čestné uznanie Matúš Netolický

Palacinky

Bol to nápad preveliký,
spravím si ja palacinky!

Super sladkosť po škole,

energia do zbroje!

Mama recept povedala,

až mi slina vybiehala.

Veľa cukru, olej leje,
liter mlieka, vajce celé,
trochu múky primiešať,
nech má jazyk na čo spomínať.

Do misy som všetko dal
a poriadne premiešal.

Pečiem krásne pomalinky,
moje sladké palacinky.

Na tanier som ich dal,
pridal lekvár domáci.

Čestné uznanie Jakub Pikula

Niekde sa asi stala chyba

Občas to tak asi býva,
Že sa niekde stane chyba
A z tých chýb sú potom zmätky
Na nervy sú všetky tetky

Ako presne v našom dome
Tetka býva hore, dole
Tetka býva vpravo, vľavo
K zmätkom veru dôjde hravo

Chyba prvá stáva sa
Keď sa smetie vynáša
Otvorený kontajner
Zvábi všetku lesnú zver

Chybou druhou potom je,
Že keď vietor zaveje
Sáčky letia kade-tade
Mám ich už aj na záhrade

Hryznem s chuťou,
čo to, beda?!
Až ma striasol žiaľ!

Niekde sa stala chyba,
palacinke niečo chýba.

Bol to veru srdca bôľ,
miesto cukru som dal soľ!

Tretia chyba na chodníku
Musím robiť gymnastiku
Prečo hádam chápete
Nechcem mať na päte

A keď chcem hrať futbal v tráve
Nájdem na nej auto samé
Keď nie auto no tak špaky
Čo vyhodil sused dáky.
Tak by sme si mohli rátať
Bolo by chýb hádam dvadsať
Možno stá, či tisíce
Pokým ľudstvo dospeje

Veru, často to tak býva,
Že sa u nás stane chyba
Preto prosím všetkých hlasno
Robme chyby menej často

Téma Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu

Bez udelenia poradia Katarína Chmeliarová

v rozprávke s pánom Andersenom

plávať s morskou vílou
a vidieť princa
nedovoliť aby sa stala morskou penou
so škaredým káčatkom utiecť z domu
a hovoriť mu že je úžasné
Palculienku chytiť za ruku
schovať sa s ňou u myšky
a ošetrovať lastovičku
ujasť pred svadbou s krtom
a zahriať dievčatko so zápalkami
nech zostane
aspoň dnes

Bez udelenia poradia Simon Kalinák

Firma na filmy

Aké by to bolo zvláštne,
písať na hocičo básne.
Alebo mať takú firmu,
vojsť do obľúbeného filmu.

Pre maličké detičky,
sfilmoval by som pesničky.
V nich by som hral hrdinu
pre ubolené dušičky.

Pre tých väčších násť-ročných
bol by som hral statočného.
V tých filmoch nenáročných
chlapíka ostrého.

Pre tých, čo chcú romantiku,
lásku by som rozdal.
Zahral by som na harmoniku,
s milou troška postáľ...

Mám však veľa obľúbených filmov,
do každého by som vstúpil.
Aby diváci mali množstvo dojmov
a srdcia ich by som si kúpil.

Je však ťažké meniť dej,
režisérom, tým je hej.
Ale čo ja, keď chcem uspieť,
na diváka musím myslieť.

Lebo divák, ten sa nezdá,
je to ťažký oriešok.
Vo filmoch sa dobre vyzná,
spôsobuje mi to šok.

Takže radšej poviem hneď,
chcem vystúpiť z toho filmu.
Nechcem strápníť celý svet,
to si radšej pustím hudbu.

Čestné uznanie

Adrián Hudák

Rýchlo a zbesilo

Keď nastane tmavá noc,
moje sny ovládne magická moc.

V kruhu áut sa ocitám.
Volant v rukách pevne mám.

Adrenalín sa mi krvou valí.
Napínajú sa mi svaly.

Rev motorov ženie ma.
Rýchlosťou svetla do cieľa.

Čestné uznanie

Pavol Moščák

U Simpsonovcov?

Ráno ma budí psí dych na tvári.
Spasiteľ si myslí, že ma tým otrávi.
Pohľad do zrkadla hovorí,
že okrem tváre sú ruky žlté tiež
a rovnakej farby aj účes.
Ako jež.

Z izby vedľajšej počujem hlasné zvuky.
Vďaka saxofónu prežívam tie najhoršie muky.
Len čo vykročím, zakopnem o čosi.
Je to Maggie, ktorá cumlík stále nosí.

k raňajkám ma hlas milý volá.
Zočím šaty zelené.
Vlasy modré.
To Marge určite bola.

Homer zas Barta dusí.
Či už má dôvod?
Neviem.
Počúvať však musí.

poznám dobre vtipnú túto rodinku.
No byť s nimi - nechcem ani hodinku!

Radšej sa zobudiť
z toho sna chcem!

A Simpsonovcov sledovať
na obrazovke
aj každý deň!

Čestné uznanie

Marcel Németh

Oskarova kráľovná

Bývam v snežnom domčeku
na okraji chrastia.
Mám v ňom malú izbičku
plnú svojho šťastia.

Snívam si v nej svoje sny.
O kariére youtubera.
Svet sa vtedy zastaví.
Ja breberám oskary.

A z pódia v obleku,
zbadám cicu nádhernú.
Nohy sa mi podlomí.
Je to moja kráľovná?

Srdce sa mi rozbúcha.
Hlava neposlúcha.

Ja už teraz viem,
Bol to krásny sen.

Sen piatoka.

Naháňačka s klaunom

Jedného dňa v noci
mala som zvláštny pocit.
V posteli si len tak ležím
a o chvíľu pred strašidelným klaunom bežím.

Utekám najrýchlejšie, ako viem,
pritom dúfam, že nebdiem.
Ako to, že som vo filme IT?
Ako sa to mohlo prihodiť?

Strašidelné veci z filmu sa okolo mňa dejú,
kvapky potu sa zo mňa lejú.
Pennywise na mňa cerí zuby,
celý svet je zrazu naruby.

So mnou bežia Beverly a Richie,
Mike na mňa nahlas kričí:
„Bež rýchlejšie, Nina!“
Beží pred klaunom celá skupina.

A už to cítim, niečo ma za nohu ťahá,
klaunovi neprekáža ani moja váha.
Beznádej a strach mi z očí ide,
dúfam, že mu útok nevyjde.

Pennywise sa na mňa silno smeje,
ja stále nechápem, čo sa deje.
Do nohy mi ide zahryznúť,
bojím sa, chcem hneď zmiznúť.

O minútu sedím doma v pyžame,
vidím nechápavosť na mame.
Bála som sa, ale teraz viem,
že to bol iba strašidelný sen.

Téma *Nohy mi vrástli do zeme*

1. miesto Ema Beerová

Strieborný s polnočnou

Som ako strom.
Ktorý vie o sebe?

Cítim teplo.
Cítim chlad.
Cítim bolesť.
Cítim pád.

Príroda je mocná, krásna.

S metropolou
rovnať dá sa?
Kiežby áno.

Parkov málo.

Aj zelene.

Kto poteší naše líčka červené?

Príroda je mocná, krásna.

Nôžky mi vrástli do zeme.
Ako storočné korene.

Milujem prírodu.

Som späť s ňou.
Ako strieborný mesiac
s polnočnou oblohou.

1. miesto Olívia Jánošíková

Nohy mi vrástli do zeme

Naša láska je ako geometria.
Sme dve polroviny jedného celku.
Cítim k tebe lásku preveľkú.
Štatistiky hovoria, že sme ako kolmice.
Nedívame sa rovnakým smerom,
ale vždy sa stretneme.
Kedy?
To my nevieme.
Vždy lepšie, ako byť rovnobežky,
dve nevidiace sa kópie.
Táto predstava ma z mojej osi vychýli,
základňu podkope a srdce rozbije.
Svet je rovnobežník a my uhlopriečky.
Niekedy sa naša cesta pretne.
Rovnica citov príklad je spanilý
a priesečník nás dvoch je jeho riešenie.
Aritmeticky bolo dokázané,

že citov našich cifry nie sú plané.
Tak mi ty sladko na každé líce
daj
dva bozky
letmé,
ako dotyk dotyčnice.
Táto báseň je len rozbor,
život bude konštrukcia.
Neviem teraz presne určiť kadiaľ povedie ma cesta.
Raz však nájdem seba druhú časť
a už nepohnem sa z miesta.

2. miesto Ivana Krušková

Nohy mi vrástli do zeme

Ráno som sa zobudila,
bol celkom obyčajný deň.
Jasne som si pamätala

magický zvláštny sen.

Sen o rôznych tvoroch z bájí,
ktoré žijú v našom lese.
Húština ich bytie tají,
málokto ich pohľad znesie.

Vo sne je vždy všetko reálne,
nič v ňom nie je nemožné,
skutočné sú tvory bájne,
strašidelné, mátožné.

Deň pomaly odchádzal,
niečo vábilo ma do lesa,
možno skaza, možno spása
rozprávkového tajomstva.

Asi mi to nikto neuverí,
no videla som vlastný sen.
Všetky bájne tvory vážne žili,
kto ich však zazrie, zahynie.

Čudné tvory ako nočné mory

zahalené do hmly,
vyzerali ako pokrútené stromy,
úkryt duší zlých.

Tichý šepot víl prenikol mi do uší.
Že to čo vidím, nie sú stromy
a že sa rútim do pohromy
a čo ma čaká, netuším.

Sú to vraj ľudia do zeme vrastení,
lebo zazreli, čo nemali.
Lesné víly mi prezradili,
čo radšej mali utajiť.

Priblížiť sa k nim nemôžem,
inak sa stanem jednou z nich.
To zvláštne priznanie
na okamih vyrazilo mi dych.

Prečo len sa mi to zdalo čudné
a málo vierohodné?
Prečo len zvedavosť mi nedala
a ja som sa k nim pobrala?

Na to už neodpovie nik.
Nohy mi vrastajú do zeme
a srdce prestáva biť.
Pohlucuje ma strašidelné územie.

3. miesto Juraj Rejta

Zámená

To sa dalo čakať!
Zámená ma donútili
makať.
Nechcelo sa mi z toho
skákať.
No mamin príkaz
dá aj ocka do pozoru,
mám z toho nočnú moru.
Koniec hrám, hokeju
Ona, jej, ju...JUJ!
Pri osobnom zámene
nohy mi vrástli do zeme.

Típnu, típnem, típneme
ako písomku zvládneme.
Slovina- moja slabina.
Nechápe to ani mamina.
Ani zápal švindľov nezaberá,
v zemi, v hlave diera.
Preto...
Učebnicu otváram,
hlavu zapájam,
zámená nasávam.
Ona, jej, ju...Juchuchú!
A je to v suchu.

3. miesto Simon Sekela

Moje hobby

Počítač je moje hobby.
Narobí on veľa zloby.

Skrátka:
Ty si závislý!?
Maj to stále na mysli!

Hrať či nehrať?
- to je otázka.

Čo nepovedal Hamlet,

teraz mi ukáže tablet.

Shakespeare sa v hrobe obráti.
A dušu z počítača vymláti?

Dostávam sa do inej dimenzie.
Realitu to stále kryje.

Vysedávam celé dni.
Stále hľadám nové hry.

Čo teraz robiť budeme?
Vrastú mi nohy do zeme?

Čestné uznanie

Zuzana Benčová

Idem si ja do školy,
zabudla som úlohy.
Niečo ma tam v mysli tlačí,
či som niečo zabudla, a či?

Idem rezko na autobus,
tlačím viackrát tlačidlo „push“.
Hurá! Voľná sedačka!
Rýchlo sadnem – jak kvočka.

V škole vkĺznem do lavice,
z tašky vyrvem učebnice.
Matúš s Dodom silno kričia,
priam mi tým môj život ničia.

Zrazu dvere otvoria sa,
a ja na to: „Á do frasa!“
Nestihla som skontrolovať,
či sa niečo dobíľovať.

Učka vošla, pozdravila
a v tom trieda onemela.

Všetci na ňu pozeráme,
až strach v očiach z toho máme.

Počujem ju ako vraví:
„Od dnes budem, žiaci, s vami.
Teraz všetci do nohy,
ukážte mi úlohy.“
Stúpila som, keď došla ku mne.
Hovorí mi: „A úloha kde?“
Od samého ľaku,
zmrzla som, len čumím na ňu.

„Dnes sa ešte nehnevám,
nabudúce päťku dám.
Každý, kto sa neučí,
zaslúžil by za uši!“

Šťastie moje veľké je,
že päťka dnes nebude.
Nabudúce to však viem,
domáce si opíšem.

Čestné uznanie

Vanda Kimáková

Úchvatný strom

Strhnem sa.
Čosi sa deje.
Kol mňa sladká vôňa peje.

Kolosálne voňavé kvetné puky,
zdobia obe moje nehybné ruky.

Úchvatné motýle
sadajú mi na vlasy.
Vtáci pre moje uši
krásne majú hlasy.

Chcem sa k nim natiahnuť.
Vyskočiť zo zeme.
No moje nohy sú stromu korene.

Som síce krásny strom,
no túžim bežať.
Nie iba mlkvo stáť
alebo ležať.

Neviem sa pohnúť.
Panika ma chytá.
V diaľave
nové ráno svitá.

Odchádza zvláštny sen.
Začína všedný deň.

Som šťastná:
Viem sa hýbať.
Aj keď ten
krásny sen
mi bude
navždy
chýbať.

Čestné uznanie

Tibor Kubálek

Bomba zápas

Slnko svieti, vietor ustal,
šiel som dnes von celkom rád.
Ba aj na zápas som pristál.
Veď Noro je kamarát.

Volám výťah. Nechodí.
Na hnev kašlem, bude sranda.
Zleziem tých päť poschodí,
vonku čaká celá banda.

Valíme sa po sídlisku,
jedna lopta, kopec hráčov.
Len to tak vrie na ihrisku,
bude zápas veľkých mačov.

Kope jeden, potom druhý.
Pomóc! Lopta na mňa cieľi.
Ľudia, ja som celkom tuhý.
Takého ma ešte nevideli.

Chlapci revú, hulákajú,

okolo mňa kopec kriku.
Vlastné nohy ma zrádzajú,
nezmôžu sa na paniku.

Tak tam stojím bez pohnutia.
Lopta letí ako včela.
Cítim, ako zuby chutia,
keď ma trafi prostred čela.

V tom momente moje nohy
zo zeme sa odlepili,
objavili v sebe vlohy
a z ihriska odtrielili.

Nula sedem - skóre naše.
Náladu fejkovú máme.
Nabudúce futbal radšej
na X-boxe si zahráme.

Čestné uznanie

Zuzana Láncošová

DŽUNGY

Priala som si zvieratko,
bude moje dieťaťko.
Postarám sa oň sama,
budem ako jeho mama.

Túžba sa mi splnila,
mamka škrečka kúpila.
Meno som mu Džungy dala,
veľa lásky preňho mala
aj klietku mu prichystala.
Ale stále som sa bála.
Škrečok žije krátko len,
dnes je tu a zajtra už len jeho
tieň.

Staráme sa o neho
jak o princa malého.
Čo sa kúpiť dá,
všetko Džungy má.

Tyčinky a rôzne mňamky
aj mrkvičku od mojej mamky.

No raz ráno brat môj beží:
„Džungy v klietke mŕtvy leží!“
Nohy mi vrástli do zeme.
Už o neho navždy prideme!

Ale potom... Chvála Bohu,
Džungy zrazu zdvihol nohu.
Nebol mŕtvy, iba spal,
lebo celú noc sa hral.

Moja radosť veľká bola,
lebo by to bola smola,
keby Džungy nebol s nami,
to je strach Džungyho mamy!

VYHODNOTENIE PRÓZY

Téma *Niekde sa stala chyba* (hodnotil Peter Karpinský)

- 1. miesto:** Júlia Chovanová
(ZŠ Gemerská 2, Košice)
- 2. miesto:** Noémi Cseteová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 2. miesto:** Sophia Sabovčíková
(ZŠ Krosnianska 4, Košice)
- 2. miesto:** Bernadeta Tóthová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 3. miesto:** Natália Brezinová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 3. miesto:** Oskar Hritz
(ZŠ Polianska 1, Košice)
- 3. miesto:** Olívia Jánošíková
(ZŠ Krosnianska 4, Košice)
- 3. miesto:** Emma Nováková
(ZŠ Polianska 1, Košice)

Čestné uznanie

- Bianka Barnová (SŠ sv. Košických mučeníkov, Čordáková 50, Košice)
- Viktória Čepčeková (ZŠ Gemerská 2, Košice)
- Viktória Fabriciová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
- Matej Fedák (ZŠ Tomášikova 31, Košice)
- Damián Hocko (Spojená škola D. Tatarku 7, Poprad)
- Michal Makara (ZŠ Polianska 1, Košice)
- Matúš Mamák (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Téma Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu (hodnotila Markéta Andričíková)

- 1. miesto:** Miroslava Mária Grohoľová
(ZŠ Raslavice)
- 2. miesto:** Oliver Oravec
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 3. miesto:** Marianna Milá
(ZŠ Trebišovská 10, Košice)

Čestné uznanie:

Ema Černická (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Ema Hažlinská (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Barbara Michalíková (ZŠ Krosnianska 4, Košice)
Lea Študentová (ZŠ Gemerská 2, Košice)
Tereza Šurínová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Téma Nohy mi vrástli do zeme (hodnotila Markéta Andričíková)

- 1. miesto:** Ema Černická
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 2. miesto:** Tereza Šurínová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 3. miesto:** Adam Farkašovský
(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Čestné uznanie:

Noémi Cseteová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Lívia Kokindová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Petra Valachovičová (ZŠ Staničná, Košice)

Téma *Niekde sa stala chyba*

1. miesto **Júlia Chovanová**

Tri kliky

Ten obraz mám absolútne jasne pred sebou. Hladučká cesta, rovinka, západ slnka predou mnou, obdivné pohľady niekde za mnou. Cítim, ako mi vlasy vejú vo vetre, ako mi ľahký vánok oblizuje tvár. Ja a moja nová kolobežka budeme ako siamské dvojčatá. Stále na ceste spolu. Moje super, senzi približovadlo! A koľko času mi ušetrí. Najlepšie na tom je, že už som od nej iba na tri kliky. Nie je to zázrak? Klik, klik, klik a už je v mojom nákupnom košíku. Ten internet je proste magická vec, plniaca všetky želania na počkanie. Už len vydržať tých pár dní do doručenia. To zvládnem, veď motivácia je úžasná.

Je pondelok a ja začínam byť trochu nervózna. Prešiel týždeň od môjho virtuálneho nákupu a môjho tátošika nikde. Možno sa iba zdržal pri preprave alebo ho ešte kompletizujú a práve balia. Počkám ešte, nemôžem byť predsa taká nedočkavá.

No balík nedorazil ani na ďalší týždeň, čo ma teda fakt riadne rozhodilo. Je už piatok, prešli skoro dva týždne, moje polročné úspory zmizli v útrobach internetu a kolobežky nikde. Môj sen sa mi začína rozplývať. To nemôže byť predsa pravda! Tak blízko a predsa tak ďaleko? Niekde sa musela stať chyba. Ale kde? Veď to malo byť celkom easy.

Už mám toho dost! Píšem x-tý mail dodávateľovi a odpoveď stále rovnaká. Čakajte, tovar je na ceste. Dobre, dobre, veď čakám. Ale o chvíľu sa skončia prázdniny a potom aj leto a ja som si ešte neužila ani jedinú jazdu na mojej kráske.

Po štyroch týždňoch márneho čakania som sa vzdala všetkej nádeje. Je mi to už vlastne jedno. Nechcem už ani to vysnené približovadlo, stačí, ak mi vrátia moje úspory. Ale červík pochybnosti mi našepkáva, že o tie som už pravdepodobne tiež prišla. Začína škola a ja budem mať o chvíľu celkom iné starosti. Zbohom, moje ťažko našetrené euríčka. Hnev ani plač mi zrejme tiež nepomôžu, veď naši ma vopred varovali. Čo už?

V utorok ráno niekto vytrvalo zvoní pri vchodových dverách. Neverím vlastným očiam. Pod oknami netrpezlivo postáva poštarčka a v rukách drží.... Nie! Je to to, na čo myslím? Žeby to bol môj dávno oplakaný balík? Spravodlivosť predsa len existuje. Ďakujem ti, vesmír! Takže, žiadna chyba sa nikde nestala. Trvalo to síce „trochu“ dlhšie, ako som očakávala, ale hlavne, že môj sen sa splnil.

Lenže... Tá škatuľa sa mi zdá nejaká malá. Otváram ju netrpezlivo, trhám obal, ruky sa mi chvejú nedočkavosťou. Aj tých súčiastok je akosi málo. A čo tu robí tá plastová trúbka?

Rýchlo, kde je nejaký návod? No jasné! Je v čínskych znakoch. To som si mohla myslieť. Kto to teraz poskladá? Ešteže sú tam obrázky a že tých súčiastok fakt nie je veľa. Ale... prečo sú tam tri kolesá? Žeby jedno rezervné? Fúha, tí Číňania sa nezdajú. Myslia na všetko.

Ale nie. Nie! Neverím vlastným očiam. Nechápavo pozerám na obrázok na konci návodu. Otáčam ho všetkými možnými smermi v snahe oddialiť krutú pravdu. Nech však robím, čo robím, výsledok je rovnaký. Z ďalekej Číny ku mne dorazila krásna farebná detská trojkolka. Tá však nemeškala na ceste štyri týždne, ale desať rokov. Presne po takej som totiž túžila, keď som mala tri roky.

Na čej strane sa stala chyba, to už teraz nie je podstatné. Dôležité je nájsť i v tomto trapase niečo pozitívne. Čo keď sa mi teraz ľahšie podarí presvedčiť našich, aby mi zaobstarali malého súrodenca? Darček na krstiny už mám.

2. miesto Noémi Cseteová

Stratená v prázdnote

Opatrne som pootvorila oči. Všade okolo mňa sa rozprestierala prázdnota. Nechápavo som si rukami pretrela viečka. Nič sa nezmenilo. Stále len tá istá nekonečná prázdnota. Trochu som sa zatackala pri snahe postaviť sa. Napokon som však vykročila v ústrety ničoho. Nemalo to žiaden význam. Nesmelo som prekračovala z nohy na nohu, nevediac kam idem. Vlastne som nevedela vôbec nič. Akokoľvek som sa snažila, nedokázala som si spomenúť. Zotrela som si kvapôčky potu z čela a cítila, ako ma pomaly zachvacuje panika. Pramienok hnedých vlasov som si nervózne zastrčila za ucho a kráčala ďalej. Nikde nikoho. Žiadne známky života. Bola som tu len ja. Dievča v prázdnote.

Každá minúta blúdenia mi pripadala ako celá večnosť. Zúfalo som padla na kolena a hlavu si zaborila do dlaní. Kľáčala som do chvíle, kým ma nevyrušili akési nejasné hlasy. Okamžite som sa začala obzerať okolo seba. Hlasy pomaly utíchali, až som napokon počula len tiché mrmlanie. Nerozumela som tomu. Vzápäť sa zem podo mnou kúsok zatriasla. Nervózne som si zahryzla do pery a nechty si zaryla do kože. Vtom sa prázdnota, ktorá ma obklopovala, začala rozpadávať. Kúsok po kúsku. Predo mnou sa začala odkrývať akási krajinka. Lepšie povedané

- lúka. Na zlomok sekundy ma oslepili jasné slnečné lúče. S nemým úžasom som sledovala dianie. Opäť som sa postavila na nohy. Ale tentoraz mi bosé nohy štekli steblá trávy. Oči sa mi rozžiarili nádejou, keď sa do môjho zorného poľa dostali nejakí ľudia. Neváhala som a rozbehla sa ich smerom. Každý išiel svojou cestou a každý mal pohľad sklopený k zemi. Ani to ma neodradilo a zastavila som pri nejakej postaršej panej.

„Prosím vás, pani. Mohli by ste mi pomôcť? Pani?“ pokúsila som sa jej prihovoriť.

Až po hodnej chvíľke sa zastavila a pohľad zo zeme presmerovala na mňa. Šokovane som cúvla. Jej oči... boli také prázdne. Akoby stratili farbu... život. Nasucho som preglgla a pokrútila hlavou.

„Kráčaj svojou cestou, dievčina! Tu ťa nikto za ručičku nepovedie,“ skonštatovala monotónne a zase pridala do kroku.

Srdce sa mi divoko rozbúchalo. Kde to som?

„Prosím! Musíte mi pomôcť. Ja... ja som sa stratila. Prosím! Som...Eh..Ja,“ jachtavo som sa snažila predstaviť.

Kto vlastne som? Všetky moje nádeje sa v momente vyparili a krv mi stuhla v žilách. Do očí sa mi tísli slzy. Nedokázala som si spomenúť na nič. Ani na vlastné meno. Bola som Nikto. V hlave mi neuveriteľne trešľalo a panika sa len stupňovala. Rozbehla som sa preč. Netušila som, čo budem robiť. Nahovárala som si, že toto všetko je len nejaký omyl, no podvedome som vedela, že nie je.

Bezducho som utekala cez nekončiacu sa lúku. Zrazu som do čohosi narazila. Alebo skôr do kohosi. Predo mnou stál malý chlapec so zrakom rovnako prázdny, aký mala tá pani. Vysúkala som zo seba trhavé ospravedlnenie a zničené som sa zviezla k zemi. Hlavou som sa vyčerpane oprela o kmeň najbližšieho stromu. Snažila som sa sústrediť, zamyslieť sa a aspoň na niečo si spomenúť. Čo i len malý detail. Potrebovala som odpovede, ktoré som nemala ako zistiť. Unavene som pootvorila oči a s prekvapením som zistila, že chlapec ešte stále stojí predo mnou. Len nemo postával ako bez duše. Vtedy mi hrud' neprijemne zovrelo. *Som mŕtva?*

„Nie, nie, nie... Ja nemôžem byť mŕtva. To-to musí byť chyba. Ja nie som mŕtva!“ vyhrknem a ignorujem studené slzy stekajúce po mojich líkach.

Všetky tie pocity a tá úzkosť. Nedokázala som prijať predstavu, že by zrazu mal byť koniec.

„Nie si mŕtva,“ ozval sa chlapec.

Nechápavo som sa k nemu otočila. Ten krpec ani nemohol

vedieť, o čom hovorí.

„Čo ty o tom vieš?“ syknem a z tváre si zotriem slzy. *Toto je môj koniec. Naozaj koniec.*

„Nie si mŕtva, ale nie si ani živá,“ zopakoval neutrálne.

Pery mal spojené do úzkej čiary. Z jeho tváre som nedokázala vyčítať jediná emóciu. Nerozumela som, o čom hovorí.

„Tak mi povedz, čo som. Kto som?!“ zúfalo po ňom vykriknem.

No na moju otázku som odpoveď nedostala. Chlapček len sklopil pohľad a prisadol si ku mne pod strom.

„Neodpovedal si mi na otázku,“ pripomeniem mu a zahľadím sa do diaľky.

„Nepýtaš sa tie správne otázky.“

„Ja sem nepatrím,“ šepnem potichu a privriem oči. *Bože! Nepamätám si, čo som vyvádzať počas môjho života, no muselo to byť fakt príšerne, keď ma takto trestáš,* pomyslím si pre seba a s povzdychom sa začnem chlapca pýtať ďalšie otázky. Išlo to pomaly a jeho odpovede boli pre mňa len ďalšími hádankami. No napriek tomu som pokračovala v dialógu. Bolo to aspoň chvíľkové odreagovanie. Veď čo je jedna chvíľka proti celej večnosti?

Zrazu som opäť začula tie isté hlasy ako na začiatku. Šepot sa miešal s niečím, čo pripomínalo plač. Tie hlasy mi boli povedomé. No pri každom pokuse na niečo prísť ma len čoraz viac rozbolela hlava. Až som napokon myslela, že vážne vybuchne. Bolestne som zastonala.

„Kým počuješ hlasy, máš nádej,“ prerušil ticho chlapček.

Bolo to len dieťa, no v tom momente mi pripadal omnoho informovanejší, než som bola ja. Naozaj som netušila, či mu môžem veriť. Avšak situácia mi nedávala na výber. Celé to vyzeralo a znelo tak absurdne. Nočná mora, z ktorej neexistuje východisko.

Naďalej sme sa zhovárali. Nikam to nevedlo, no nič lepšie mi neprišlo na um. Obaja sme sa spopod stromu vybrali po lúke ďalej. Stromy, tráva a slnko. Nič viac tu nebolo. Teda až na hromadu blúdiacich duší. Vráťane mňa. Zničené som sa vliekla po lúke a zastala až pri akomsi útese. Pozerať na západ slnka z tohto miesta by bolo naozaj magické. Nuž, slnko sa tu nehýbalo. Nevychádzalo a ani nezapadalo. Jednoducho len žiarilo na oblohe.

„Prečo sme tu? Kde je náš domov... naša rodina?“ spýtala som sa.

Bola to skôr rečnická otázka. Pri slove rodina som sa zahĺbila do myšlienok. Tak veľmi by som ich chcela vidieť...spomenúť si. Spravila by som pre to čokoľvek. Zase pocítiť teplo domova a láskyplnú náruč mojich najbližších. Zrak som bezducho upierala na ruky. Stále som počula tie isté

hlasy. Prosby. A vzlyky. No cítila som, ako utíchajú. Boli už len ozvenou a každou sekundou sa vzd'alovali. *Kým počuješ hlasy, máš nádej*, pripomínala som si v duchu a stále hľadela na ruky. Najhoršie na tejto situácii bol pocit bezmocnosti. Vedomie, že nemôžem nič spraviť. Po líci mi skĺzla malá slzička. Z nejakého dôvodu som vedela, že čas sa kráti. Lahla som si do trávy a ruky si vložila do vreciek teplákov. Až vtedy som si uvedomila, že v jednom vrecku niečo mám. Zamračila som sa a nahmatala akýsi pokrčený kus papiera. Zamyslene som ho vytiahla z vrecka. Chlapček sa otočil ku mne a prázdny pohľadom si prezrel kus papiera. Opatrne som papierik vyrovnala. Nebol to žiaden list, ale obrázok. Lepšie povedané kresba. Jednoduchá kresba, na ktorej bolo nakreslené srdce. Okolo neho boli nejaké kvetiny. Musela som sa pousmiať. V mysli sa mi vynoril obraz. Bolo to len nedávno, čo mi natešene oznámila, že bude umelkyňa. Aby potvrdila, čo hovorí, s radosťou mi venovala jej veľdielo. Podobné nakreslila aj pre mamu a otca. Zrazu som ju jasne videla. Jej žiarivý úsmev. Aká len bola vtedy na seba hrdá.

„Mia,“ šepala som pri spomienke na malú sestričku. Hlava ma opätovne rozbolela a mne sa do uší dostal Miin plač. Nasucho som preglgla a kresba mi vypadla z rúk. Všetko mi do seba zrazu začalo zapadať. Všetky tie hlasy, chlapcove odpovede... To všetko začalo dávať zmysel. Dieliky sa mi začali pomaly spájať a ja som s novou nádejou vyskočila na nohy. Porozhliadla som sa okolo seba a bolesť hlavy prestala vnímať. Chlapček sa postavil a nasledoval ma. Nejasné mrmlanie hlasov začalo vytvárať súvislé vety. Teraz som už definitívne vedela, že musím odísť. Hlava sa mi neuveriteľne krútila a krajinka okolo mňa začala miznúť. Na chlapcovej tvári som po prvýkrát zazrela úsmev.

„Maj sa,“ šepol a smutne mi zakýval.

o o o

Pomaly som otvorila viečka. Do očí mi udrelo nepríjemne svetlo. Postupne som si začala zvykať na osvetlenie v miestnosti. Chcela som sa postaviť, ale akýkoľvek pohyb mi znemožňovali akési hadičky poprepájané do prístrojov ležiacich pri mne. Rukou som si chytila boľavú hlavu a konečne si poprezerala miestnosť podrobnejšie. V kúte na stoličke posedávala mama a nervózne si hrýzla peru. Na nej křčovito sedela Mia s očami červenými od plaču. Nakoniec som si všimla aj otca, ktorý nervózne kráčal odo dverí k mame a zase späť. Na tvári sa mi rozhostil široký úsmev a ja som neudržala slzy. V tej chvíli mi bolo všetko jedno. Bola som jednoducho šťastná, že ich vidím. Naozaj vidím. Na

ničom inom teraz nezáležalo. To je hlavný problém ľudí. To, čo je naozaj podstatné, si vždy uvedomíme až príliš neskoro. Tú naozajstnú hodnotu vecí. Hodnotu rodiny a samotnú hodnotu života. Ani si neuvedomujeme, aký je krehký. Ako sa môže zo sekundy na sekundu rozplynúť. A zrazu prídete o všetko. Niekde sa stane chyba a vy zrazu môžete o všetko prísť.

Ale teraz som tu! Vrátila som sa. Už bude všetko len dobré. Viem to.

2. miesto Sophia Sabovčíková

Niekde sa stala chyba

Krásne letné ráno. Saška sa prebúda s úsmevom na perách. Prečo by aj nie. Má dnes narodeniny. Ôsme. Už je veľké dievča. A ako darček si konečne vybojovala psíka. Sníva o ňom nekonečne dlho. Odkedy si pamätá. Na každé narodeniny otvárala aj tú najmenšiu škatuľku s nádejou, že z nej vybehne šteniatko. Ale to už je zabudnuté, dnes si pôjde s ockom a mamkou vybrať do útulku šteniatko. Rýchlo sa beží naraňajkovať, aby nestrácala ani sekundu.

Pohli sa. Útulok je asi 15 minút cesty autom za mestom. Celý čas sa rozprávajú o ich budúcom psíkovi: "Aby nemal veľa chlupov," stará sa mamka o poriadok ako vždy. "Hlavne aby veľa nebrechal," má ocko strach o svoj pokoj. Ale Saška sa len usmieva. Hlavne aby sa dobre hladkal a mal ma rád, myslí si. Cesta prešla veľmi rýchlo a už vystupujú. Počúť štekot psov nadšených z novej návštevy. Sú zvedaví, čo im priniesli. Ocko s mamkou sa už rozprávajú s milou študentkou, ktorá má práve psíkov na starosti. Aby im poradila vhodného psa pre malé dievčatko. Saška to o malom dievčatku nerada počúva, takže ide sama po chodbe plnej koterčov. Všade vyskakujú a kývajú chvostíkom malé šteňatá aj veľké krásne psy. Saška okolo nich prechádza a najradšej by ich zobrala všetkých. Pozerá do usmievavých očí, hladká túliace sa hlávky. A tu zrazu, zbadá ju. Krásnu trojfarebnú fenku. Nie je taká odvážna ako ostatné psíky, nevie sa tak predviesť a upútať pozornosť, len prosebne pozerá do Saškiných očí a dúfa. Dúfa v domov, teplo, lásku, maškrtky a otvorenú náruč. Saška sa ihneď rozhodla. Beží za rodičmi. "Už som ju našla, poďte sa pozrieť." Mladá študentka sa zasmieje. "Super, presne Betyňka sa mi pre teba hodila. Je to dobrý psík, ktorý zažil veľa zlých vecí. Zaslúži si, aby bola šťastná a pri tebe určite bude. Vidím na tebe, ako veľmi ľúbiš psov."

Od tej chvíle si Saška už nič nepamätala. Vedela, že rodičia sa ešte rozprávali, podpisovali papiere, kupovali misky, obojok, vôdzku a veľa ďalších vecí, ona však videla už len svoju Betyнку. Doma sa všetko zmenilo. Zo stále uprataného bytu sa stala bojová zóna. Betyнка rýchlo pochopila, že toto je jej nový domov a veľmi sa z neho tešila. Aj zo záclon, z topánok a z poloprázdnych tanierov na stole. Ale nič nevadilo, všetci ju mali radia a smiali sa z jej huncútstiev. Saška s ňou chodila často von a bola omnoho zdravšia a veselšia ako predtým. Keď si písala úlohy, na kolenách sa jej uvelebila nová najlepšia kamarátka a všetko išlo ľahšie. Na sídlisku spoznali ďalších psov a ich pánov a obe boli šťastné dlhé 4 roky. Jedného dňa sa však Betyнка nehnała po schodoch tak ako zvyčajne. Išla len pomaly, z nohy na nohu. Ťažko dýchala a nemala radosť ani z motýľov, ani z loptičiek, ani z ostatných psov. Už na druhý deň boli u veterinára. Veľmi dlho Betyнку vyšetrol, potom im povedal, že má veľmi choré srdiečko, asi aj kvôli tomu, že sa o ňu nestarali jej predošlí majitelia dobre. Saška už len cez slzy počula, ako hovorí rodičom, že už sa to nezlepší. Už nikdy nebude zdravá. Môže jej len predpísať lieky, aby ju to tak nebolelo a aby vedela dýchať, ale už to nebude ten šťastný psík. Či ju nechcú radšej nechať bezbolestne uspať.

Saška začala kričať, že nie, určite nie. "Bude brať lieky, bude jej dobre a budeme ďalej spolu. Ja ju nedám!" Dospelí na ňu smutne pozerali. "Dobre, skúsime to," povedal ocko. Odišli domov s obrovským množstvom liekov. Saška sa starala, aby ich Betyнка užívala vtedy, keď to bolo potrebné, chodila s ňou von, vstávala k nej aj v noci, keď skučala a zle dýchala. Po mesiaci Saška pochopila, že psíka síce má, ale už nezažije, tú šťastnú fenku. Už sa nerozbehne za loptičkou, nebude hrabať v zemi, nevyskočí ku nej do lona. Dievčatko dospelo. Pochopilo, že to robí už len kvôli sebe. Ak má svoju fenku rada, musí jej pomôcť, aby sa prestala trápiť. Rozlúčili sa s ňou tým najkrajším posledným dňom. Vzali ju k jazeru, kde rada plávala, dostala pečené kuriatko, ktoré mala najradšej a celé poobedie prespala na Saškiných kolenách. Na ďalší deň Saška išla s ockom k veterinárovi a hladkala svoju Betyнку, kým tá zaspávala. Nič ťažšie v živote ešte nemusela urobiť.

Cestou domov sa z nej vyvalilo jej sklamanie, zármutok a zlosť. "Prečo práve môj psík, veď som ho mala tak rada, prečo sa to nestalo radšej niekomu inému, hocikakému inému psovi, ktorého nemajú až tak radi." Veď bola predsa ešte len dieťa. Pár týždňov sa ľutovala, prečo práve ona prišla o psa, niekde sa predsa musela stať chyba, veď nikto iný svojho psa určite tak nemiloval.

V lete išli na výlet na kúpalisko. Cestou Saška zbadala dievča s krásnym nemeckým ovčiakom. Závistlivo ich sledovala, znova sa v nej ozýval neprajný hlások, keď zrazu zbadala v ruke dievčaťa bielu paličku. Zahanbila sa. Uvedomila si, že svoju bolesť si musí pretrpieť sama a sú ľudia, ktorí svojich psov nielen milujú, ale ich ešte aj potrebujú. Saška ozaj dospela.

2. miesto Bernadeta Tóthová

Subjekt 19

Automaticky kládol jednu nohu pred druhú. Počúval tlmený zvuk svojich krokov. Snažil sa neupustiť od tohto rytmu, a tak nedať najavo, že sem nepatrí. Zhlboka dýchal a pohľad upieral na svoje tenké nohy. Spodná pera sa mu viditeľne chvela. S každým krokom pribúdalo percento paniky, ktorá ho postupne ovládala viac a viac. Telo mu trpelo od bolesti. Cítil sa, akoby mu do otvorených rán vhodili stovky ihiel. Pri každom pohybe svalov mu bolesť prešla telom ako elektrický náboj. Bolest'! Práve ona bola jednou z najsilnejších pocitov, ktoré teraz cítil. Bolest', panika, a neovládateľná nenávisť. Trojka najsilnejších... Mohol sa snažiť, ako chcel, nikdy sa ich nezbavil. Ani na malú bezvýznamnú sekundu. Akoby na nich záležal celý jeho život. Celý jeho skazený život. Stačil jeden jediný podpis, pospájané atramentové písmenká a je tu. Na samom dne! A aj tak kráčal ďalej. Vdychoval čerstvý vzduch. Bolo preňho namáhavé vychutnať si ten sladký dúšok kyslíka. Zhlboka sa nadýchol. Zahmlenou myšliou mu prebehla myšlienka na to, že sa rúti k zemi. A čakal.

V okamihu pocítil náraz, ktorý vyvolal ďalšiu vlnu bolesti. Pomaly zdvihol zrak k nebu. Nemo pozoroval sivé mračná nad sebou. Rukami prechádzal po zemi okolo seba a za škripotu nechťov zatínal dlane do pästí. Tak rád by začal vrieskať z plných pľúc! Tak rád by ukázal svetu, že už nevládze. Že už toho má dosť. Ale nemôže. Nemôže dať okoliu najavo, že je vyčerpaný. Že je ľudskou bytosťou a nie iba subjektom! Vrelo to v ňom viac ako inokedy predtým, no aj tak naďalej držal pozíciu prázdnej schránky.

Nič! Naďalej bezducho blúdil pohľadom po sivom nebi. S ťažkosťou prehltol železitú pachuť. Cítil, ako mu obvazy škrtia ruky. To nepríjemné pulzovanie ho akýmsi spôsobom upokojovalo. Stačilo sa dostať do rytmu a... Nič. Bolest' by ustála, panika by zmizla a jediné, čo by tvorilo jeho svet, by bol len pulz.

Telo sa mu začalo viditeľne triasť. Z popraskaných pier vychádzal tichučký smiech, ktorý sa pomaly premieňal na vzlyky. Báľ sa. Báľ sa prichádzajúcej bolesti. Očakával ju. Nebesá sa nad ním nezľutovali. Ešte aj zdanlivý pokoj sa začínal ničiť. Krčiť ako papier s novým plánom, ktorý nevychádzal tak, ako mal. Ticho preťal silný zvuk, pohľad sa mu rozmazával a bolesť gradovala. Hlava mu išla takmer vybuchnúť od toho tlaku a otvorené rany ho neskutočne páľili. Nevydržal to. Nevydržal ten nápor a z úst sa mu vydral bolestivý vresk. Telo mu vystrelilo do sedu. Zrýchlene dýchal a triasol sa. S pretrvávajúcou úzkosťou a malou úľavou sa oprel o posteľ. Cítil nepríjemný tlak na miestach, kde mal zapojené čipy. Roztrasené ruky držal spolu, palcom pravej ruky si prechádzal po dlani a následne zatlačil na jej stred. Na svojom ramene pocítil cudzí dotyk.

„Výborne, Subjekt devätnásť.“ ozval sa známy hlas.

Zaujato sledoval svoje ruky. Sústredil sa len na ne. Nebolo to po prvýkrát, no stále si uchovával odpor k svojmu druhému ja. Pohľad presunul z rúk k zrkadlu oproti nemu.

Chvíľu pozoruje svoj odraz s nečitateľným pohľadom. Pery sa mu skrivia do drzého úšľabku. Ha... Je späť. TEN Subjekt devätnásť. Subjekt, ktorý si možno prineskoro uvedomil jednu dôležitú vec.

Je žijúcim dôkazom toho, že sa niekde v centre plánu stala fatálna chyba.

3. miesto Natália Brezinová

Niekde sa stala chyba

Chyby sa dejú každý deň. Niektoré sú väčšie ako iné, niektoré sú zlé, niektoré dobré. Chyby nám dokonca pomáhajú pri vývoji nových vecí. Na druhej strane - zlé chyby môžu byť fatálne.

V meste chýb žijú chyby rôznych veľkostí. Pozitívne je, že tých najmenších je najviac, ale už menej dobrá správa je, že dobrých je podstatne menej ako zlých. Zlé chyby sú veľmi škodoradostné. Bavia sa na chybách ľudí. Každý deň naskočia na vlak a vyskočia z neho v meste, kde žijú ľudia. Vyhliadnu si nejakého chudáka a vyskočia mu na chrbát. Celý deň potom čakajú na dobrú príležitosť, ako svojej obeti pokaziť deň. Keď dokončia svoju prácu, znovu naskočia na vlak a odvezú sa do svojho mesta. Toto opakujú každý deň po celom svete.

Dobrym chybám sa ich počínanie nepáči a často s nimi vedú hádky. Zlé chyby sú však v početnej presile. Keď im nemôžu v ich

činnosti zabrániť, aspoň rozveseľujú ľudí dobrými chybami. Niektorí ľudia sú na zlé chyby náchylnejší ako iní. Je to tým, že sú vždy pozitívni, majú veľký úsmev na tvári a to zlé chyby veľmi provokuje. Radšej si vyberú veselého človeka ako niekoho, kto aj bez ich pomoci vyzerá ako pes, ktorého niekto odmietol pohladkať. Nie je to však pravidlo. Dobré chyby si vyberajú ľudí opačne. Keď má človek dobrú náladu aj bez ich pomoci, vedia, že nie sú potrebné, ale nenechajú si ujsť príležitosť rozveseliť smutného človeka.

Napríklad, včera sa dobrá chyba pohádala so zlou. Chcela vyskočiť na muža, ktorého vyhodili z práce. Keď to dobrá chyba videla, okamžite sa rozhodla jej v tom zabrániť. Skočila jej do cesty a prosila ju, aby to nerobila. To zľú chybu veľmi ponížilo a začala sa s ňou hádať. Nejaký čas sa hádali, ale keďže boli veľmi hlučné, všimli si ich aj ostatné chyby. Tie, keď videli, čo sa deje, začali sa hádať tiež.

Vyvrcholilo to až do takého bodu, že musela zakročiť hlavná neutrálna chyba. Tá im povedala, že aj dobré, aj zlé chyby sú potrebné a obe sú si rovnocenné. Dôležité je nájsť medzi týmito protikladmi rovnováhu.

3. miesto Oskar Hritz

Niekde sa stala chyba

Deň 3.

Zobudil som sa. Povedal by som, že je to celkom pekný začiatok dňa.

Ponaťahoval som sa. Veľmi potrebná súčasť môjho života. Po ukončení týchto dvoch úloh som už nemal čo robiť. A to už nie je pekné.

V mysli som si zopakoval, čo sa stalo. Stroskotal som. Budem si žiadať odškodné od ľudí, ktorí vyrobili môj únikový modul. Najprv sa však budem musieť dostať späť na Zem. A zistiť, kto vlastne vyrobil môj únikový modul. Nebolo to na ňom napísané.

Keď som vyliezol z riadiacej miestnosti, bol som v šoku. Čo sa malo stať v tom momente bolo to, že som mal zbadať mierne zničené energické skrinky, hydrogénové ovládacie panely nepoužiteľné a motor zničený. Ale ja som uvidel...NIČ. Nič som nevidel. Aspoň nič z lodí, ktorú som pred momentom riadil.

Vysvetlenie: pri páde do atmosféry tejto exoplanéty sa môj modul rozdelil na dve časti. Po dopade som rýchlo vyliezol z modulu. O desať sekúnd vybuchol. Rýchlo som našiel nejakú dieru v zemi, do

ktorej som sa schoval. V nej som sa schovával počas nasledujúcich dvoch dní.

A teraz som sa rozhodol, že sa už musím ísť pozrieť von. Mal som zásoby už len jeden deň. Potom som mal krabičku s rôznymi vedeckými blbosťami, v ktorej boli aj vedecké hodinky. Tie mi povedali, že deň tu má byť 24,5 hodiny a že rok má presne 365 dní. Preto viem, že teraz je 11 hodín ráno, tretí deň po stroskotaní.

A tak som vyliezol. Keď som šiel z modulu do diery, bol som príliš spanikárený na to, aby som zaregistroval, čo sa okolo m)na deje. Preto som bol teraz úplne prekvapený z toho, čo bolo predo mnou. Bolo to také podobné Zemi, ale zároveň také odlišné.

Nachádzal som sa na lúke. Tráva mala mierne odlišný odtieň zelenej než by mala mať a obloha bola skoro rovnako modrej farby ako na zemi. Všetko ostatné bolo odlišné. Z krabičky som vytiahol svoju predpoveď počasia (oficiálny názov). Zloženie vzduchu bolo rovnaké ako na Zemi. Atmosférický tlak bol rovnaký. Slnečný svit alebo svit najbližšej hviezdy bol rovnaký. Bolo to nepríjemné.

Íšiel som do neďalekého lesa. Stromy mali modrú farbu. Vďaka tomu som usúdil, že stromy nevedia využívať fotosyntézu. Nevie, aké chemické procesy tieto rastliny využívali a moje skenery mi nechceli pomôcť. Radšej sa sám držal od nich ďalej.

Po zopár hodinách zisťovania rôznych funkcií tohto ekosystému som našiel huby. Nevie, ako je možné, že som ich nenašiel skôr.

Svietili. Tieto huby svietili a zároveň boli mierne priesvitné. Našiel som najbližší konárik stromu a pomaly som sa k nim približoval. Konárik sa dotkol huby. A potom zmizol. Táto huba mala zrejme schopnosť zjesť hocičo, čoho sa dotkla. Rýchlo som sa otočil a vykročil druhým smerom. Niečo za mnou spadlo na zem.

Na zemi boli dve rovnaké paličky. Boli také isté ako bola tá, ktorú som držal v ruke. Rýchlo som našiel najbližší kamienok (oranžovej farby) a hodil som ho tohto rozumu – popierajúceho objektu. Na chvíľu zmizol, potom táto huba vypľula dva rovnaké kamene. Toto popieralo prvý zákon termodynamiky a pravdepodobne to roztrhalo a prepísalo ľudské chápanie silnej interakcie hmotných objektov. Predtým než som sa vrátil do svojej diery som naklonoval zopár fliaš s vodou a všetky zásoby jedla, čo mal pri sebe.

Niekde sa stala chyba. Cestou k diere som si predstavoval, ako nejaký neporiadny škriatok prepisuje zákony, po ktorých sa vesmír riadi, jeden za druhým.

Vtedy som ešte nevedel, že časom uvidím porušenie nultého, druhého a tretieho zákona termodynamiky, prosté vysmiate sa slabej gravitačnej a elektrodynamickkej interakcii hmotných objektov a odpľutie si na prírodné konštanty, ktoré riadia všetko vo vesmíre.

3. miesto **Olívia Jánošíková**

Niekde sa stala chyba

Predstavte si, že človek, ktorý bol celých 13 rokov vašou spriaznenou dušou, najmilovanejšou bytosťou pod slnkom, sa zrazu premení na vášho najväčšieho nepriateľa. Na človeka, ktorý vám nedá ani chvíľu pokoj. Človeka, ktorý od vás stále niečo žiada a príkazy rozdáva rýchlosťou guľometnej paľby. Pýtate sa kto ten človek je? No predsa moja mama.

Ako malé dievčatko som si myslela, že moja mama je anjel a ľúbila som ju tak veľmi ako jablkový koláč, či moju holohlavú bábiku Zuzu, teda najviac na svete. Bola mojou ochrankyňou, mojou každodennou spoločníčkou, prvou osobou, ktorú som videla, keď som oči otvárala a poslednou, keď som ich zatvárala. Dodnes si pamätám, ako ma držala v náručí a pritom mi spievala, ako sme spolu piekli jablkový koláč, ako mi dovolila lakovať jej nechty a česať vlasy, ako mi nekonečné hodiny čítala z kníh a starala sa o mňa, keď som bola chorá. Skrátka bola to tá najlepšia mama, akú som si mohla priať.

Lenže v poslednej dobe nastala akási chyba v jej programe a z anjela sa celkom nenápadne stal autokratický panovník, zvrchovaný monarcha, ba nebojím sa tvrdiť diktátor! Neviete si predstaviť, aké to je, keď sa prepne do režimu absolútnej antiempatie. Vtedy mi neostáva nič iné, ako zvoliť mnou vyvinutú a do dokonalosti vycibrenú taktiku s krycím názvom UV, čo znamená Uhni a Vyčkaj. Podstatou tejto formy bojovej stratégie je uhnúť zo zorného poľa nepriateľa a vyčkať dovtedy, kým ho prejde chuť s vami bojovať.

Aby ste si dokázali môj ťažký životný údol lepšie predstaviť, uvediem niekoľko konkrétnych príkladov:

1. Je absolútne nad jej možnosti pochopiť, že ja, ako príslušník Generácie Z, mám špecifický biorytmus, ktorý je úplne odlišný od biorytmu ženy v zrelom veku. Vedecké štúdie predsa jasne dokazujú, že človek vo vývoji nevyhnutne potrebuje spať

o niekoľko hodín dlhšie ako človek, ktorý má vývoj už dávno za sebou.

2. Neprejavuje žiadne porozumenie pre nevyhnutnosť potreby mladého človeka, byť v neustálom interaktívnom kontakte, ktorý je možné docieľiť výlučne prostredníctvom sociálnych sietí, úzko súvisiacu s potrebou prezentovať svoje virtuálne ja v čo najdokonalejšom svetle. Skúste niekomu, kto si myslí, že skratka OMG znamená Ohrej Mi Guláš vysvetliť, že množstvo času strávené zdokonaľovaním vášho virtuálneho alter ega, je automaticky nepriamo úmerné množstvu času stráveného realizáciou domácich prác.
3. Rozhodla sa vytrvalo ignorovať skutočnosť, že som mimoriadne zložitá a krehká bytosť, a preto je jej povinnosťou chovať sa ku mne citlivo a zaobchádzať so mnou opatrne.

Jedného dňa sa však všetko zmenilo. Mama si ma prestala všímať. Nepýtala sa, či mám urobené úlohy, netrvala na tom, aby som si upratala skriňu, nestarala sa o to, kedy idem spať a kedy vstávam, či som už jedla alebo aspoň vypila pohár vody, jednoducho neprejavovala o mňa ani minimálny záujem. V našich vzťahoch nastala doba ľadová. To bola úľava! Robila som, čo som JA SAMA považovala za dôležité. V 13-tich snád' viem rozoznať, čo podstatné je a čo nie! Bola som síce občas hladná a ešte častejšie smädná, lebo mama nevošla do mojej izby s pohárom vody a tanierom jedla, ale tento malý diskomfort nemohol zmať pociť eufórie, ktorý ma ovládol v momente, keď moja fotka zarasteného nechta na ľavej nohe dostala až 258 lajkov! O niekoľko dní som na moje prekvapenie zistila, že si nemám čo obliecť, lebo všetky veci, ktoré mám v skrini sú špinavé. Situáciu som však pohotovo zachránila tým, že som z matkinej skrine zobrala jej novú mikinu. A o niekoľko ďalších dní som prišla neskoro do školy, pretože som zabudla nastaviť budík. To by ešte nič neznamenalo, ale zopakovalo sa to trikrát, čo prekvapilo dokonca aj mňa. Ani vo sne by mi totiž nenapadlo, že je také náročné nezabudnúť po a) nastaviť budík, po b) nabiť telefón, čo ma priviedlo k praktickému poznaniu, že keď chceš, aby ti ráno na telefóne zazvonil budík, musíš ho pred spaním nabiť.

A tak by som si až do dnešného dňa mohla lámať hlavu nad nepochopiteľnou zmenou v správaní mojej mamy a utápať sa v sebaúťosti nad mojím ťažkým životným údelom, keby nezasiahol osud. Pri pokuse o nasnímanie môjho parádneho parkourového skoku pomocou vychytanej instagramovej aplikácie Boomerang, som po

prudkom rozbehu šikmo k stene, vybehnutí na ňu a následnom prudkom odrazení sa späť k zmeni, namiesto na nohy dopadla na hlavu. Ako tak ležím na studenej zemi a snažím sa spamätať z prežitého otrasu, zažijem chvíľu absolútneho osvietenia. A v tom krátkom okamihu jasnozrivosti pochopím, že chyba nie je v programe mojej mamy, ale v mojom. Hormóny ma totiž celkom nenápadne preprogramovali z normálneho režimu do režimu poruchového, ktorý sa prejavuje nasledovnými systémovými odchýlkami:

1. Zvýšený egocentrizmus.
2. Precitlivenosť na rétorický prejav starších modelov dospelého jedinca, čo je akýkoľvek model s dátumom výroby skorším ako rok 1990.
3. Lenivosť, menej všímavým jedincom ľahko zameniteľná so stavom hibernácie.

Dnes však už našťastie viem, že veci nie sú vždy také, akými sa na prvý pohľad zdajú byť. Že správanie druhého človeka je len odrazom môjho vlastného správania a dobré medziľudské vzťahy nie sú samozrejmosťou. Práve naopak, je to každodenná drina.

Tiež viem, že láska je nepodmienená. Je úplne jedno, že moja mama nie je dokonalá, či presne taká, akou by som ju chcela mať. Na mojej láske k nej a jej láske ku mne to aj tak nič nezmení.

3. miesto Emma Nováková

Niekde sa stala chyba

Som Martina. Keď som bola malá, chcela som mať staršiu sestru, pretože som bola jedináčik a všetky moje kamarátky mali nejakého súrodenca, len ja nie. A celé to začalo, keď som mala asi tak päť rokov. Vtedy to pre mňa bolo ťažké, ale teraz mi to príde skôr vtipné a rada na to obdobie spomínam.

Raz nám v škôlke čítali rozprávku a písalo sa v nej, že bociany nosia deti. Keď som prišla domov, utekala som do svojej izby a napísala bocianom list. Prosila som ich, aby mi doniesli sestru. List som opatrne vložila do obálky, na ktorú som nakreslila bociana a napísala veľkým kostrbatým písmom, ktoré vyzeralo, akoby sa hnevalo PRE BOCIANY. Obálku som postavila do okna, aby ju videli všetkybociany. Tá ostala na okne ešte niekoľko dní a potom zmizla. Vtedy mi vôbec neprišlo divné, že sa vyparila krátko po tom, čo som o nej povedala mame.

O pár mesiacov som sa dozvedela, že budem mať súrodenca. Veľmi som sa tešila a každý deň som pozerala z okna, či náhodou neprileteli bociany aj s mojou sestrou. Jedného dňa som sa zobudila a mama ani otec neboli doma. Bola so mnou len babka. Nevedela som, čo sa deje. Po pár hodinách zazvonil telefón. Volal otec, že „mi bociany priniesli súrodenca“.

A potom sa to celé zvrtilo. Dozvedela som sa, že minedoniesli sestru, ale brata. Bola som na nich nahnevaná, od zlosti a smútku som sa rozplakala a nechápala, že sa mohli pomýliť. Veď som bociany považovala za múdre tvory. Potom som si pomyslela, že je moja sestra v nejakej inej rodine a hneď som začala ešte viac vyvádzať. A nakoniec to skončilo tak, že som rozbila tanier a povytáhovala náplň z vankúšovna gauči.

Trvalo dlho, kým som pochopila, že aj keď mám namiesto sestry brata, bola to tá najlepšia chyba. Mám ho rada a teraz som vďačná, že je chlapec a nie dievča.

Čestné uznanie

Bianka Barnová

Na prvý pohľad

(Niekd sa stala chyba)

„Toto je váš nový spolužiak Daniel,“ oznámila triedna, ukazujúc na svetlovlasého štíhleho chlapca, ktorý nehybne stál pred tabuľou v našej triede. Kto dokelu, prestúpi na inú školu mesiac pred ukončením školského roka? Opýtal som sa sám seba. Nechápal som to. „Viem, že je to nezvyčajné, aby niekto prestúpil na školu v takomto období, no Danielovi rodičia sa museli súrne presťahovať, a tak musel prestúpiť teraz. No, to iste neprekáža a verím, že ho medzi seba rýchlo vezmete. Tak teda vitaj v ôsmej A!“ pokračovala triedna a zároveň mi odpovedala na moju otázku. „Budeš sedieť s Alexom, keďže ten ako jediný v triede sedí sám,“ oznámila a ukázala na mňa. Dočerta! Super, ten chalan mi úplne prekazil moje pohodlie v lavici. Teraz sa o ňu budem musieť deliť s nejakým čudákom. Ten už ku mne smeroval. „Ahoj,“ pozdravil, keď pristúpil k mojej lavici. „Čau,“ odvrkol som. Prisadol si ku mne a začal si z tašky vyberať veci. Zachmúrene som ho pozoroval. „Takže ty si z Bratislavy?“ opýtal som sa. „Áno,“ potiahol. „Len sa často sťahujeme kvôli práci rodičov, takže nikde nežijeme dlho. Narodil som sa tu v Košiciach, mám tu aj starých rodičov, ale nikdy som v meste nebýval.“

Stále som býval buď v Poprade, Banskej Bystrici, Prešove alebo Bratislave. Tam mojich rodičov zvyčajne preložili. Lenže teraz ich presunuli do Košíc. Budeme tu žiť o niečo dlhšie než zvyčajne, za čo som rád, lebo..." prerušil som ho. „Len som sa ťa opýtal, či si z Bratislavy, nežiadal som o tvoj životný príbeh,“ prekvapene na mňa pozrel. Bol ticho. Celý deň sa už so mnou nerozprával. Úprimne mi to ani neprekážalo. Uznávam, nemusel som byť k nemu taký hnusný, no na prvý pohľad vyzeral ako totálny magor.

Nasledujúci deň bola streda, mali sme matiku. Môj kameň úrazu. V škole mi to veľmi nejde. Učím sa najlepšie, ako len môžem, no aj napriek tomu nie sú moje známky veľmi dobré. No, čo sa týka športu, v ňom som sa našiel. Dokonca aj reprezentujem našu školu v školských súťažiach. Ach! Kiežby mi matika išla aspoň z polovice tak dobre ako šport! Mal som v žiackej z matiky samé štvorky, trojky a päťky. Hrozilo mi, že z nej prepadne. „Tak, keďže o chvíľu je koniec školského roka, mohli by sme si v piatok napísať aj koncoročnú previerku. Alebo píšete v piatok niečo iné?“ pozrela na nás naša postaršia matikárka. „Nie, nič,“ povedala Karolína z prednej lavice. Nie! Previerka z matiky je moja skaza! „Potom si napíšete do zošitov, že z matematiky vás čaká koncoročná previerka, v ktorej bude všetko, čo sme od tej poslednej prebrali. Poriadne sa na to pripravte, známky budú dôležité, pretože mnohým z vás rozhodnú o vašej koncoročnej známke,“ vysvetlila. Potom upriamila svoju pozornosť na mňa. „Hlavne ty Alex. Tebe ide o veľa. Musíš napísať písomku minimálne na trojku, aby si mohol mať štvorku na vysvedčení a neprepadol. Inak ťa v lete čakajú komisionálne skúšky,“ povedala, akoby som to sám nevedel. Nasucho som preglgol. Nechcem prepadnúť z matiky. Nemôžem z nej prepadnúť! Veď skončím ako smetiar! Cítil som na sebe Danielov pohľad. Obrátil som sa k nemu. „Čo pozeráš?! No tak možno prepadne, no a čo. Nemôže byť predsa každý taký jednotkár, ako si ty!“ skríkol som na neho. „Ticho tam v zadnej lavici!“ upozornila ma učiteľka a začala nám rozdávať úlohy na hodinu. Daniel niečo zamumlal a pustil sa do úloh. Ja som sa na prácu nevedel sústrediť. Stále sa mi v hlave opakovalo prepadne, prepadne, budem robiť komisionálne skúšky, bude zo mňa smetiar. Krútila sa mi z toho hlava. Mal som nervy. Na matiku, na seba a aj na Daniela za to, že je jednotkár zo všetkých predmetov. Keď včera otvoril svoju žiacku, mal tam iba jednotky. Keďže prišiel na našu školu tak neskoro, jeho koncoročná známka bude tvorená ešte aj zo známok z predošlej školy. Nebolo to fér. Celý život nebol fér.

Nášťastie po krutej hodine matiky nasledovala telesná. Tú som miloval. Dnes sme bežali dvanásťminútovku. To budem zase najlepší. Síce Noro cez prestávku hovoril, že najlepší bude on a neviem čo, no to ešte nebol pripravený na mňa. Akurát sme celá trieda stáli na štarte, keď telocvikár zvolal: „Pripraviť sa, pozor, štart!“ a všetci sme vybehli. Noro začal šprintovať. Už len z toho mi bolo jasné, že z dvanásťminútovky budem najlepší. Vedel som, ako si správne rozložiť sily, aby som vedel behať čo najdlhšie, zatiaľ čo on zbesilo šprintoval po ihrisku. Všetci sme už bežali desať minút. Podľa toho, čo som si rátal, som mal za sebou desať kôl. A Noro, čudoval som sa, ešte neodpadol. Ledva chodil. Pozrel som na Daniela pred sebou. Ten bol na tom podobne, ba ešte horšie. Takže nakoniec mu predsa len všetko nejde. Šport bol pre neho zrejme taký, ako pre mňa matika. Obiehal som ho, keď vtom zvracal. Zrazu. Len tak z ničoho nič sa obrátil a rovno na mňa vypustil svoju dávno zjedenú desiatu. „Prepáč,“ dostal zo seba a hodil sa do trávniku na ihrisku. Očividne mu bolo dosť zle. Ja som tam len nehybne stál, zasiahnutý a zaskočený tým, čo sa stalo. Nemohol som behať ďalej. Krátko na to, ako okolo mňa prebehla Sofia, druhá najlepšia v športe po mne, učiteľ zapískal ukončenie dvanásťminútovky a rozbehol sa k nám. Ku mne a k Danielovi, ktorý ležal na zemi. „Doneste mu rýchlo niekto vodu! Rýchlo!“ prikázal. Katka sa rozbehla po vodu. Keď mu ju priniesla, začal rýchlo piť. „Pomalšie,“ upokojoval ho učiteľ, „lebo zase budeš zvracať.“

Daniel hneď po telesnej odišiel domov. Prišiel poňho zvláštne vyzerajúci muž s hustou tmavou bradou. Jeho otec. Keď odchádzal, ešte raz sa mi ospravedlnil. „Prepáč.“ „To nič,“ odvetil som. Zjavne sa mu uľavilo. Až tak úplne nič to však nebolo, pretože som kvôli nemu skončil druhý za Sofiou. Ale bolo mi ho ľúto, tak som to neriešil.

Na ceste domov som si kopal kamienok. Hľadel som do zeme, premýšľajúc nad zajtrajškom. Už zajtra ma to čaká. Koncoročná písomka z matiky. Ach, jaj! Nemôžem sa dočkať, keď budú zaokrúhlené známky a aj keby som prepadol, bude mi to jedno. Len nech je to za mnou! „Ahoj,“ ozvalo sa spoza mňa. Obzrel som sa. Za mnou postával Daniel. Odkadiaľ sa tu vzal? Žeby býval na rovnakom sídlisku? „Čau,“ pozdravil som. „Ty tu niekde bývaš?“ nedalo mi neopýtať sa. Snažil som sa zakryť podozrenie v mojom hlase. Nečudoval by som sa, keby ma sledoval. Ako hovorím, javil sa ako čudák. Ešte ten jeho divný otec. „Áno,“ odvetil, „bol som trochu na čerstvom vzduchu, keď som ťa zbadal.“ „Aha,“ riekol som. Chvíľu nikto nič nevravel. Tak som sa ozval: „Dnes si nebol v škole kvôli tomu, čo sa včera stalo?“ prikývol. „Áno, ani

dnes mi nebolo veľmi dobre. No zajtra už prídem. Chcel by som sa ti ešte raz ospravedlniť, je mi to veľmi ľúto,“ ospravedlňoval sa. „To nič, hlavne, že ti je už lepšie,“ vypustil som s klamstvom v hlase. Prekukol ma. „Nie je ti to jedno. Nebol si prvý v dvanásťminútovke,“ viem, ako ti na tom záležalo,“ priznal. „Ako to vieš? Nehovo...“ pozrel som priamo na neho. Ten chlapec bol zvláštny. Už sa mi s ním nechcelo baviť. „Vieš čo, nechaj to tak. Nie je to tvoja vina. Vidíme sa v škole. Prajem skoré uzdravenie,“ povedal som podráždenejšie, než som zamýšľal. Zvrtol som sa a už ma nebolo.

„Tak čo, učil si sa?“ utáhoval si zo mňa Noro tesne pred začiatkom vyučovania. Akurát som si súchal oči. Do noci som sedel nad učebnicou a snažil som sa do hlavy natlačiť učivo. Nevyšlo mi to. Stále som mu veľmi nerozumel. A k tomu som ešte ani v noci od stresu nevedel spať. Asi budem musieť chodiť na doučko z matiky. Či chcem, či nechcem. No, ak netúžim po stresoch, aké momentálne prežívam, aj na budúci rok, mal by som tam začať chodiť. „Áno, učil,“ zasipel som. Mal som ho už plné zuby. Práve k lavici prikročil Daniel. „Ahojte,“ vysúkal zo seba. „O čo tu ide?“ vyzvedal. „O nič, len Alex sa bojí matiky. No neboj sa, keby si to nedal. Aj pod mostom je svetlo,“ rehotal sa Noro. „Hlavne, že ty budeš prezident,“ utrúsil som a jeho ďalšie dobieďačky som ignoroval.

Pred matikou bola veľká prestávka. Všetci moji spolužiaci desiatovali, len ja som jedlo nemohol ani vidieť. Z toho stresu ma napínalo a krútila sa mi hlava. Dokonca aj ruky sa mi triasli. Bol som z toho hotový. Daniel sediaci pri mne jedol práve rožok so šunkou. „Neboj sa, Alex. Určite to dáš a neprepadneš,“ snažil sa ma povzbudiť. Ale ja som ho nevnímal. Urobil som chybu, pozrel som sa na jeho rožok a ako som uvidel tú mastnú ružovú šunku, čo mu z neho vytŕčala, okamžite ma naplo. Rýchlo som vybehol z triedy a svižným krokom sa vybral k chlapčenským veckam. Tam som hodil šabľu. Pred očami sa mi zahmlievalo. „V takomto stave by si nemal písať písomku,“ ozval sa za mnou hlas, ktorý som rýchlo spoznal. Daniel. „Budú si myslieť, že simulujem, ak by som učiteľke povedal, že mi je zle. Navyše je to zo stresu, takže je úplne jedno, kedy budem tú previerku písať. A chcem to už mať za sebou,“ precedil som. Pozrel som na neho. Nad ničím uvažoval. Po chvíli vyriekol: „Neboj sa, všetko dobre dopadne. Neprepadneš,“ dohovoral a odišiel. „Kiežby,“ zašomral som sám pre seba. No bol som Danielovi vďačný za jeho povzbudzujúce slová. Možno predsa len nie je taký zlý.

Otvoril som dvojhárok a začal riešiť prvú úlohu. Meno som si nenapísal, tak mi to prikázal Daniel. Netušil som, prečo to po mne chcel, ale keď som videl pohľad v jeho modrých očiach, z nejakého nepochopiteľného dôvodu som mu dôveroval. Prvú úlohu som vedel, no tá druhá. Tú som ani nedoriešil. Nechápal som ako. „O päť minút je koniec. Poponáhľajte sa,“ zašvitorila matikárka. Super! Mne do konca chýbali ešte tri dlhé úlohy. Ach! Popri mojom snažení sa narysovať presný trojuholník som sa zmieroval s budúcnosťou smetiara. Aspoň budem častejšie vonku, keď budem zbierať kontajnery, pomyslel som si. „Koniec,“ oznámila učiteľka a určila žiakov, aby začali zbierať písomky. Medzi nimi bol aj Daniel, ktorý na mňa, zbierajúc moju písomku, žmurkol a zašepkal: „Neboj sa. Všetko som zariadil. Budeš mať z toho dobrú známku,“ nechápavo som sa na neho pozrel, no on sa len usmial. Neskôr som sa snažil dozvedieť viac, no márne. Iba ma odbil slovami: „Veď sa dozvieš v pondelok.“ Ďalej to nerozoberal.

Mal pravdu. Všetko som sa dozvedel v pondelok. „Takže Karol a Noro, poďte rozdať písomky,“ prikázala im matikárka. Od nervozity som si žmolil tričko. „Mám tu dve bez mena. Máte šťastie, že som taká dobrá a nedala som vám za to zhoršené známky,“ vyprskla. „Poďte si pre ne.“ Klepajúci sme s Danielom vstali a smerovali sme k učiteľkinmu stolu. Takže ani on si na písomku nenapísal meno? O čo mu ide? Daniel bol rýchlejší a zobral si písomku predou mnou. Na stole ostala už iba jedna. Tá bude moja. Opatrne som ju vzal do rúk a pozrel som sa na známku. Trojka! Bola tam trojka! Neprepadnem! Neskôr, keď som sa posadil späť do lavice, som si všimol, že mi na tom niečo nesedí. Písmo a číslice boli iné. Počkať, čo? Veď to nebola moja písomka! Zahľadel som sa na Danielovu. Jemu tam svietila štvorka. To písmo mi bolo dôverne známe. Zrazu mi bolo všetko jasné. On si so mnou vymenil previerku! To preto som si tam nemal napísať meno! Aký múdry chlapec! A učiteľka nemala podozrenie, pretože kto by si zobral dobrovoľne písomku so zlou známku? Previerku Daniel napísal na trojku naschvál. Trojka mi akurát stačí na to, aby som neprepadol a ani nepáchne podvodom. „Ďakujem,“ zo srdca som mu poďakoval. „Ako sa ti len odvdáčim? Zachránil si ma!“ „Sme si kvit. To je za to, čo sa stalo na telesnej. A navyše, mne to známku neovplyvní, z predchádzajúcej školy tam mám jednotiek ako maku.“

Neveriacky som na neho hľadel. „Vážne ti ďakujem. Keď si spomeniem, že som sa k tebe správal ako totálny hlupák, je mi z toho zle. Čo povieš na to, keby sme zašli na zmrzku? Tu blízko je jedna fajnová

zmrzlináreň,“ navrhol som. „A pozývam,“ dodal som neskôr. „Dobre,“ súhlasil s úsmevom. „Budem rád.“

Takto sa začalo jedno skvelé kamarátstvo. Daniel ma začal doučovať matiku, takže mi už išla oveľa lepšie. Bol som mu za veľa vďačný. Naučil ma tiež aj to, že nikoho netreba súdiť na prvý pohľad. Ten dokáže byť veľmi klamlivý...

Čestné uznanie **Viktória Čepčeková**

Niekde sa stala chyba

Raz ráno, keď som sa zobudila mi mama vraví: „Vezmi si hrubú bundu, lebo vonku je chladno!“ Obliekla som sa teda a vzala som si do školy teplejšiu bundu. Pred školou do mňa môj otravný spolužiak Andrej hodil snehovú guľu. Pozrel sa na mňa pre neho typickým hlúpym a posmešným pohľadom. V škole som zistila, že som si ráno zabudla pribaliť desiatu. Po veľkej prestávke nám ešte aj učiteľka dala neohlásenú písomku. „ Tento deň už hádam nemôže byť horší,“ povedala som si sama pre seba. V škole sme mali konečne poslednú hodinu a ja som sa mohla vybrať domov. Písomka dopadla dobre a mne odľahlo, že v škole som neschytila zlú známku. Po návrate domov som zistila, že rodičia a ani brat ešte nie sú doma a ja mám dom sama pre seba. „Konečne,“ skríkla som. Tešila som sa, že ma naši nebudú hneď poháňať do učenia. Spomenula som si , že pred mesiacom som v izbe rodičov stratila náramok. Dnes bola najideálnejšia chvíľa nájsť ho. Brat ma nebude otravovať. Mama s otcom na mňa nebudú zazeráť, čo to robím v ich spálni. Prišla som do izby a pustila som sa do hľadania. Prezrela som nočný stolík, skrinku pri zrkadle, zásuvky a nič som nenašla. Zrazu ma napadlo. Pozriem sa ja aj za skriňu. Podišla som k nej a odsunula som ju. Náramok tam ležal v prachu. Nebol tam však sám. Bolo pri ňom aj hodinky. Vyzerali byť staré a veľmi dlho nepoužívané. Keď som sa však prizrela bližšie, uvidela som ich krásnu zlatú farbu. Vzala som len svoj náramok a tie nablýskané hodinky som nechala za skriňou. Niečo sa mi na nich nepozdávalo. Akurát po mojom slávnom objave náramku sa zjavili vo dverách moji rodičia spolu s bratom. Nevšimli si však, že som vyšla práve zo spálne. Po večeri sme šli všetci spať. Po hodinke v posteli som nevedela zaspáť. Niečo vo mne ma ťahalo k tým hodinkám. V tichosti som sa vkradla do spálne a veľmi opatrne som vzala úlovok, po ktorý som tam prišla. Prešmykla som sa popri rodičovskej posteli a presunula som sa do obývačky. Zasvietila som si a začala si obzerať ulovený poklad. Hodinky boli krásne a dokonca po ich zatrasení začali

fungovať. Zrazu ma niekto chytil za plece a hodinky mi padli na zem. V tom okamihu som sa prebrala a zistila som, že to bol sen. Vstala som z postele a mama na mňa prehovorila: „ Zober si teplú bundu, lebo vonku je veľká zima!“ Zastala som a uvedomila si, že presne tak to bolo aj v mojom sne. Nepripadalo mi to až také nezvyčajné, pretože mama to hovorievala často. Obliekla som sa a vybrala do školy. Pred školou ma niečo zasiahlo do hlavy. Pozrela som sa a bola to snehová guľa, ktorú hodil môj spolužiak Andrej. Už mi to prišlo veľmi zvláštne, ale kývla som nad tým rukou a vybrala sa do triedy. Tam som zistila, že nemám desiatu a po veľkej prestávke nám učka dala neohlásenú písomku. „Toto nie je možné! To predsa nemôže byť pravda!“ vykričla som. Zo školy som bežala domov a dúfala som, že to boli naozaj len náhody. Doma som otvorila dvere a hneď som zisťovala, či sú naši doma. Bola som vydesená a nevedela som, čo mám robiť. Všetko pokračovalo ako v mojom včerašom sne. Opakovalo sa to sedem nocí. Zakaždým to začalo rovnako. V ten siedmy deň som si povedala, že musím prísť veci na koreň. Večer som vzala hodinky do svojej izby a prizrela som sa im bližšie. Neboli rozbité a ani poškodené. Nič zvláštne som na nich nevidela. Odrazu mi moja ruka sama od seba stlačila malý gombík, ktorý sa nachádzal na spodnej časti hodínok. Nevedela som, čo sa robí a bola som veľmi vystrašená. V tom sa ozval hlas a ten mi povedal: „ Otvor spodný kryt hodínok a stlač čísla v poradí 2921899!“ Bála som sa, no spravila som tak. Hlas už nebol len hlasom. Pred sebou som zbadala dievča, ktoré mohlo mať približne toľko rokov ako ja. Bola staromódne oblečená a rozprávala veľmi zvláštne. „ Ďakujem Ti Viktória, že si ma vyslobodila a nezhodila si tie hodinky. Bola som v nich uväznená veľmi dlhý čas.“ Povedala mi, že len dievčatko, ktoré sa počas niekoľkých nocí za sebou a opakujúcom sa dni nezľakne a pokúsi sa zistiť, prečo sa deň opakuje, ju vyslobodí. Zistila som, že ju prekliala jej macocha. Dievčatko si vzalo hodinky a pomaly sa vzdáľovalo, až nakoniec úplne zmizlo a ja som počula len: „ Ďakujem, že si bola taká statočná a pomohla mi. Buď šťastná Viktória!“ Bola som vyklepaná zo zážitku, ktorý som zažila. Pomaly som si išla ľahnúť do postele a snažila som sa zaspáť. Ráno som vstala a počula mamu ako ide ku mne do izby. „ Viki zober si len tenšiu bundičku, pretože sa náhle oteplilo a vonku je nádherné počasie.“ Začala som sa smiať a bola som nesmierne šťastná, že sa už neopakuje ten istý deň. Mama sa ma spýtala, čo sa mi stalo, že sa tak rehocem. Vyrozprávala som jej svoj čudný sen. Mama len pokrútila hlavou a povedala: „ Prosím ťa, nepozerať toľko hororových filmov. Snívajú sa ti potom samé čudné veci!“ Ja som však vedela, že to nebolo z tých filmov. Nebola som si však

istá, či to bol len sen, alebo to bola skutočnosť. Kto ho vie, možno je realita úplne iná a ja opäť iba snívam.

Čestné uznanie

Viktória Fabriciová

Niekde sa stala chyba

Skončilo sa vyučovanie a ja ako zvyčajne idem do knižnice. Vojdem dnu cez veľké drevené dvere, ktoré sa mi páčili odvtedy, keď som nimi prvýkrát prešla. Boli mohutné, z čierneho dreva a zdobili ich vyrezávané kvety. Hneď ako prekročím prah dverí, začítim pokoj. Knižnica je veľká, s vysokým stropom a vysokými policami.

„Dobrý deň,“ pozdravím sa pani knihovníčke. Zdvihne oči od rozčítanej knihy a odzdraví mi. Vždy sa ma opýta: „Potrebuješ s niečím pomôcť, Sára?“

A ja odpoviem: „Nie, ďakujem, nejako si poradím.“ Tak je to aj dnes. Mám rada, keď sa sama prechádzam pomedzi police. Čítam si názvy kníh: *Jane Austen: Pýcha a predsudok*, séria *Selekcia* od *Kiery Cass*. Dole v rohu si všimnem zaprášenú knihu, ktorú som doteraz nevidela. Pozriem sa na obálku, no názov je nečitateľný. Zoberiem knihu do rúk a otvorím ju...

Ležím na zemi, na ulici, ktorú som nikdy nevidela. Pozriem sa okolo seba. Sú tu ľudia, ženy v šatách, muži v oblekoch. Niektorí sa rozprávajú, iní si prezerajú tovar v stánkoch a niektorí len prechádzajú okolo. Našťastie si ma ešte nikto nevšimol. Skryjem sa za roh a premýšľam. Čo sa stalo? Ako som sa sem dostala? Vyzerá to tu ako v šestnástom storočí. Po piatich minútach prídem na to, že mi asi preskočilo, alebo som zaspala a toto je len sen. Skúsim sa štipnúť, no nič sa nestane. V tomto rohu asi nič nevymyslím. Vstanem a vtom mi napadne, že v rifliah by som bola veľmi nápadná. Poobzerám sa, či tu nie je nejaké oblečenie. Na zemi sú pohodené šaty. Jednoduché, z hnedej látky. Oblečiem si ich a vyjdem na ulicu. Kráčam dole a snažím sa byť nenápadná. Pozerám sa okolo seba, hľadám niečo, hocičo, čo by mi pomohlo nájsť cestu späť. Až teraz si začínam uvedomovať, že som sa presunula v čase o päť storočí.

Keď o desať minút prídem na koniec ulice, moju pozornosť upúta stan, asi pätnásť metrov od cesty. Sedí pri ňom nejaká stareňka, ktorá vyzerá, ako keby na niekoho čakala. Musím sa niekoho opýtať, čo sa to stalo a ona vyzerá, že by mi mohla pomôcť.

„Dobrý deň, potrebovala by som...“

„...pomoc. Pomôžem ti Sára, ale najprv mi musíš niečo povedať. Ako si sa sem dostala?“ opýta sa. Ani sa jej nepýtam, odkiaľ vie moje meno. „No, ide o to, že ja neviem, ako som sa sem dostala. Viem len, že naposledy som bola v knižnici a našla som knihu.“

„Takže teraz to bola kniha.“

„Počkajte, už sa to niekomu stalo?“

„Áno. Každý sa dostal do minulosti, podarilo sa mu to pomocou inej veci. Každému sa zároveň podarilo dostať späť. Teda, aspoň myslím.“

„Myslíte?“

„Vieš, jediný spôsob, akým sa dá dostať späť do tvojho storočia, je dosť nespoľahlivý. Kedykoľvek sa niekde môže stať chyba.“

„Ale, keď sa stane tá... chyba, už sa nikdy nedostanem späť?“

„Neboj sa,“ zasmee sa, „v každom storočí je nejaký človek, ktorý ťa dokáže odtiaľ dostať.“

„A prečo sa toto vlastne stalo?“

„To nikto nevie. Deje sa to už celé desaťročia.“

Stan je zvnútra oveľa väčší ako vyzeral zvonku. Je tu stôl, jedna stolička, gauč a knihy. Veľa kníh. Starenka ma zavedie k nejakému kruhu na zemi. Prikáže mi, aby som sa tam postavila.

„Veľa šťastia.“ „Ďakujem.“ Zo zeme vyrastá stena, vysoká až po strop. Priestor okolo mňa začína tmavnúť.

Opäť ležím na zemi. Nevyzerá to tu ako v dvadsiatom prvom storočí. Niekde sa stala chyba. Čo keď nenájdem toho človeka, ktorý ma môže vrátiť späť? Dostanem sa domov? Alebo tu zostanem navždy? Vstanem a vyjdem na ulicu. Zdá sa, že som sa ocitla ešte v staršom období, možno v dvanástom alebo trinástom storočí. Obzerám sa okolo seba, no nevidím žiadny stan, ani žiadneho človeka, ktorý tu nezapadá. Rozmýšľam nad knihou, ktorú som našla v knižnici. Starenka hovorila, že niektorí ľudia sa sem dostali aj pomocou fotografie a rôznych iných vecí. Ak mám povedať pravdu, ničomu nerozumiem. Želám si len, aby som už bola doma. Vtom sa pri ceste zjaví stan, presne taký istý, ako ten prvý. Prídem k nemu a práve vtedy vyjde mladá žena. Má sivé oči a prenikavý pohľad.

„Dobrý deň,“ poviem.

„Ahoj, Sára.“

„Ehm... myslím, že vy ste ten anjel, ktorý ma dostane domov? Prosím.“

„Pokúsím sa. Ako už iste vieš, je to veľmi nespoľahlivé. No na druhý pokus to väčšinou vyjde. Tak poď dnu.“ V stane hneď prídeme ku kruhu na zemi. Postavím sa tam a želám si, aby som bola späť v knižnici.

Zas ležím na zemi s knihou v ruke. Vstanem, zdvihnem tašku zo zeme a aj s knihou kráčam k pultu, kde sedí pani knihovníčka. Včas si uvedomím, že mám na sebe ešte stále šaty, ktoré som našla v uličke. Vyzlečiem si ich a dám ich do tašky.

„Tak si si vybrala?“ opýta sa ma. Pozrie sa na knihu a zasmee sa. „Predpokladám, že už vieš, aké tajomstvo skrýva táto kniha.“ Ja len prikývnem.

Keď prídem domov, ľahnem si na posteľ a začnem čítať. O tomto mojom „výlete“ nikomu nepoviem. Zatiaľ.

Čestné uznanie **Matej Fedák**

Bájka o morčati a zajacovi

(Niekde sa stala chyba)

Jedného dňa, keď sa morča prechádzalo v klietke, všimlo si niečo zvláštne. Nejaký divný tvor stál pri dvierkach. Morča bolo zvedavé, kto narúša jeho súkromie, tak to išlo zistiť.

Podišlo teda k zvieratú a zistilo, že to je malý zajačik.

Morča vedelo, že keďže sú dvaja, do klietky budú chodiť dvojnásobné porcie jedla.

A zajačikovi bude stačiť minimum na prežitie. Rozhodlo sa teda vyžierať zajačika.

Po dlhšom čase, keď bol zajac už väčší, morča bolo tučné a skoro sa nevedelo hýbať. Zajac behal po klietke a morča len sedelo a jedlo.

Jedného dňa sa zajac spýtal: „Kamarát môj, vieš ty o tom, že to, čo robíš, vôbec nie je zdravé? Pozri sa na seba, veď o chvíľu sa budeš gúľať.“

Morča pohrdavo odvrklo: „Staraj sa o seba, dobre? Máš čo robiť, aby si pribral, ty vychrtlina!“

„No veď počkaj!“ skríkol zajac podráždene.

Gazda zobral klietku a vybral sa aj s tými dvoma na prechádzku. Obidvaja sa čudovali, kam ich to pán nesie. Keď došli na veľkú lúku, gazda položil klietku, otvoril dvere a ľahol si do trávy. Kým sa zajac a morča odvážili z klietky, pán už tvrdo spal. Keď už konečne vyšli von, zajac celý natešený začal behať a skákať cez trsy trávy, zatiaľ čo morča sa len páslo. Boli tak zaujatí tým, čo robili, že si nevšimli nad ich hlavami poletovať kráľa nebies - orla. Ten zbystril zrak a už si brúsil pazúry na chutnú korisť. Nemal však šťastie. Orol si všimol ich a zajac zase jeho. Zvolal na morča: „Bež do klietky, je tu orol!“

Morča neváhalo a zobralo nohy na plecيا. Zajac, keďže bol v dobrej forme, vbehol do klietky ako vietor. No morča malo smolu. Páslo sa na azda najvzdialenejšom trse trávy, ďaleko od klietky. Orol ho chytil do svojich pazúrov a už ho nebolo.

Veru, veru niekde sa stala chyba.

Čestné uznanie **Damián Hocko**

Mobily

Vo štvrtok ráno som sa prebudil s myšlienkou, že skúsím prežiť deň bez mobilu. Chcel som vyskúšať, aké to bolo kedysi.

Najprv sa mi celkom darilo. „Veď naraňajkovať sa bez mobilu nemôže byť až také ťažké,“ pomyslel som si. Rovnako som zvládol aj umytie zubov. Obliekol som sa a s úsmevom som kráčal do školy. Prvé vnuknutie vybrať telefón bolo, keď som si chcel do ušínastrčiť slúchadlá a cestu si skrátiteľ príjemnou hudbou. Nepoľavil som a svoj záväzok som dodržal. Začal som si viac všímať ľudí okolo seba. Na autobusovej zástavke stoja cestujúci, ktorí netrpezlivo čakajú na ranný spoj. Takmer všetci pozerajú do malých vreckových skriniek. Ani po príchode do šatne to nevyzeralo inak. Namiesto očného kontaktu so spolužiakmi som obdržal len strohý pozdrav, pretože nie som aktuálne pripojený na sociálne siete. Cez veľkú prestávku som si opäť spomenul na svoj mobil. Čas na oddych sa mi zdal príliš dlhý. Nevedel som, čo mám robiť. Pozrel som sa okolo a niektorí dokonca nedokázali ani presun na toaletu absolvovať bez telefónu v ruke. Vtedy som si uvedomil, že niečo nie je v poriadku. Spomenul som si na mamine slová: „Vypni už ten telefón a rob niečo užitočné!“ „Ale čo, keď v dnešnom virtuálnom svete som bol zrazu ako neviditeľný?“ Nemal som sa s kým ani porozprávať. Napriek všetkému som si povedal, že dnes to určite zvládnem. Po príchode domov so skúšal svoju pevnú vôľu. Urobil som si úlohy, ale do večera bolo stále ešte ďaleko. „Dobre,“ povedal som si, „tak si zapnem telku.“ Pozrel som si svoj obľúbený seriál a počkal som na príchod všetkých členov rodiny. Z kuchyne som o chvíľu začítil príjemné vône. To mama chystala večeru. Spolu sme si sadli k stolu a pri rozprávaní zážitkov z celého dňa som úplne zabudol na mobil.

Keď som večer zaspával, bol som šťastný, že som splnil, čo som si zaumienil. Dnešný deň bol pre mňa novou skúsenosťou. Zistil som, že deň bez telefónu môže byť taktiež veľmi pekný.

Niekde sa stala chyba

Na schodoch pred domom na Tulipánovej ulici sedí asi trinásťročný chlapec v modrej košeli. Vlasy má ešte strapaté od vetra, lebo práve zoskočil zo svojho milovaného bajku. Celé popoludnie sa sám preháňal po lese, jarný vietor mu chladil tvár a on rozmýšľal. Ani na obed sa nevrátil. Aj keď vedel, že mama bude strašne zúriť. Nemá to rada.

Veľmi sa bál vtedy, keď končil štvrtý ročník. Už si zvykol. Na tú ich žltú triedu plnú farebných obrázkov, na decká, obedy v jedálni a hlavne na učiteľku. A teraz? Teraz sa to malo všetko zmeniť...

Ale bolo to inak. A strach bol zbytočný, lebo jeho učiteľka bola mladá a veselá. Pomohla mu zvyknúť si na ďalšie nové učiteľky, na novú triedu, nové čudné predmety, nový systém. Už sa nebál. A ešte niečo viac. Vzala ich do kina na ten film, ktorý tak veľmi chcel vidieť, mali aj pukance a kolu. Aj v lete na kupku to s ňou bolo skvelé. Skákala do bazéna lepšie ako otec. Aj vtedy, keď chalani rozbili to okno na fyzike sa ich zastala. A keď Fero rozbil tabuľu svojím legendárnym super ultra hajkikom, ani nevolala rodičom. Miloš prilepil učke na stoličku žuvačku a Denisa odstrihla Peti z céčky kus ofiny. Rišo a Maťo s bráchom minulé leto vykopali na školskom dvore jamu. Druháčka Zita tam spadla. Robo hodil petardu do záchoda. A baby, tie sa zase pobili na chodbe o vraj toho naj chalana na škole a tiež z toho nerobila vedu. Proste fakt dosť cool.

Ale potom zosmutnela. Akoby už nevládala s nimi držať krok. Už sa jej nechcelo do kina ani do bazéna. Ani bobová dráha ju nezlákala. Možno by ešte mohli skúsiť kvety. Každá žena miluje kvety...

Už sa stmievalo a chlapec v modrej košeli stále sedel na schodoch. Rozmýšľal.

Rozmýšľal, kde sa stala chyba.

Človek na vôdzke...

Nemám veľmi rád psov. Ani moja sestra ich nemá rada. Tá sa ich vyslovene bojí. A ak nejakú vetu naozaj neznášam, tak je to: „On vám nič neurobí.“

Ale nebolo to vždy tak. Keď sme boli malí, bývali sme na dedine. Mama mala vždy veľa práce okolo domu a v záhrade, otec neustále niečo majstroval a zdokonaľoval, a tak sa našim najlepším priateľom a spoločníkom stal vlčiak s tradičným psím menom Rexo.

Rexo bol oddaný strážca. Keď vošiel niekto cudzí cez bránku, vždy varovne zaštekal. Stačilo raz. Do domu nesmel, ale zato lietal celé dni po dvore a v noci si ľahol pred dvere a strážil. Občas zavýjal, možno myslel na nejakú miestnu fenku. Keď pršalo, zaliezol do svojej budy. Jedlo dostával raz denne a keby ste videli, ako mu chutilo! Mamka mu nosila zvyšné mäso z obeda, kosti z hovädzej polievky a občas mu tajne hodila pár kúskov salámy. Vtedy vrtel chvostom a radostne skákal. Otec sa to ale nesmel dozvedieť, bolo to mamino a Rexovo tajomstvo.

Keď som mal desať rokov, otec dostal ponuku pracovať v meste za veľmi výhodných podmienok. Dobrý plat plus kariérny postup, taká ponuka sa neodmieta. Navyše sestra mala ísť do prvej triedy a v meste je škola predsa len dostupnejšia. Tak sme sa sťahovali. Nebol som z toho veľmi nadšený. Naši boli zásadne proti tomu, aby pes býval v byte, takže Rexo putoval k našej starkej do susednej dediny. Tam mu bude určite lepšie ako v paneláku.

Strih. A sme v Košiciach. Sídliisko Ťahanovce. Úprimne, je mi tu trochu tesno. Jediný kontakt s prírodou je balkón. Z poschodia nad nami počuť každé spláchnutie záchoda a každé susedovo kýchnutie. A pod nami? Tam majú psa. Dogu. Chápete? Dogu! V paneláku! Každé ráno ma budí jej smutné zavýjanie, keď všetci odídu do práce. Je spoľahlivejšia ako budík.

„Čo to tam robíš?“ kričí na mňa mama z obývačky.

„Áááale, vo výťahu som stúpol do psieho..., veď vieš...fuj, nechce to ísť dole z topánky. Keby som len vedel, či pes to bol, pošlem ho, nech to odprace. Spýtam sa domového dôverníka.“

Zazvonil som. Otvára mi starší pán, spoza neho vykukujú dve malé psie hlavy a štekajú na celý dom. A majú na sebe oblečenie. Fakt! A aké! Rifle na traky.. to snáď nie! To nemá ani králik v cirkuse. Po chvíli štekot konečne ustal a mohol som sa opýtať na to, čo som pracne čistil

z topánky. Ujo len mávol rukou. To je tu bežné. Nemáte šancu zistiť, či pes to bol, v našom vchode je ich dvanásť.

„Dvanásť, dvanásť, dvanásť psov?“... opakoval som si cestou k našim dverám, ani neviem, či som sa susedovi pri odchode pozdravil.

No to bol len začiatok. Keď som išiel so smetím, videl som na ihrisku svoju sestru. Deti hrali naháňačky, no ona sedela hore na kovovej preliezačke. Bez pohnutia. Trochu som sa poobzeral a pochopil som. Na lavičke sedeli dve tety, pri nich sa hrali deti a...a dva jazvečíky, ktoré striehli na všetko a na každého, kto sa pohol. Miestnym deťom to, zdá sa, už ani neprekážalo, ale moja sestra vytrvalo sedela na preliezačke. Tety sa rozprávali, a keď som sa ich opýtal, či nevedia čítať, že na ihrisko pes nesmie, dostal som odpoveď - moju obľúbenú - veď ony nikomu nič neurobia! A keby ste videli ten urazený výraz v tvári. Nakoniec sa blahosklonne rozhodli zavolať psov k sebe:

„Zuza, Mišo, k nohe!“

Zuza a Mišo poslúchli asi na štvrtý pokus a cestou k svojim paničkám stihli ocikať všetky kúty pieskoviska. Zuza a Mišo - aké typické psie mená - rezonovalo mi v hlave cestou domov.

Mamin brat býva na tom istom sídlisku, kde sme sa prisťahovali. Je to fajn chlap, mám ho rád a rád k nemu chodím na návštevu. Lepšie povedané, rád som chodil... kým si nezaobstaral psa. Jeho brechot bolo počuť ešte skôr, než som stačil stlačiť zvonček pri bráne. Keď videl strýko strach v očiach mojej sestry, zasmial sa a povedal:

„Ale no tak, Otík neštekaj, veď je to naša návšteva.“

Otík vytrvalo štekal ďalej. Skúsil som ho umlčať kosťou z polievky, ktorá vždy potešila nášho Rexa. No strýko mi ju vytrhol z ruky so slovami:

„Čo sííí, to mu nedávaj, on papá len granule“

Usadili sme sa v obývačke. Otík si sadol k mojim nohám a zlovestne vrčal.

„Maťo, tam si nesadaj, to je Otíkovo miesto“, volá na mňa so smiechom strýkova manželka.

Ani som si nestihol presadnúť a už bol Otík na gauči. Tlamou vyberal soletky z pohára na stole. Strýkova dcéra sa zasa zabávala tým, že si dala soletky do úst a pes z nich odhryzoval. A potom že žerie iba granule! Naši sa snažili o nejakú konverzáciu, ale márne. Pri otázkach na deti či prácu dostali vždy jednoslovnú odpoveď, za ktorou nasledovalo niečo ako:

„A viete, že na sídlisku otvorili psí salón? Musím Otíka objednať, nech je fešák.“

Hoci strýko a jeho rodina sú veľmi milí a pohostinní ľudia, toto bola najhoršia návšteva v mojom živote. A psie chlpy z oblečenia sme všetci oberali ešte týždeň.

Možno som ja nenormálny, ale tejto móde fakt nerozumiem. Myslím na nášho Rexa, čo asi teraz robí. Určite behá po dvore a zahrabáva kosti... a pritom šťastne vrtí chvostom. A Otík, Mišo ani Zuza o takomto živote nič netušia. Vôbec sa nebudem čudovať, keď zajtra stretnem suseda, ktorého si jeho Zuza povedie na vôdžke a bude na mňa kričať:

„Neboj sa, on ti nič neurobí!“

Téma *Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu*

1. miesto **Miroslava Mária Grohoľová**

Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu

Je piatok večer a ja som dostala chuť na prechádzku po čarovne osvetlenom námestí. Neskôr som si sadla na jednu z lavičiek a vychutnávala som si tú nádheru. Po ulici sem-tam prechádzali zamilované páry alebo zopár jednotlivcov. Zapozerala som sa však na jedného vysokého pána. Do tváre som mu nevidela, lebo bol otočený chrbtom. Oblečený bol veľmi elegantne, pripomínalo mi to historický, anglický štýl. Asi to bol nejaký turista, pretože neustále sledil okolo dverí obchodov, aj keď už boli dávno zatvorené. Nakoniec, asi po ďalších piatich minútach to vzdal a porozhliadal sa vôkol seba. Na námestí som bola však už len ja. Pristúpil k lavičke a anglickým prízvukom sa ma spýtal: „Smiem si k Vám prísadnúť, madam?“

Vyvaľujem oči nad toľkou formalitou a zmôžem sa len na rýchle prikývnutie. Prísadne si vedľa mňa (ako správny gentleman si nezabudne pred tým rozopnúť na kabáte gombíky).

Po hodnej chvíli sa ma spýta: „Smiem vás požiadať o pomoc?“ V tej chvíli sa mu konečne odvážim pozrieť do tváre. Tak to ma podrž! To je predsa pán Darcy! Alebo aspoň nejaký človek, ktorý sa na neho úplne podobá. Vyvaľujem na neho oči a on celý v rozpakoch povie: „Prepáčte, zabudol som sa predstaviť! Moje meno je Fitzwilliam Darcy. Smiem sa spýtať na vaše meno?“

„Katarína Bezáková!“ predstavila som sa. A hneď sa spýtam: „Prepáčte, že sa tak pýtam, ale naozaj ste ten pán Darcy? Ten, ktorý si vzal za ženu Elizabeth Benettovú?“

„Vy ma poznáte? Ale odkiaľ? Teda, aby som najprv odpovedal na vašu otázku, ešte som si slečnu Elizabeth nevezal. Práve som na ňu čakal vonku pred ich domom, išla si po požehnanie od otca, keď v jednom okamihu som sa ocitol tu. Na tomto námestí. Ani neviem, v akom meste to vlastne som.“

„Páni, zaujímavé! A nič vás nebolí?“

„Nie, žiadne bolesti hlavy ani nič podobné. Spomínam si, že som sa zobudil priamo pred jednými z týchto dvier, no nejakto som sa tu stratil. Musím uznať, že máte tu pekné, hlavne veľké námestie. Nevedeli by ste mi povedať, kde to som a ako som sa tu dostal? Wau, žasnem!“ dodal som.

„Tak pán Darcy, vítam vás v 21. storočí, v krajine zvanej Slovensko a v meste Prešov. V období, kde sa namiesto chôdze alebo koča používajú autá; kde sa namiesto ručného písania listov používajú sociálne siete; v období, kde sa ženy začínajú správať ako muži, muži ako ženy. A kde už aj ženy nosia nohavice, som toho živým príkladom,“ povedala som.

A obzerá si ma od hlavy až po päty. Som oblečená takmer ako on. Na sebe mám rifle, členkové topánky, čierny kabát a okolo krku šál. „Prepáčte, ale som rovnako ako aj vy v šoku, čo tu robíte?!“ spýtala som sa ho.

„Absolútne nemám potuchy, ako ste sa sem mohli dostať a ani ako sa dostanete späť. Mrzí ma to!“

„Hm! Ďakujem za takúto analýzu. Polovicu z toho si ani neviem predstaviť, ale to je v poriadku,“ dodal. Po chvíli sa ma znovu spýta: „Nemohli by ste sa so mnou tu porozhliadať? Určite sa tu vyznáte lepšie ako ja. Mohli by sme nájsť tie dvere a možno sa mi podarí dostať späť alebo natraťme na niekoho, kto by mi vedel pomôcť.“

A tak mi stručne opísal tie dvere. Boli drevené s miernym oblúkom, ohraničené len múrom a na ich bokoch boli výklenky s oknami. Pripomenulo mi to gréckokatolícku katedrálu, a tak som ho zaviedla k nej.

„Áno! Áno! Sú to ony. Veľmi pekne vám ďakujem. A teraz už len zistiť, ako sa dostanem späť do mojej krajiny,“ zvolal. A siahol po kľúčke s nádejou, že sa ocitne tam, kde chce. No nič sa nedialo. Za chrptom sa nám ozval len čísi smiech.

„Ha-ha-há! Pán Darcy, nebude to také jednoduché!“ Až som sa zľakla pri tom hlase. Za mnou stála nízka, zhrbená stará pani. Bolo vidieť, že už je v najlepších rokoch.

„Veru, také jednoduché to nebude!“ dodala. Preskočila pohľadom z pána Darcyho na mňa.

„Ani pre vás to až také jednoduché nebude, slečna Bezáková! Veru ani pre vás!“ poznamenal. A lišiacky sa na nás pozerala.

„Nie ste jediní ľudia, ktorí dnes k nám prišli do tohto storočia, pán Darcy!“

Vraví: „Nepoviem vám, prečo sa to deje, ale poviem vám, že také jednoduché sa vrátiť späť zase nebude! Funguje to tak, že ak ste vy nejaký čas strávili v nejakom storočí, človek, ktorý vás videl, sa musí na rovnaký čas obetovať a vrátiť sa s vami do toho vášho storočia.“ A usmiala sa na mňa. S pánom Darcym sme si vymenili spýtavé pohľady.

„A ako sa máme dostať do 18. storočia?“ spýtam sa ešte nakoniec.

„Ja vás ta začarujem, nebojte sa! Ale radím ti, aby si si dávala pozor, ako sa tam dostaneš. Pán Darcy mal šťastie, že si pamätal tie dvere. Ty si daj rovnaký pozor. Keď nájdeš to miesto, čakaj tam na mňa, prídem ťa vyzdvihnúť. „Môžeme vyraziť?“ opýtal sa.

Čaká na náš súhlas. Ja si však nie som istá. Sú tam však isté pochybnosti. No pán Darcy na mňa pozerá takým prosebným pohľadom, že nemám na výber. Prikývnem. Stará čarodejnica len lúskne prstami a..

A sme tu!

Wau! Naozaj som v Anglicku, v 18. storočí s pánom Darcym na dvore u Benettovcov. Obzriem sa, no za mnou je len hojdačka. Asi sme sa ňou sem dostali.

Kráčala k nám naproti slečna Elizabeth so slovami: „Pán Darcy! Tak tu ste! Všade sme vás hľadali!“ Až teraz si ma všimla. Bola v šoku, ani sa jej nečudujem.

Pán Darcy to však zachránil: „Elizabeth, už sa nemusíte báť, som tu! Toto je Katarína Bezáková. Je to zvláštne! Viem, ale je toho veľa na vysvetľovanie! Čo keby sme si sadli dnu a vypili teplý čaj, aby som ti všetko vysvetlil?“

Slečna Elizabeth nenamietala, len zohla spýtavo obočie a mlčky nás viedla. Každý jeden kút som si prezerala s úžasom. Nemohla som uveriť, že toto je skutočnosť. Mala som tú česť stretnúť všetkých Benettovcov v dome, ktorí na mňa pozerali ako na nejakého mimozemšťana. Asi to bolo tými nohavicami.

Čaj sme však pili len my traja v súkromí salónika. Pán Darcy sa to snažil slečne Elizabeth vysvetliť. Bolo vidieť, že sa mu slečna snaží porozumieť a veriť každé slovo. Zakončil to tým, že nemusí to ani chápať, pretože my sami tomu nechápeme.

„O Katarínu si nerob starosti! Mali by sme sa jej poďakovať, lebo keby jej nebolo, neviem, ako by som sa sem dostal,“ povedal.

„Nebojte sa Elizabeth, nezdrží sa dlho! Oстане tu len tak dlho, ako bude musieť!“

„Dobre, skúsím tomu chápať... Takže, Vy, Katarína, musíte tu byť tak dlho, ako tu nebol pán Darcy?“

„Áno! Čoskoro odchádzam. Ale bolo mi veľkou ct'ou, že vás spoznať osobne.“

„Moment! Odkiaľ ma poznáte?“

„Och, prepáčte! O vás a o vašej láske s pánom Darcym je natočený film. To je niečo také ako divadlo, len je to na obraze.“

„Na obraze, čo visí na stene?“ pozrie sa spýtavým pohľadom na pána Darcyho, či nie som cvok.

„No, nemyslím takéto umelecké obrazy, aké máte vy na stene, ale... Niečo tomu podobné! Má to rovnaký tvar, ale je vyrobený z úplne niečoho iného. Nerobte si starosti, nepochopíte tomu, pretože to sa objaví až o dve storočia,“ odpijem si z čaju a pokračujem.

„Viete, vy ste tým výnimoční, že ste vznikli v mysli jednej talentovanej spisovateľky. Vymyslela si vás a napísala o vás veľmi nádherný príbeh. Vznikla z toho kniha, ktorá sa zachovala a neskôr sa natočil aj film.“

„Aha!“ zvolali jednohlasne obaja.

„Je mi tu naozaj príjemne, ale nechcem vás ďalej otravovať. Určite máte už svoje plány, tak vám ich nechcem kaziť! Rada by som sa už vrátila späť. Nevedeli by ste mi povedať, na aký dlhý čas pán Darcy odišiel? Potrebujem sa v rovnaký čas vrátiť na miesto príchodu.“

„Pokiaľ viem, tak sme pána Darcyho hľadali hodinu.“

„Tak to sa budem musieť vrátiť späť k hojdačke. Veľmi pekne vám ďakujem za čaj. Bol výborný!“

„Aj my ďakujeme, Katarína!“

Poslednýkrát som sa porozhliadala po okolí. Všetci ma išli odprevadiť. Pri hojdačke už stála stará čarodejnica a prstom ukazovala na hodinky:

„Meškáte, slečna Bezáková, kebyže mám srdce z kameňa, nechám vás tu na večné veky! Nie ste môj jediný prípad. Teda poďme! Nasadať!“

Pozdravila som poslednýkrát hrdinov svojho obľúbeného filmu, čarodejnica lúskla prstami a už sme sa nachádzali na námestí.

„Ďakujem vám a prajem dobrú noc!“ kričím za ňou, keď sa stráca v uličkách.

„Ja ti dám dobrú noc, moja služba sa ešte neskončila! Ešte musím zájsť k Vinetuovi, pretože práve stretol Tomáša. Ach, čo ma to ešte dnes len čaká!“ zvolala a už jej nebolo.

Pohrúžená vo svojich myšlienkach a spomienkach som sa pobrala domov. A v ďalších dňoch som si už len predstavovala pokračovanie ich šťastného príbehu.

2. miesto Oliver Oravec

Ako vytrhnúť veľrybe stoličku alebo Ako dostať otecka do polepšovne

Poznáte ten príbeh o malom Vaškovi, čo si všemožnými spôsobmi hľadal otca? Keď som bol malý, videl som ho asi tisíckrát. Miloval som ho. Vašek bol ako ja. Bláznivý dobrodruh, túžiaci po otcovskej láske. Dávno som to už nepozeral, veď už som vyrástol. Ale predsa vo mne kus toho malého Vaška ostal..

Je sobota ráno. Konečne si môžem dlhšie pospať. Zrazu počujem z diaľky nejaký hluk..

„Ďuróóóóó, zase si nechal v noci zdvihnutú dosku na záchode! Kedy sa to konečne naučíš? Radka šla v noci piškať a sadla si na studenú misu!“

Vlastne ten hluk neprichádzal až z takej diaľky. To otec kričal na mňa z kuchyne.

A ešte pokračoval: „A čo ten tanier od tvojej večere v dreze? Nenašiel saponát a hubku?“

Tak rannú sprchu mám za sebou, idem sa naraňajkovať. Nedám si pokaziť deň, je predsa sobota.

Chýba mi otec. Pýtate sa, čo to táram, veď som práve opísal svoje ráno a on v ňom účinkoval v hlavnej úlohe. Ale ja mám na mysli OTCA. Takého, čo má na mňa čas, čo nie je večne v robote alebo síce doma, ale s rukami ťukajúcimi do služobného notebooku. Takého, ktorému môžem povedať všetky svoje tajomstvá (alebo aspoň niektoré), takého, čo si so mnou sadne k telke a budeme spolu pri hokeji nadávať na rozhodcov. Chápe, že je momentálne jediným živiteľom rodiny, lebo mama je na materskej s malou Radkou, ale dvadsať minút denne by si hádam mohol nájsť... aspoň cez víkend!

Otec si práve obliekol košeľu a prosí mamu, aby mu uviazala kravatu. Zasa ide do roboty? Zasa v sobotu? Už sa to pomaly stáva pravidlom. Chudák mama... zasa bude na všetko doma sama. A čo Radka? Skoro ho nevidí. Keď sa večer vracia z práce, väčšinou už spí. Veru aj jej by sa zišiel OTEC.

„Oci, ty ideš do práce? A hodíš ma do knižnice? Potrebujem si nájsť báseň na Hviezdoslavov Kubín.“

„Nie nevezmem, choď autobusom. Máš predsa čipovku.“

„Ale veď to máš cestou,“ namietol som.

„To síce áno, ale ponáhľam sa a tebe všetko strašne dlho trvá. Ja už musím ísť.“

Buchli dvere a po otcovi zostala len nedopitá káva v kuchyni na stole.

Asi mi naozaj všetko dlho trvá. Autobus som sotva dobehol, len- len, že ma šofér neprivil do dverí. Vyzeral, že tiež nemal najlepšie ráno. Bodaj by, keď musí byť v sobotu v robote. Prežíval žuvačku ako kanadský hokejový tréner a trieskal do gombíkov na palubnej doske. Radšej som zaliezol dozadu a nasadil som si slúchadlá. Konečne pohoda!

Ani neviem, ako sa to zomlelo. Najprv som počul šoférove nadávky, potom krik, piskot brzd, rinčanie skla a zase krik... a potom už len tma a siréna, akoby išla okolo sanitka.

Strašne ma bolí hlava. Ani oči nevládzem otvoriť. Nevie, kde som, počujem len akési pípacie a tichý vzlyk. Začína mi to dochádzať. Ten škripot brzd, krik, siréna... Autobus havaroval a ja som v nemocnici... V bezvedomí? V kóme? To pípacie zrejme patrí prístrojom a ten vzlyk ten iste patrí mojej mame. Je pri mne, hneď sa cítim lepšie. Len stále nevládzem otvoriť oči, tak aspoň počúvam.

„Jurko, ani nevieš, ako strašne ma to mrzí. Ako veľmi by som chcel vrátiť čas. Nemyslím len na dnes ráno, ale o pár rokov. Musela sa stať tá strašná nehoda, aby som si to uvedomil? Pochopil, čo je naozaj dôležité? Keby som dnes nešiel do práce... keby som ťa vzal so sebou autom a nenechal ťa v rukách toho nezodpovedného šoféra! Keby si len vedel, koľko alkoholu v krvi mu namerali... Keby, keby, keby... Jurko, prosím, otvor oči, preber sa!“

Stále som mal zatvorené oči, ale tie otcove slzy som normálne videl, vedel som o nich! A boli pravé. Prežíval ozajstné výčitky a ozajstný strach. Strach o mňa. Takže nie mama, to otec sedel pri mojej posteli a plakal. Konečne bol pri mne, keď som ho potreboval. Veľmi potreboval.

Ubehol rok. Dnes sme boli na poslednej kontrole. Som zdravý. Žiadne trvalé následky. Oco dnes doniesol lístky na hokej. Veľmi sa teším. Určite vyhráme, cítim to v kostiach. A keby aj nie, ja už som vyhral. Vyhral som život. A nielen to. Vyhral som život, aký som vždy chcel mať. Asi je naozaj všetko zlé na niečo dobré. A mne konečne nechýba otec. Našiel som ho! Alebo on našiel mňa? A nie je to jedno? Hlavne, že teraz hrám hlavnú úlohu vo svojom obľúbenom filme ja!

Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu

Jedného dňa cez letné prázdniny, keď vonku pršalo, prehľadávala som doma skrinky. Nudila som sa a myslela som si, že možno nájdem niečo zaujímavé. Najprv som vybrala škatuľu s fotkami. Celkom som sa pobavila, hlavne na fotkách mojich rodičov, ako chodili kedysi oblečení. Neskôr sa ku mne pridala aj moja mamka a hovorila mi vtipné komentáre k niektorým záberom. Veľa sme sa pri tom nasmiali.

Keď mi pohľad padol na najvyššiu policu v skrini, zazrela som nejaké DVD filmy a rozprávky, ktoré možno ešte v detstve pozeral môj starší brat, ktorý onedlho bude mať 20 rokov. Postupne som si ich prezerala, až zrazu som držala v ruke filmovú rozprávku Pipi dlhá pančucha. Túto rozprávku som poznala z rozprávania, ale nikdy som ju nevidela. A keďže v tom počasí nebolo veľa možností niečo robiť, poprosila som mamku, nech mi to pustí. Aj keď to nebola najmodernejšia rozprávka, aké teraz idú v kine, či v televízii, od prvej chvíle sa mi páčila. Hlavná hrdinka bola približne v mojom veku. Bola vynaliezavá, vtipná, múdra a so všetkým si vedela poradiť. Veľmi sa mi páčilo ako sa ničoho nebojí a že sa vždy vedela rýchlo a správne rozhodnúť. Až som si pomyslela, že aj mne by sa zišlo trochu viac sebavedomia a rozhodnosti akú mala Pipi. Túto filmovú rozprávku som si pozrela počas prázdnin ešte niekoľkokrát, pretože vôbec som sa pri nej nenudila, vždy ma v nej zaujali nejaké nové situácie a veľmi som sa pri tom bavila.

Až raz...som pri nej zaspala. A už som bola v príbehu, vo vile Vilôčke, v domčeku, kde bývala Pipi. Zrazu som všetko prežívala naživo. Mala som v dome koňa aj opičku a v susedstve kamarátku a kamaráta, súrodencov, ktorí sa vždy nudili, a preto chodili za mnou. Volali sa Tom a Anika. Zažívali sme kopec srandy, robili si palacinky, spievali si, hrali sa na schovávačky, vozili na koni, naháňali opičku...A keďže rodičia tam so mnou neboli, nikto mi nič neprikazoval ani nezakazoval a robila som si, čo sa mi zachcelo. Vymysleli sme si nočnú naháňačku v blízkom lese. Bolo to celkom super, niečo nové a vzrušujúce. Mali sme dohodnuté zvuky, akými sa budeme dorozumievať. Svietil nám iba jasný mesiac na oblohe. Ako som tak bežala, začula som čudné zvuky, funenie, dychčanie, pišťanie...Všetko možné, len nie naše dohodnuté zvuky. Srdce mi zrazu začalo biť ako zvon, nohy a ruky sa mi rozklepali, začala som rýchlo utekať. Už som strácala aj odvahu, ktorej som toľko mala. Vybehla

som z lesa a utekala k domu, chcela som kričať, ale hlas zo mňa nešiel. Bolo to hrozné. Keď som dobehla k Vilôčke, hneď po mne pribehli aj Tom a Anika, ktorí tiež pribehli vystrašení, lebo počuli tie isté zvuky. Potešili sme sa, že už sme všetci traja spolu...a zrazu počujeme, že tie zvuky sa blížia k nám. Už sme chceli utekať dnu, keď sme zrazu v tom mesačnom svetle zbadali obrisy môjho koňa a opičky. Hneď sme pochopili to funenie, dychčanie a pišťanie, veľmi sme sa nasmiali. Úplne sme na nich zabudli, tiež sa chceli s nami zahrať.

...lenže funenie a dychčanie pokračovalo, bolo to hlasné a úplne blízko, dokonca ma oblízal po líci jazyk. Až som sa striasla, strhla som sa a...otvorila som oči. Zobudil ma môj pes Scotty. Ja som totiž pri filme zaspala a tak som sa vžila do príbehu, že chvíľu som nevedela, čo sa stalo naozaj a čo vo sne. Zrazu prišla do izby moja mamka a volala ma do kuchyne na teplý obed, ktorý práve navarila. Celkom som sa potešila, lebo som už aj vyhladla. Naobedovali sme sa spolu s rodičmi a mojím bratom a bola som nakoniec šťastná, že všetko bol iba sen. Pipi s rodičmi nebývala a mne by veľmi chýbali. Aj keď zakazujú, prikazujú, poučajú...Mám ich veľmi rada a nikdy by som nemenila.

Čestné uznanie **Em a Černická**

Popoluška

Zasneženou krajinou uháňajú sane. Všade vládne ticho, narúša ho len dupot konských kopýt. Dva páry koní ťahajú sane. V nich podriemkava pohonič. Jeho dušu ťaží smútok. Urobil v živote chybu a teraz sa len bezmocne pozerá, ako sa jeho dcéra, plná života, mení na ustráchané, zakríknuté dievčatko.

„ Cink!“ vetvička s tromi orieškami mu padne za klobúk. Uvedomí si, že zabudol kúpiť darček pre svoju dcéru, a tak verí, že aspoň oriešky rozžiaria jej smutné oči. Keď rozdá doma všetky zbytočnosti, ktoré nakúpil, vloží dcére do dlane vetvičku s orieškami. V jej očiach zasvietia ohníčky radosti, teší sa, že otec na ňu nezabudol. Večer, keď všetci odídu na ples, prichádzam na scénu ja, sivá myška. Orišky od otca, ktoré si dievčatko odložilo do svojej komôrky, schovám a na ich miesto položím iné.

Z prvého orieška vypadne múdrosť. V čase, keď všetci chodia na plesy, dievčatko po nociach študuje, číta a zisťuje, že život nemusí byť len o tom, že bude naplňovať potreby iných a že ten svoj život môže prežiť úplne ináč, že môže byť sama sebou a plniť si svoje sny.

Druhý oriešok jej dodá odvalu, aby dokázala prekonať svoj strach z neznámeho, opustiť svoj predchádzajúci život a veriť, že má dosť síl, aby dokázala vyhrať boj s vlastným strachom.

V treťom oriešku našla schopnosť počúvať. Tá je veľmi dôležitá, keď chce spoznať iných ľudí, dozvedieť sa, čo cítia, ako rozmýšľajú a zároveň spoznať lepšie aj samu seba...

Dnes je z nej dospelá žena. Pracuje ako detská psychologička. Pomáha liečiť zlomené krídla detí, aby dokázali letieť za svojím šťastím.

A macocha s dcérou? Dcéra dostala svojho vysnívaného princa. Stále si kupuje nové a nové šaty a verí, že k spokojnosti jej stačí krása a peniaze. Len občas sa do nej zahryzne červík pochybnosti. Je to naozaj všetko? Odpovie si kúpou nových šiat.

Vymenené oriešky som odniesla do lesa a zahrabala do zeme. Vyrástli z nich krásne stromy. Tento rok mali prvýkrát úrodu. Pozorovala som veвериčky, ako si robia zásoby na zimu. Dúfam len, že v nich nenájdu krásne šaty. Na čo by im boli?

Čestné uznanie **Em a Hažlinská**

Vstúpila som do svojho obľúbeného filmu

Hurá! Prázdniny! Tak to určite! Už zase budem sedieť doma sama a mojich rodičov uvidím len tak z diaľky, aj to iba večer. Na prázdniny snov sa ma radšej ani nepýtajte.

Sedím na gauči v obývačke a s unudeným výrazom prepínam televízne programy. Na jednom z programov práve vysielajú Pirátov z Karibiku! Zopár scén je tam naozaj vtipných. Chichoce m sa tak veľmi, až mi pukance prskajú po celej izbe. Keď tu zrazu...

Z obrazovky vystrčí ruku jeden z pirátov a vtiahne ma do deja. Stojím uprostred mohutnej lode obklopená pirátmi. Na sebe už nemám svoje klasické tepláky s priliehavým tričkom. Obzriem si nohy, vynímajú sa na nich vysoké čižmy siahajúce po kolená. Široké nohavice, v ktorých sa cítim ako v plienke, mi dodávajú pirátsku nebezpečnosť. Košeľa mi je aspoň o štyri čísla väčšia, ale beriem to pirátsky. Zapletené vrkoče dopĺňa zdobená šatka. Okolo mňa sa tvoria čudesné skupinky tanečníkov, spevákov, bitkárov a pirátov hrajúcich poker. Zlaté zuby sa im pri každom slovku blýskajú do diaľok. Zúrivé výrazy a nepríjemné pohľady mi dodávajú istotu, že sem nepatrím. Ovládačom prepínam ďalší program.

Všetko pirátske je zrazu fuč. Teraz už stojím vo vysokej hradnej veži. Mám na sebe dlhé ružové šaty zdobené volánikmi na každej strane. Moje vlasy, bežne siahajúce po ramená, dosahujú teraz nekonečnú dĺžku. Cez okno sa ku mne šplhá akýsi mládenec. Z jeho karamelových očí sa mi zatočí hlava. Ách, ten je nádherný, stelesnená dokonalosť,... dosť nespľniteľných rozprávok. Prepínam ďalší program, ale to som radšej nemala robiť.

Predo mnou stojí tmavo oblečená žena so sekerkou v pravej ruke. Jej hrozivý výraz hovorí za všetko. Ocitla som sa v hororovom filme! Úch, horory neznášam. Rýchlo prepínam ďalší program, kým ma tu niekto nezabije.

Odzrazu stojím s varechou v ruke a s napätím miešam vanilínový krém. Začínam chápať, že som sa ocitla v nejakej súťaži varenia. Mrkva, kaleráb, cuketa, uhorka,..., už sa mi z toho zahmlieva pred očami. Ale ja sa nevzdávam. Miešam, krájam, mixujem ostošesť. A zrazu stojím na stupienku víťazov. Som obklopená kyticami kvetov, čokoládami a ... obdivovateľmi. Vyhrala som súťaž varenia! Aj napriek úspechu prepínam..., ... a letím na červenom koberci. Verný Aladin sa na mňa široko usmieva a dáva lietajúcemu kobercu príkazy, podľa ktorých letíme, ani neviem kam. Odrazu sa pred nami vytvorí oblak hmly a ja cítim, že moje telo sa už nevznáša v oblakoch.

Nemôžem dýchať, som hlboko pod hladinou a okolo mňa pláva húf nebezpečných žralokov. Netuším, čo mám robiť, dochádza mi kyslík. Začnem rýchlo plávať ku hladine. Samozrejme, to nie je dobrý nápad. Skôr ako sa mi kvapky dusíka dostanú do ciev a postihne ma vážne ochorenie, prepínam ďalší program.

Chvalabohu, stojím na pevnej zemi. Nie je to však žiadna výhra. Prechádzam po piesčitej púšti. Nohy mi postupne oťažievajú a smäd vyvoláva zvracanie. Nevládzem, moje telo je úplne vyčerpané. Každý jeden vlások na hlave, každý prst na nohách je taký vyčerpaný, že...

A dosť! Vypínam televízor a som šťastná, že sedím na našom gauči v obývačke. Myslím, že po zvyšok prázdnin nechám televízor odpočívať.

Vstúpil/a som do svojho obľúbeného filmu

Konečne je tu piatok! Nielenže nám končí škola, ale ešte k tomu dnes večer pôjde môj obľúbený film – Harry Potter a Kameň Mudrcov. Deň prebieha úplne normálne a konečne je tu večer. Film začína o 20:30, takže televízor zapnem už o 20:25, aby som nič nezmeškala (aj keď to už poznám celé naspamäť). Práve sa končí reklama, keď zrazu začne televízor blikať. Ťahá mi to oči, tak radšej odvrátim zrak. S prekvapením zisťujem, že bliká už aj stolík, gauče, kreslo aj podlaha – skrátka úplne všetko! Radšej tie oči zatvorím, pretože blikanie neprestáva ani po minúte a začína sa mi točiť hlava. Mám pocit, ako keby so mnou niekto hádzal dopredu a dozadu a myslím si, že môj dnešný obed v žalúdku už dlho nezostane. Keď hádzanie ustane, odhodlám sa znovu pozrieť na svet. Oslepí ma slnečné svetlo. Ako je možné, napadne mi, že je tu svetlo, keď je 20:30? Možno som zaspala (alebo umrela). Pokúsim sa zopárkrát zažmurkať a keď si moje oči privyknú, zistím, že som v inej miestnosti. Ležím na veľkej posteli s tmavomodrými plachtami, podlaha aj nábytok sú svetlé a steny izby majú bielu farbu. Na strope visí strieborný luster. Pohľad mi sklízne k oknu so záclonami rovnakej farby, ako majú plachty na posteli. Z okna vidím, že je deň. Zleziem z postele, pretože sa chcem pozrieť z okna poriadne. Schádzanie je o čosi ťažšie, ako som zvyknutá. Je to, ako keby som sa zmenšila – alebo ako keby sa všetko zväčšilo. Ako tak uvažujem nad tým, čo sa práve stalo, potknem sa a spadnem. Do tváre mi vletia ryšavé, kučeravé vlasy. Veď ja nemám kučeravé, dlhé, ani ryšavé vlasy, preletí mi hlavou, ako je potom možné, že ich mám na hlave? Akonáhle vstanem, dôjde mi to.

Nikdy som nemala rada knihy, v ktorých sa hlavná postava ocitla v inom svete, nechápala, čo sa to deje asi pol deja a potom jej to došlo. Vždy som sa nad tým rozčuľovala. Veď je to predsa také očividné! Keby som sa ja ocitla v inom svete, tak by mi to došlo hneď, myslela som si stále, keď som takéto knihy čítala. Lenže teraz, keď to naozaj zažívam, je to iné. Keď sa ocitnete vám niečo také stane, najprv ani nerozmýšľate, kde to vlastne ste. Vlastne nerozmýšľate takmer vôbec.

Zaujíma ma, ako vyzerá zvyšok domu (viem, že je to dom, pretože som videla pozemok so záhradou), tak vyjdem z izby. Ocitnem sa na chodbe. Oproti izbe, z ktorej som práve vyšla, sú široké, drevené schody. Zidom dole. Schodov je presne sedemnášť. Keď kladiem nohu na posledný

schod, dôjde mi, že ešte niečo nie je v poriadku. Prečo sú moje myšlienky v angličtine? A prečo tú angličtinu ovládam dokonale? Veď ja neviem dobre po anglicky! Zo zamyslenia ma vytrhne hlas nejakej ženy. „Lisa, už si zbalená? Vlak odchádza už zajtra!“ povie žena (pravdepodobne to bude Lisina mama) tiež po anglicky. Takže moje nové ja sa asi volá Lisa. „Ešte nie,“ poviem, „prišla som sa najesť.“ Dúfam, že majú kuchyňu na dolnom poschodí – nechcem vyzeráť ako blázon. Ani ma už veľmi neprekvapí, že dokážem hovoriť dokonalou angličtinou. „OK, ale ponáhľaj sa,“ povie, „Rokfortský expres chodí iba dvakrát za rok. Nechceš ho predsa zmeškať, však?“ „To teda nechcem!“ odpoviem, aj keď som myšlienkami úplne inde. Vážne povedala Rokfortský expres? To ale znamená, že som v svete Harryho Pottera! Tým sa vysvetľuje aj tá angličtina – Harry Potter sa totižto odohráva v Anglicku. Idem za maminým hlasom a vojdem do obrovskej obývačky s koženými gaučami, kreslami a (toto ma zaujíma asi najviac) obrovskou knižnicou. Na druhom konci obývačky sú otvorené dvere. Za nimi vidím kuchyňu. Keď vojdem do dverí, na kuchynskom stole zazriem urobené chlebičky. Dám si asi dva (chutia výborne) a potom pôjdem naspäť do izby, aby som si mohla zbaliť veci. Cestou uvidím zrkadlo a zastavím sa pri ňom. Lisa, teda ja, vyzerá dobre. Má guľatú tvár, malý, mierne zdvihnutý nos a veľké zelené oči. Nos i líca má pokryté jemnými pehami. Oblečenú má pohodlnú mikinu a džínsy. Jej vkus je podobný s tým mojím. Poteší ma to. Po príchode do izby zisťujem, že Lisa sa už stihla zbaliť. Iste sa na Rokfort veľmi tešila. Idem si do obývačky po knižku a až do večera si čítam. Keďže viem hovoriť po anglicky, skúsim trochu experimentovať. Z literatúry si pamätám báseň *Mor ho!*, tak si ju zarecitujem. Veľmi sa na tom zasmejem, obzvlášť na veršoch *Kde naši? – Hojže, Tatro, jasných orlov mati! a A ty mor ho! – hoj mor ho! detvo môjho rodu.* Veľmi vtipne znejú aj slová *papľuh* a *ogrgel*.

Na ďalší deň vstanem o dve hodiny skôr, ako bežne vstávam. Včera večer som sledovala mamku a ocka, keď niekam išli a naučila som sa orientovať v tomto obrovskom dome. Naraňajkujem sa, oblečiem sa a vlasy si stiahnem do gumičky. Je to super pocit, mať dlhé vlasy, ktoré vám nelietajú do očí pri každom pohybe. Problémy nastanú pri umývaní zubov. Nevieť, ktorá kefka je moja, tak si iba prepláchnem ústa ústnou vodou. Moji noví rodičia si našťastie všimnú, že je stále v kúpeľni a podajú mi ju, aby som si ju zabalila. Cestou v aute sa zhovárame. Zistím, že obaja moji rodičia sú mukli, takže nevedia, ako sa dostať na nástupište deväť a trištvrté. Keďže to nevedia, predpokladám, že Lisa by

išla na Rokfort prvýkrát – takže má 11 rokov, čo je o tri menej, ako mám ja. „Ja to viem,“ poviem, „čítala som o ňom. Musíme ísť medzi nástupištia 9 a 10. V stene je akýsi portál a ten nás dostane priamo tam.“ Rodičia tomu nechcú uveriť, ale keď sa dostaneme na nástupište, vidia iných čarodejníkov a nakoniec sa dajú presvedčiť, aby vošli do steny. Rozlúčim sa s nimi, aj keď mi príde divné objímať cudziu ženu a cudzieho chlapa.

Vo vlaku nájdem prázdne kupé a sadnem si dovnútra. O chvíľu uvidím strapatú hlavu Hermiony Grangerovej. Hermiona zjavne nemá kam ísť, tak sa jej spýtam, či si nepríde sadnúť ku mne. Súhlasí a o chvíľu sa už zhovárame o Rokforte. Hermiona je skutočne veľmi bystrá. Po Hermione si ku mne do kupé prisadne ešte Neville Longbottom a ešte jedno dievča, ktoré sa predstaví ako Mandy Brocklehurstová. V ich spoločnosti sa cítim príjemne. Približne po pol hodine Neville vyskočí a povie, že niekde stratil Gertrúdu, svoju ropuchu. Z filmu si pamätám, že Hermiona prišla k Harrymu a Ronovi zľava. Nemôžem dopustiť, aby sa s nimi Hermiona nestretla, preto ju pošlem hľadať ropuchu napravo. Ja pôjdem naľavo. Hneď vedľa nás sedí v kupé Draco Malfoy so svojimi kumpánmi – Crabom a Goynom a hádzu si Gertrúdu ako loptu. „Prestaňte!“ okriknem ich, „tá ropucha vám nič neurobila!“ Draco je protivný ako vždy a povie: „A čo za to dostaneme?“ „Poviem vám, v ktorom kupé sedí ten trkvas Harry Potter, aby ste ho mohli podpichovať,“ odpoviem. Postavu Harryho Pottera som nikdy nemala veľmi v láske. „Pottera som už videl,“ povie Draco, „ale páči sa mi, že ho tiež nemáš rada. Na, chytaj!“ Hodí mi ropuchu. „Vďaka!“ odpovedám a rýchlo idem preč. Keď vojdeme do hradu, akurát sa začne triediaca ceremónia. Dúfam, že mi klobúk vyberie takú fakultu, v ktorej by sa páčilo aj Lise, pre prípad, že by sa vrátila späť do svojho tela. Vtom mi dôjde, že stále neviem svoje priezvisko. Aby som predišla trápnej situácii, vymyslím si skvelý plán. Keď profesorka McGonagallová bude hovoriť meno Lisa a žiadne iné dievča sa do troch sekúnd nepohne, budem vedieť, že som to ja. Mandy, moja nová kamarátka z vlaku, ide do Bystrohlavu. Keď pani profesorka zakričí meno Lisa Turpinová, nikto sa ani nehne. Trošku sa pozabudnem a profesorka McGonagallová moje meno musí zopakovať dvakrát. Keď mi pani profesorka nasadí na hlavu klobúk, začujem hlas klobúka. „Vidím, že nie si hlúpa, ani zlomyseľná. Kamarátom v núdzi pomôžeš, ale nie si odvážna. Vhodnou fakultou pre teba bude... BYSTROHLAV!“ Posledné slovo zakričí klobúk na celú miestnosť. Bystrohlavský stôl začne tieskať a ja som šťastná, pretože Bystrohlav je moja obľúbená

fakulta. Toto je skvelý deň, pomyslí si a ideme s prefektom na prehliadku hradu.

Po prehliadke máme voľný program, tak sa rozhodnem, že pôjdem za profesorom Dumbledorem zistiť, prečo som vlastne tu. Keď sa dostanem pred jeho pracovňu, dôjde mi, že nepoznám heslo, takže za profesorom sa tak ľahko nedostanem. Pamätám si heslo „citrónový drops“, ktoré Dumbledore používal, keď bol Harry druhák, ale nefunguje. Zmyslím si, že pôjdem do zborovne za mojím fakultným profesorom – profesorom Flitwickom a opýtam sa ho, či ma odvedie do pracovne pána riaditeľa. Profesor Flitwick súhlasí a o chvíľu už sedím v riaditeľni. „Pán profesor, musím vám oznámiť niečo dôležité,“ poviem. „Predpokladám, že to nebude bežný problém, však?“ odvetí Dumbledore. „Od bežného problému to má teda riadne ďaleko,“ odpoviem z úsmevom. „Ide o to,“ začnem nervózne, „že som prišla asi z iného paralelného vesmíru. V svete, v ktorom žijem ja, je toto všetko iba film. Viem presne, čo sa kedy stane aj čo kto povie. Vás, pán riaditeľ, hrá Richard Harris, ktorý umrie v roku 2002. Potom vás nahradí nový Dumbledore (viem, že používam budúci čas, ale Harry Potter sa odohráva v roku 1991). Viem, že je to ťažko uveriteľné, ale je to pravda.“ Dumbledora to zjavne neprekvapuje, pretože hovorí: „Je to možné. Skús mi povedať, ako si tu prišla. Potom možno budem vedieť zodpovedať na nejaké tvoje otázky.“ Pán riaditeľ ma vyzval, aby som rozprávala, nuž teda rozprávam. Najprv začnem tým, že žijem v roku 2019, mám 14 rokov a bývam na Slovensku. Potom začnem rozprávať o tom, ako som si pustila film od začiatku, ako začalo všetko blikať a hádzať a potom, ako som sa ocitla tu. Profesor sa prechádza po pracovni. Je vidieť, že rozmýšľa. „Niekde som o paralelných svetoch čítal. Zdá sa, že so slečnou Turpinovou máš veľmi podobnú povahu, pretože k výmene myslí dochádza vtedy, keď sú mysle aspoň sčasti identické. Preto sa nemusíš obávať výberu fakulty. Istotne ťa zaujíma, ako sa dostaneš naspäť. Profesor Snape dokáže namiešať elixír, ktorý dokáže dať myseľ do pôvodného stavu. Na tento elixír však treba mnoho ingrediencií, ktoré sa budú dať zohnať až v júni. Dovtedy sa tu cíť ako doma. Vravela si, že toto je film?“ „Áno.“ „Určite dobre vieš, že čas vo filmoch beží rýchlejšie, ako v reálnom svete. Zatiaľ čo vo filme ubehne rok, v reálnom svete je to iba niekoľko hodín. Keď sa vrátiš naspäť do svojho tela, budeš v čase o dve hodiny neskôr. S pravou Lisou to bude iné – bude v čase o rok neskôr, ale to je v poriadku, pretože vaše spomienky sa stanú súčasťou tej druhej, takže budete vedieť, čo tá druhá prežívala. Chceš sa ma opýtať ešte niečo?“ ukončí Dumbledore svoje

rozprávania. „Jedna vec by tu bola,“ hovorím, „uvidím sa niekedy s Lisou? Veľmi by ma totiž zaujímalo, aká je.“ Dumbledore odpovie: „Predpokladám, že keď si sa premiestňovala do tohto tela, zatvorila si oči. Viem, že to nie je príjemné, ale keby si tie oči otvorila, mohla by si vidieť Lisinu myseľ a porozprávať sa s ňou. Taktiež sa môžete stretávať aj vtedy, keď budete obidve spať.“ „Ďakujem,“ poviem. Toto bude najlepší rok môjho života, pomyslím si.

Čestné uznanie

Lea Študencová

Honey

Volám sa Lea a mám 12 rokov. Som také celkom obyčajné, priemerné dievča. Priemerne sa učím, priemerne sa správam, málokto javí záujem o moju osobu, ale na druhej strane málokomu zavadziam tak, aby mal dôvod si do mňa rýpnuť. Asi im za to nestojím. Vďaka bohu! Nemám nejaké veľké ambície, nechcem byť prezidentkou, ani si neželám dom s vyhlídkou na more, reči spolužiačok o najnovších kúskoch módného domu Chanel ma nechávajú chladnou, nechápem hysterický plač mojej spolusediacej, ktorú „nechal“ náš triedny Don Juan, čo ma iba utvrdzuje v tom, že asi nie som celkom na správnej planéte. Nie som proste IN.

Ale je tu jedna vec, ktorú milujem a vedela by som s ňou po boku prežiť celý svoj život. TANEC. Milujem ho v akejkolvek podobe. Poznám všetky tanečné filmy, ktoré dokážem pozerieť znova a znova dookola. Chodím do tanečného súboru, v ktorom síce stojím väčšinou v poslednom rade, ale čo na tom? Keby to bolo možné, zrušila by som školu a celé dni by som iba pretancovala. No... cítim, že teraz už aj vy si myslíte, že nie som celkom normálna.

Jedného dňa popoludní, keď som ako obvykle vyberala poštu zo schránky, zaujal ma malý reklamný plagátik. Bola by som ho hneď hodila do koša, keby nie drobnej baletky, ktorá sa na mňa usmievala z rohu letáka. KONKURZ. Do tanečného filmu? Hahaha! Rada by som sa síce videla v roli Baby z Hriješneho tanca alebo Sandy z Pomády, ale zdravý rozum ma ešte stále neopustil. Môj tanečný level nabetón nepostačoval na film. Na to sú tam iní frajeri. Plagát som si doma prečítala ešte asi päťkrát, potom som ho znechutene pokrčila a hodila do kúta obývačky. Sadla som si do kresla pred telku, nasypala do misky čipsy a tešila sa na svoj najobľúbenejší film Honey. Ten proste milujem. Bože, ako rada by som bola na jej mieste. Tancuje bombovo. Čo by som dala za jej talent.

A potom... akoby sa zastavil čas. Stačil jediný krok a prekročila som tú hranicu, ktorá ma delila od Honey. A tancovala som jej tanec spolu s ňou. Nie raz, nie dva razy, ale stále odznova. Prežívali sme spolu jej život, jej radosť i smútok. Aspoň načas som bola perfektnou tanečnicou, ktorá nielenže cool vyzerala, ale rozdávala radosť z tanca i všetkým tým, ktorí to najviac potrebovali.

„Lei, prečo si vyhodila ten letáčik? Nemyslíš si, že tento konkurz je niečo pre teba? Nechceš to skúsiť?“ Z krásneho tanečného prenosu ma prebral mamkin hlas. Držala v ruke dokrčený leták a snažila sa ma presvedčiť, aby som na ten konkurz išla. „Lei, keď nevyskúšaš, nevieš.“ No zbohom, vidno, že mamka rada sleduje Jara Slávika a jeho obľúbený výrok sa snaží vyskúšať aj na mne. „Lei, veď tie tance z tých tvojich filmov už musíš poznať spredu aj zozadu. Nič nemôžeš stratiť. Prečo to neskúsiš?“

Chcela som jej ostro oponovať, že čo by taký outsider ako ja robil na takom konkurze, ale zrazu som sa počula, ako hovorím: „A vieš ty čo, mami, máš pravdu. Pôjdem a zatancujem im tanec z filmu Honey. Ten viem celý. A hoci už teraz viem, že pohorím, budem aspoň na chvíľu robiť to, čo by ma bavilo robiť celý život.“

V deň konkurzu som si v absolútnej pohode zbalila tanečný úbor, piškóty a USB s hudbou. Vedela som, že Honey ide so mnou. Ja som bola v jej filme po jej boku. Ona bude dnes tancovať so mnou. Keď zaznelo moje meno, zaujala som pozíciu, kývla na zvukára a na viac si nepamätám. Už iba na to, ako mi dali na konci konkurzu do ruky program tanečných nácvikov a zablahoželali mi ako členke tanečného súboru.

„Lei, ja som na teba taká pyšná!“ rozplývala sa mamka študujúc plán nácvikov. Už som stihla zavolať ockovi aj tete Magde, aká si šikovná.

„Mami, nechcem ti kaziť radosť. Ja len že... to Honey je tá šikovná. To ona tancovala na konkurze, nie ja. To ona ma vtedy vtiahla do svojho filmu a naučila ma ten tanec. Vtedy, keď si našla na zemi ten leták o konkurze. Mami, ja nemôžem predsa tancovať vo filme. Ja na to fakt nemám.“

„Ale, Lei, neblázni, o akom filme to básniš? Ak myslíš Honey, ten som požičala pred mesiacom tvojej sesternici Betke. Nie a nie mi ho vrátiť. Ja som ťa našla spiacu v kresle s miskou čipsov v rukách. Ani telku si nestihla zapnúť. Musela si byť riadne unavená z tréningu.“

Páni... ja som asi fakt z inej planéty. Alebo žeby som to naozaj dokázala sama?

Diabol nosí Pradu

Hurá, ďalší otravný deň v škole je za mnou. Odkedy mi prišiel papier, že som prijatá na gymnázium, odpočítavam dni, ktoré ma delia od konca školského roku.

Na začiatku deviatky sme riešili testovanie a prijímačky na stredné školy. Všetci dookola nás strašili, aké to bude, ako pohoríme. Vraj nič nevieme, čo z nás len bude. A je koniec mája a my všetci máme v ruke papier o prijatí. Každý z nás pôjde svojou cestou. S niektorými spolužiakmi sa stretne na gymnáziu, niektorých občas uvidím na sídlisku. Pomalým a ťahavým krokom sa vlečiem domov. Vonku je horúco, radšej by som ležala niekde pri vode, ale ešte si musím napísať úlohy.

Konečne doma, otváram dvere bytu, nepočujem nikoho. Naši sú ešte určite v práci, mama spomínala, že po práci pôjde ku kaderníčke a tato sľúbil šéfovi, že dokončí uzávierku. Mať tak ich problémy! Veď aspoň sa majú na čo vyhovoriť. Vyzúvam si tenisky a už je pri mne malá chlpatá guľka, ktorú som dostala na narodeniny minulého roku. Maltézska slečna Andy sa teší z mojej prítomnosti. Malým chvostíkom vrtí a radostne šteká. Ideme sa hrať. Hádzem jej loptičku v obývačke. Po chvíľke si sadne, potom ľahne, už sa jej nechce. Nečudujem sa, je teplo. Sadnem si na gauč a ju posadím vedľa seba. Hladkám bielu kožušinku a premýšľam. Andy, aké pekné meno. Zatvorím oči a spomínam, aká som bola prekvapená, keď mi ju rodičia darovali.

Hneď som vedela, aké jej dám meno. Andy - meno hrdinky môjho obľúbeného filmu. Často som si predstavovala, aké by to bolo, keby som bola hlavnou hrdinkou filmu. Aj teraz pracuje moja fantázia na plné obrátky. Namiesto v obývačke sedím s čerstvým diplom z vysokej školy pred kanceláriou Mirandy, najmocnejšej ženy módného priemyslu. Na sebe mám slušný kostým a snažím sa dostať miesto jej asistentky. Okolo mňa sa preháňajú superštíhle dračice na vysokých opätkoch a dookola omieľajú nejaké mená Dolce, Prada ... Čo to je? A čo tu chcem ja? O chvíľu sa ozve moje meno. Vchádzam do kancelárie zariadenej podľa najnovších trendov. Počujem pokyn a vyplašene si sadám na stoličku. Oproti mne sedí žena s dokonalou manikúrou na pestovaných rukách a jastrabím pohľadom si ma prezerá. Nepáčim sa jej, asi som si mala obliecť sukňu a blúzku. Nevadí. Dáva mi jednu, druhú, tretiu otázku. A ja mám pocit, že tento výsluch sa nikdy neskončí. „Skúsím to s Vami,“ začujem zrazu. Pozriem sa jej do očí, myslí to vážne?

„Mám však niekoľko podmienok: zmena šatníka, strihu vlasov, vizáž a, samozrejme, žiadne obhryzené nechty!“ Kedy si to všimla? Snažila som sa držať ruky pod stolom, aby nevidela aké mám hrozné nechty.

„Zajtra ráno o deviatej u mňa v kancelárii,“ počujem z diaľky. Odišla a ja stále sedím a mám pocit, že sa mi to sníva. Mám chuť lietať.

„Haló, haló!“ ten hlas mi je známy. Otvorím oči a predo mnou stojí mama s veľkou taškou. Kúpila mi šaty na rozlúčkovú. Síce to nie je Prada, ale sú krásne. V nich by si ma Miranda určite vybrala. Už len doštudovať....

Téma *Nohy mi vrástli do zeme*

1.miesto **Emma Černická**

Nohy mi vrástli do zeme

Obyčajné vlhké jarné ráno. Pán Spánok pri odchode nezabudne poriadne buchnúť dverami, aby si bol istý, že sa určite zobudíte. Bezočivec. A ani pani Perina v tomto ročnom období už nemyslí na vaše studené nohy. Majster čas tichým zvonením zvoláva divákov na ďalšie dejstvo každodennej drámy. Farebný kolotoč kulis v nepokojnom ruchu napätého očakávania. Opona noci sa nakoniec rozplynie a nad všetkým zavládne modré nebo. Potom už všetci stojíme a mlčíme. V tomto mrazivom tichu čakáme na slnko. Mama vraví, že kúpanie sa v jarnom slnku nás naplní energiou na ďalších tisíc rokov. Dni, mesiace, roky. Nesmrteľnosť. Nevedel som, čo to slovo vlastne znamená, ale dedo Dub hovoril, že je to dar aj prekliatie. Vždy, keď som o tom chcel vedieť viac, karhali ma. Vraj „Buď trpezlivý. Musíš sa ešte veľa učiť!“ alebo „Nehrb sa! Musíš ešte trochu vyrásť!“ Koľko listov som poslal pánovi Tajomnému. Ale dnes ho konečne uvidím. Zlatého pána Pútnika. Som pripravený vyraziť za svojím snom. Nie, nieže by som to tu nemal rád. Mám predsa veľikánsku rodinu. Bratancov Smreky, sesternice Borovice aj tie malé drzé farebné krídlaté spevavce. Mám ich plnú hlavu. Ale ja chcem vidieť svet! Prekročiť hranice času, večnosti. Urobiť prvý krok. Celkom malý krôčik a potom ďalší, väčší. Rozbehnúť sa a bežať za ním. Za pánom Vetrom. Mám rád jeho rozprávanie o ďalekých krajoch, o slobode. Všetci si myslia, že som blázon. „Nepočúvaj ho! Je to klamár! Strapatý bezdomovec!“ hovorievala mama. Ale ja už poznám pravdu, čo šepkal počas dlhých nocí do mojej koruny. „Všetky hranice existujú iba

v tvojej mysli. Si pán času. Každý z vás je kráľom s láskavými rukami a korunou na hlave.“ Nič ma nezastaví. Čo na tom, že som strom a moje prekliate nohy sú vrastené do zeme, ale moja duša je slobodná . Som predsa nesmrteľný a mám nekonečné more času ...

.....

„Aha dedo, pozrite na tento javor, ako tajomne šumí.“ Starý husliar pristúpi k mohutnému stromu, objíme ho a priloží k nemu ucho. Ticho načúva. „Máš pravdu synak, v jeho duši počujem radosť aj smútok. Bude z neho veľa dobrých huslí.“ A ticho lesa pretnú rytmické údery sekier, aby v divokom tanci naplnili jeho túžbu po slobode.

2.miesto Tereza Šurínová

Na hubách

Je čarovná jeseň. Stromy v lesoch pod Vihorlatom hrajú všetkými farbami. Od červenej, žltej, oranžovej až po hnedú. Zem pod stromami je pestrofarebná ako pastelky z výtvarnej. Mám rada jeseň, ešte viac ako horúce leto. Milujem vôňu lesa najmä v čase, keď rastú hříby. Moji starkí bývajú pod Vihorlatom a tam je to nádherné.

Jedno sobotné ráno sa starý otec rozhodol, že ideme na hříby. Vraj už konečne rastú. Ved' bolo na čase. Zobrali sme si košíky a hurá do lesa. Tam sme sa rozdelili a každý z nás išiel iným smerom. Je to známa taktika starého otca, ako nazbierať čo najviac hříbov.

Zaumienila som si, že môj košík bude až po okraj plný najkrajších dubákov, suchohříbov, kozákov, masliakov a kuriatok. Nikto z rodiny nemá rád huby na tanieri tak veľmi ako ja. A v poriadnej vianočnej kapustnici predsa musí plávať veľké množstvo len tých najlepších sušených dubákov. No akokoľvek som sa snažila, oči mi išli z jamôk vypadnúť – márne. Nenašla som nič, čo by sa aspoň trošku podobalo na hříby.

Pod nohami mi šušfalo suché lístie, niekde v diaľke bolo počuť tmený rozhovor. Les bol nádherný. Po konári si cupkala veвериčka, naokolo len šum padajúceho lístia a moje kroky. Cítila som opojnú vôňu jesenného lesa. Bola to nádhera. Omamná a podmanivá krása.

Vtom ma vyrušil nejaký zvláštny zvuk. Počujem mľaskanie a praskot suchých vetiev na zemi. Podídem bližšie - a tu mi nohy vrástli do zeme. Ostala som stáť ako soľný stĺp. Krvi by sa mi nedorezal.

Pár metrov predo mnou sa krími žaluďmi statný diviak. Chvíľu na seba pozeráme. Nevieť pohnúť ani malíčkom, neviem ani dýchať, nie to ešte niečo urobiť. V hlave mám zmätok a neviem si spomenúť, čo mi to starký

o strete s diviakom hovoril. Čo mám vlastne robiť? Nič, nič! Hlava nefunguje. Nevieť rozmýšľať. Nohy mi vrástli do zeme - s tým nič neurobím.

Našťastie, diviak mal nohy v poriadku. Chvíľu sme ešte na seba pozerali, potom sa otočil a doslova vychádzkovým krokom pomaličky chrumkajúc odišiel preč.

Keď už bol tak ďaleko, že som videla len šedočiernu strapatú škvŕnu vzdáľujúcu sa odo mňa, otočila som sa a bežala pomedzi stromy z lesa von.

Bolo mi všelijako. Celá upotená, zmätená som lapala po dychu. Triasla som sa a z očí mi nekontrolovane tiekli slzy.

Najprv som sa svojím starkým k ničomu nepriznala. No keď som im neskôr o tom všetkom hovorila, neverili mi. Mysleli si, že som si to všetko vymyslela, lebo som domov nedoniesla ani jeden hríbik. Ale ja a ten flegmatický diviak vieme svoje.

Aj napriek tejto príhode mám hory a lesy a aj zvieratá žijúce v nich rada. Ale odvtedy už sama na hríby v lesoch pod Vihorlatom nechodím.

3.miesto Adam Farkašovský

Nohy mi vrástli do zeme

V Košiciach som nastúpil na vlak číslo 13, do vagóna s číslom 13. Sadol som si do kupé číslo 13na sedadlo sčíslom13. Asi... Sedadlá v kupéečku boli obtiahnuté koženkou a pri okne stál malý rozkladací stolík.

Začínal krásny deň.Šiel som do Tatier. Do môjho kupé pristúpila žena so svojím šibalsky vyzerajúcim synom. Vlak sa ľahavo dvíhal, klesal a nakláňal zo strany na stranu.Cítil som, ako pomaly zaspávam....

Keď som sa prebudil, moji spolucestujúci práve vystupovali. Ten malý chlapec sa na mňa šibalsky uškŕňal. Nevenoval som mu veľkú pozornosť. Zasa som na chvíľu zdriemol...

Po neviem ako dlhom čase som rozlepil oči. Nakukol som von oknom a tam veľký nápis POPRAD.

„Musím vystupovať!“ spanikáril som. Rýchlo som vstal. Keď som sa však chcel pohnúť.... RACH!!! Nohy mi nejako vrástli do zeme! Ocitol som sa

na podlahe. Cítil somobrovskú bolesť na čele....Nuž tú modrinu som si nechcel ani predstaviť... Niekde sa stala chyba!

Už som len videl svoje šnúrky pevne priviazané o sedadlo vo vlaku....Ten malý šibal! Vlak pomaly odchádzal...

„No čo, vystúpim na ďalšej zastávke....“

Čestné uznanie

Noémi Cseteová

Temná ulička

Zamyslene som hľadela z okna autobusu. Na mesto už pomaly padala tma a nebo bolo posiate tisíckami hviezd. Ulice osvetľovali už len pouličné lampy a svetlá z okien budov. Hoci cez deň už počasie pomaly pripomínalo blížiacu sa jar, noci boli stále chladné. Unavene som pozrela, koľko je hodín. Štandardne som už o takomto čase bývala doma. No tentoraz som sa na tréningu zdržala o čosi dlhšie ako zvyčajne. Oči sa mi zatvárali, normálne som podriemkávala. Okrem mňa tu bolo len pár ľudí a ticho prerušovalo len občasné monotónne ohlasovanie zastávok, ktoré som ani nevnímala.

„Konečná, prosíme cestujúcich, aby vystúpili,“ ozvalo sa z reproduktora.

Z myšlienok ma vytrhlo až ohlásenie konečnej zastávky. Zívla som, autobus zastal. Prekvapene som zažmurkala a ešte raz neveriacky vyzrela z okna. *Zlá zastávka!* Únava sa rýchlo vyparila, začala som plne vnímať realitu. Na naliehanie vodiča som vystúpila a zhrozene som zistila, že som nastúpila na nesprávny autobus.

„Sakra,“ sykla som rozhorčene a aj s taškou cez plece som sa vybrala do tmy, hľadajúc zastávku s tým správnym spojom.

Klamala by som, ak by som povedala, že som nezačínala mať určité obavy. Situáciu mi ešte väčšmi sťažil vybitý mobil. Šťastie mi jednoducho neprišlo. V duchu som preklínala samú seba za svoju hlúposť. Miesto toho, aby som teraz sedela v teple domova pri nejakom dobrom filme, blúdím večerným tmavým mestom.

Až po hodnej chvíli som si uvedomila, že som sa dostala do akejsi zvláštnej štvrte. Nasucho som preglgla a zrýchlila krok. Potrebovala som sa niekoho spýtať na správny smer. No široko-d'aleko nikoho nebolo. Všade som vnímala len napäté ticho. Ozvena vlastných krokov mi priam dunela v ušiach. Alebo to bol splašený tlkot srdca? Bola som tu len ja, ktorá v týchto nočných hodinách prechádzala cez temnú uličku. Aspoň

som si to myslela... Moje zmysly odrazu v diaľke zaregistrovali akýsi šuchot. Absolútne som netušila, čo robiť ďalej. Nemala som ani potuchy, o čo alebo o koho ide. No nebola som ani schopná utekať. V tom okamihu akoby mi nohy vrástli do zeme. Neschopná pohybu som ticho počúvala približujúce sa šuchotanie, ktoré pripomínalo ľudské kroky. Nervózne som si zahryzla do pery. Z miesta som sa nepohla ani o centimeter. Nebola som schopná logicky uvažovať.

Kroky sa neúprosne približovali a mne sa do zorného poľa dostala silueta. Muž. Skôr sa tackal ako chodil. Na sebe mal akési potrhané kusy látky a v pravej ruke zvieral palicu. Každou sekundou sa približoval. Do tváre som mu nebola schopná vidieť, až kým naňho na sekundičku nedoľahlo svetlo z pouličnej lampy. Zhrozene som cúvla. Nanešťastie som sa potkla a vydesene padla na zem. Skôr, ako som sa stihla postaviť, muž už bol pri mne. S panikou v očiach som sa mu pozrela do tváre.

„Vypadnite preč!“ vyhrkla som bez rozmyslenia.

Strach ma úplne pohltil a ja som zostala na zemi priamo pred nejakým pochybným opitým postarším bezdomovcom. Videla som, ako ku mne natiahol ruku. Inštinktívne som privrela oči a rukami si chránila hlavu. Na moje prekvapenie sa nič nedialo. Len predo mnou postával a pokúšal sa mi podať ruku.

„Potrebuješ pomoc?“ ozval sa starec hrubým hlasom.

Neveriacky som si ho prehladla. Napokon som sa aj s jeho pomocou opäť postavila. Na to mi venoval slabý úsmev. V tej chvíli paniku nahradila vina. Áno, vina!

„V poriadku?“ spýtal sa a z jeho pohľadu bola jasne cítiť dobrosrdečnosť.

Mrzelo ho, že ma tak vydesil. No mňa oveľa viac mrzelo, že som sa riadila povrchnými predsudkami. Aj keď boli v rámci opatrnosti. Neospravedlňovalo ma to.

„Á-áno,“ vysúkala som zo seba a pokúsila sa mu ospravedlniť.

On len priateľsky pokrútil hlavou, akoby o nič nešlo. Pýtal sa ma, čo tu robím, a tak som mu vysvetlila moju situáciu. Neskutočne ma potešilo, keď vyhlásil, že vie, kde sa nachádza zastávka, ktorú hľadám. Fascinovala ma jeho ochota. Ochota pomôcť napriek tomu, ako som sa k nemu správala, aj napriek tomu, že on z toho nebude mať nič a chôdza pre boľavé nohy mu robila očividné problémy. Žralo ma svedomie pri pomyslení, že ja mu nemám ako pomôcť. Celý čas akékoľvek moje návrhy skromne odmietal. Až napokon sme obaja zastali. Pred zastávkou.

„Ďakujem, vážne,“ šepala som a otočila sa smerom k nemu.

Už odchádzal. Smutne som sa usmiala. Možno predsa bolo na niečo dobré, že som nastúpila na zlý autobus a zablúdila. Všetko sa deje z nejakého dôvodu.

S jemným povzdychom som nastúpila do autobusu. Bolo až neuveriteľné, ako jedna jediná skúsenosť zmenila celý môj pohľad na vec. Ten človek, ktorého som považovala za nenapraviteľného pijana, bol v skutočnosti milý stavec, ktorého okolnosti a zlomyseľní ľudia pripravili o všetko. Napriek tomu mi podal pomocnú ruku. Aj keď som sa zachovala presne tak isto ako tí, ktorí mu ublížili. Súčila som, ani som ho nepoznala. Hľadela som len na povrch. Opovrhovala som ním. Bol živým dôkazom, že nemusia byť všetci rovnakí. Pretože nie vždy je všetko také, ako sa nám na prvý pohľad zdá.

Čestné uznanie

Lívia Kokindová

Stromčeky

„Sú prospešné pre nás, pre všetky formy života. Bez nich by sme nemali kyslík, nemali by sme čo dýchať...“ a bolo by viac miesta pre otcove nákupné centrá, pomyslela som si.

Prezentácia s tou najnudnejšou témou – stromy - bola uprostred a mne ostávalo ešte dvadsať minút nudy. Však načo sú dobré? Ako zdroj kyslíka by mohli vymyslieť naši dobre platení vedci niečo nové, zaujímavejšie a niečo, čo by zaberalo menej miesta....

„Bf, bf, bf...“ z prúdu mojich myšlienok ma vytrhol zvonček a koniec vyučovania. S úsmevom som si pobalila veci a mohla som ísť domov.

„Katka, môžeš na chvíľku?“ zastavila ma vo dverách moja triedna pani učiteľka.

„Ehm. Čo potrebujete?“ spýtala som sa trochu rozpačito.

„Minulý týždeň si v tej súťaži zo slovenského jazyka získala výborný výsledok. A preto ma pani riaditeľka dnes zastavila a poprosila ma, aby som ti povedala, že ťa očakáva v kancelárii,“ povedala.

„Dobre, hneď tam zájdem.“ A už ma nebolo.

Kancelária bola síce len o dve triedy ďalej, no cesta tam mi pripadala ako dva kilometre. Keď som zaklopala na dvere, nohy som mala ako zo žele.

„Pod' ďalej, Katka,“ zakričala riaditeľka, „už som ťa čakala!“

Mlčala som.

„Si veľmi šikovná. Na všetkých súťažiach, na ktorých si sa zúčastnila, si dosiahla výborné výsledky. Chcela by som ťa poprosiť, aby si cez víkend zašla do mestskej predajne stromčekov a urobila interview s predajcami. Otázky si vymysli sama,“ vysypala na mňa.

Chvíľu mi trvalo, kým som tie informácie spracovala, no napokon som súhlasila. Nemohla som predsa sklamať riaditeľku. Keďže bol piatok a rozhovor som mala odovzdať v pondelok, do predajne som musela ísť zajtra či pozajtra. Nechcela som tam ísť neohlásene, a tak som poprosila otca, aby mi dohodol stretnutie s vedúcim obchodu. Ocko má predsa známosti všade! Podarilo sa, dohodol mi stretnutie na sobotu o 14:00.

Bola som rada, že mám takého otca. Odmalička sa o mňa staral len on, keďže mama nás opustila a otcovi tým zlomila srdce. Nechcel žiadnu inú ženu za svoju partnerku, a tak sa venoval len mne. Musím uznať, že prácu manažéra aj moju výchovu zvládol výborne. Nikdy nezanedbával ani jedno z toho. Lúbila som ho najviac na svete.

Celý zvyšok poobedia som strávila zostavovaním otázok. No myšlienky som mala úplne niekde inde, a tak to boli dosť nanič otázky. Nakoniec som to vzdala a išla som spať. Rozhodla som sa nechať všetko na improvizáciu.

Na druhý deň som vstala o niečo neskôr. Otec ma čakal s raňajkami tak ako každú sobotu. Aj preto bola sobota môj najobľúbenejší deň. Stále sme sa porozprávali o plánoch na víkend.

„Zlato, dnes ma čaká pracovné stretnutie. Veľmi dôležité pracovné stretnutie! Budem na ňom presadzovať náš návrh na to nové nákupné stredisko. Niektorí ľudia sú proti vyrúbu stromov, a preto niekto navrhol zmenu miesta. No ja som proti,“ spustil otec ako prvý.

„Našťastie je to neďaleko tej predajne vianočných stromčekov. Čiže ťa môžem odviezť, a keď obaja vybavíme svoje povinnosti, tak by sme mohli ísť na obed a na zákusok,“ dopovedal svoje plány na dnešok.

„Okej,“ súhlasím, „ aspoň strávime nejaký čas spolu.“

Keď som dojedla, pobrala som sa zbaliť si veci, aby sme mohli ísť. Pred predajňu sme dorazili o niečo skôr, tak sme sa ešte dohodli, kedy a kde pôjdeme na obed. Keď otec autom odfrčal, otočila som sa a stála som pred obrovskou budovou žiarivo zelenej farby. Bolo to tu iné, ako som čakala. Nemali nijaký moderný nábytok, steny boli obložené drevenými doskami, v strede miestnosti stál okrúhly obrovský kozub a okolo neho červené kreslá. Vládla tu príjemná domáca atmosféra. V jednom z kresiel sedel vysoký mladý muž oblečený v rifliach. Keď si ma všimol, postavil sa a išiel smerom ku mne.

„Ahoj! Ty si Katka Novotná?“ spýtal sa ma.

„Dobrý deň! Áno, to som ja. Vy ste vedúci?“

„Presne tak. A toto tu je môj druhý domov. Po prvýkrát som tu bol ako malý chlapec. O tomto mieste viem naozaj všetko,“ spustil.

Vedel toho naozaj veľa. Popri vysvetľovaní kráčal a ukazoval mi všetky miesta v budove. Keďže sme kráčali, bolo dosť náročné robiť si poznámky. A tento chlap bol až veľmi ukecaný. Došli sme k veľkým otváracím dverám.

„Tak a toto je naša malá škôlka stromčekov pod holým nebom,“ oznámil mi. „Poprechádzaj sa tu, možno že aj ty tu objavíš čaro prírody. Ja sa o chvíľu vrátim,“ dopovedal.

Unavená som si sadla na lavičku. Farby okolo mňa splynuli. Privrela som oči. No keď som ich otvorila, nesedela som na lavičke. Stála som a nedokázala som sa pohnúť. Okolo mňa stáli presne tie jedle, pri ktorých som pred chvíľou sedela. No ja som sa nemohla pohnúť! Nohy som mala vrastené hlboko v zemi a medzi prstami som mala hlinu. Hlava mi oťažela. Okolo mňa boli len a len stromy. Kde je ten ukecaný vedúci, keď ho potrebujem najviac?

Vtom vošiel. Konečne! Prišiel ku mne, vybral ma zo zeme a dal do kvetináča! Za ním išli ďalší chlapi a robili to isté so stromami. Zbytočne som kričala, vrieskala, nepočuli ma. O chvíľu som už stála na korbe auta. Viezli ma niekde preč. Keď sme konečne zastavili, vybrali ma z auta a postavili na zem, za mnou putovali ostatné stromy. O chvíľu sa nahrnuli ľudia. Kričala som, vrieskala som, no všetko zbytočne. Nikto nič nepočul..

Prišla ku mne jedna pani aj s tým vedúcim v päťach. Mala veľmi podobný štýl ako ja. Vlasy mala podobné ako ja. Oči mala podobné ako ja. Ona bola ja. Len staršia, omnoho staršia! Bola to staršia kópia mňa. Vedúci ma zdvihol a odniesol preč. Vrátili sme sa do mesta, v ktorom som bývala. No stromy zmizli a nahradili ich budovy. Vysoké mrakodrapy. Nebolo to mesto môjho detstva, ale čierne-biele mesto plné budov bez farieb. Bez života.... Bolo to hrozné!

Keď auto zastalo, boli sme pred nemocnicou. Prečo sme nešli domov? Vybrali ma z auta a niesli pred izbu, pred ktorou bola kopa nazlostených ľudí. Kto bol v tej izbe? Moja kópia prešla cez dav a otvorila dvere. V izbe ležal môj otec! Môj otec! Vyzeral tak mlado a pritom mŕtvo. Nie, on nemohol zomrieť! Moja kópia ma postavila do rohu izby a začala ma pomaly ozdobovať. Keď doozdobovala stromček, prišla k otcovi, chytila ho za ruku a vzdychla:

„Ach, tatík! To, za čo si bojoval celý život, ťa zabije. Mesto vyzerá hrozne! Ľudia ťa nenávidia!“

V tom okamihu mi vbehli slzy do očí. On nemohol zomrieť! Nemohol ma tu nechať samu. V tej chvíli som si zároveň uvedomila, aké sú stromy pre nás dôležité a že nemôžem dovoliť, aby ich všetky zničil.

Zrazu sa svet okolo mňa začal znova krútiť, farby sa zlievali. Ocitla som sa späť na lavičke. Postavila som sa a rozbehla sa ku kaviarni. Sadla som si za prvý stôl a plakala, až kým neprišiel otec. Keď konečne prišiel, začala som ho srdcervúco presviedčať, aby zrušil alebo zmenil svoje plány. Rozpovedala som mu celý príbeh. Keď som dohovorila, chvíľu mlčal, no potom sa postavil, objal ma a pošepkal:

„Lúbim ťa! Musím niečo vybaviť. Počkej ma doma.“

Spravila som, ako mi kázal. Nemohla som sa dočkať, a tak som začala zapisovať ten rozhovor. Keď prišiel domov, vyrozprával mi, čo spravil. Presunul miesto stavby, a to len kvôli mne. Bola som na ňho hrdá.

V pondelok som riaditeľke doniesla rozhovor. Bola spokojná. Pre ňu to bol len rozhovor, no pre mňa nie. Pre mňa to bol zážitok a ponaučenie na celý život.

Čestné uznanie

Petra Valachovičová

Ako mi vrástli nohy do zeme

Vracala som sa ako každý utorok domov zo školy po Hlavnej ulici. A ako vždy som rozmýšľala, aké povinnosti ma ešte čakajú a nevnímala som okolie. Myslím, že všetci čo chodia do školy mi dajú za pravdu, že to nie je med lízať. Tak sa mi v mojej zamyslenosti podarilo potknúť sa o mačaciu hlavu a ešte neviem, akým zázrakom som ju odkopla. Namrzená, že som si roztrhla nové nohavice, som chcela tú hlúpu dlaždicu vrátiť na miesto. No nešlo to. Skúsila som sa pohnúť znovu, ale márne. Asi minútu mi trvalo, kým som zistila čo sa stalo. Potom mi napadlo, že by som si mala zavolať pomoc, a tak som zakričala: „P - pomoc, vrástli mi nohy do zeme!“ Okoloidúca pani sa na mňa škaredo pozrela a povedala: „Mladá dáma, toto naozaj nie je vtipné!“ „No ts!“ dodala a zazrela na mňa ešte škaredšie, ale našťastie pohľad na moje nohy jej rýchlo objasnil situáciu. Chuderka zbledla a vyzerala, že odpadne. Potom bez slova zavolała políciu. Po menšej hádke s policajtom mi povedala, že mám ostať pokojná a nevzbudzovať pozornosť. Veď niečo také sa predsa nedeje každý deň a že policajti dôjdu o 20 minút. Potom pani krútiac hlavou odišla. Ja som sa rýchlo začala nudiť, a tak som si podrobnejšie všímala okolie a vymýšľala osudy ľudí. Ja viem, znie to divne, ale raz keď sa budete nudiť, skúste to. Pozorný manžel vyšiel

z kvetinárstva s náručou plnou kvetín pre svoju drahú polovičku. Asi sa volá Gabriela, lebo dnes majú meniny. Isto ju veľmi ľúbi. Predavačka ozdobujúca najbližší výklad sa začne hystericky smiať potom, ako jej kolegyňa dorozprávala, čo vyparatil jej syn v škole. Hoci je lepší žiak ako ona kedysi, ale svojimi šibalstvami ju často potrápi. Starší pár si nostalgicky spomína na Hlavnú ulicu zo svojej mladosti ... Vtom si všimnem prichádzajúce policajné auto, no vlastne aj hasičské auto a sanitku. Keď asi trom rôznym ľuďom vyrozprávam, čo sa mi stalo, začnú ma konečne vyslobodzovať. Asi 50-ročný sympatický hasič mi až 3-krát stihol povedať: „Slečna, svoju prácu vykonávam už 20 rokov, ale ešte nikdy sa mi toto nestalo...“ To už nás obkolesujú zvedaví ľudia. Nakoniec skonštatujú, že mi nič nie je, tak ma už konečne pustia. Celkom milý policajt ma už konečne odviezol domov. Na druhý deň som v každých novinách. No najzaujímavejšie na tom je, že z tej časti dlážky, ktorú zobrali do laboratória na výskum, nič nezistili. Kto vie, zvláštnosti sa stávajú. No nabadúce, keď pôjdem po Hlavnej ulici, budem pozerieť pod nohy, alebo vymýšľať zaujímavé príbehy ľudí.

Fotogaléria





Názov: Literárne Košice Jána Štiavnického;
XXIV. ročník

Podnázov: Zborník ocenených prác

Zostavili: Mgr. Lenka Mencilová, PhDr. Kamila Prextová

Foto: Ing. Viera Ristejová

Zodp. redaktorka: PhDr. Kamila Prextová

Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice

Rok vydania: 2019

Počet strán: 91

Náklad: 80 ks

Neprešlo jazykovou úpravou

ISBN 978-80-89161-63-8
EAN 9788089161638